

ਧਾਰਮਿਕ ਗਿਆਨ RELIGIOUS KNOWLEDGE

ਜਮਾਤ- ਸੱਤਵੀਂ

CLASS-7

ਪਾਪ ਨਾਲ ਖੱਟੀ ਕੀਤਿਆਂ ਕੁੱਛ ਨਹੀਂ
ਬਣਦਾ ਕਿਸੇ ਦਾ। ਧਰਮ ਦੀ ਖੱਟੀ ਨਾਲ
ਹੀ ਕੁੱਛ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਾਪ ਦੀ ਖੱਟੀ
ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦੀ।
ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਧਰਮ ਦੀ ਕਿਰਤ ਕਰਨਗੇ,
ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਘਾਟਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ।

**Nothing is gained by sin.
Something can be gained
only with the profit of religion,
the profit of sin does not take anyone
to success.**

**People who practice religion
can never be in loss.**

**ਹੁਕਮ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ
Sri Satguru Partap Singh Ji**

ਧਾਰਮਿਕ ਗਿਆਨ

RELIGIOUS KNOWLEDGE

ਜਮਾਤ- ਸੱਤਵੀਂ

CLASS- 7

ਨਾਮਧਾਰੀ ਦਰਬਾਰ

ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ

NAMDHARI DARBAR
SRI BHAINI SAHIB

ਦੂਸਰੀ ਵਾਰ - 2021
ਗਿਣਤੀ- 500

Second Edition - 2021
500

ਕੀਮਤ :

Price :

ਛਾਪਕ :

Printer :

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ :
ਨਾਮਧਾਰੀ ਦਰਬਾਰ
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ
ਲੁਧਿਆਣਾ, ਪੰਜਾਬ-141126

Publisher :
Namdhari Darbar
Gurdwara Sri Bhaini Sahib
Ludhiana, Punjab - 141126

ਭੂਮਿਕਾ

ਇਹ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਪਿੱਛੇ ਮਨੋਰਥ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਸੁਭ ਅਮਲਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਹੈ।

ਇਸ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਲਈ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੁਝਾਅ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਗਲੇ ਐਡੀਸ਼ਨ ਲਈ ਉਸ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਹੋਵੇਗਾ।

PREFACE

This text book has been prepared as per the *Hukam* of Sri Satguru Ji. The purpose behind this is to connect children with Gurbani, history and good deeds.

If there are any Important suggestions for this textbook, they are welcome for the next edition.

ਪ੍ਰਿੰ. ਸਤਵੰਤ ਕੌਰ
Pr. Satwant Kaur
ਸੰਪ: 92125-94349

ਤਤਕਰਾ

INDEX

1) ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ	Japji Sahib..... 6
2) ਕੀਰਤਨ ਸੋਹਿਲਾ	Kirtan Sohila..... 48
3) ਚੀਨੀ ਵਾਲੇ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ	Glimpse of Satguru Ram Singh ji 54
4) ਭਾਈ ਮੰਝ	Bhai Manjh 56
5) ਸਾਕਾ-ਏ-ਸਰਹਿੰਦ	Masaccare of Sirhind 60
6) ਮਾਤਾ ਜੀਵਨ ਕੌਰ ਜੀ	Mata Jeevan Kaur Ji 66
7) ਪਹਿਲਵਾਨ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ	Wrestler Fateh Singh 70
8) ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ	Satguru Jagjit Singh Ji and Time Management.....74
9) ਸ਼ਬਦ	Shabad 76
10) ਸ਼ਬਦ	Shabad 77
11) ਵੱਡਿਆਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ	Respect for Elders 79
12) ਕਵਿਤਾ	Poetry 80

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ
ਅਤੇ
ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ

**Sri Satguru Nanak Dev Ji
and
Bhai Mardana Ji**

ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ Japuji Sahib

ੴ

ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਇੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹਰ ਥਾਂ ਰਮਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।
God is Universal and He is present everywhere.

ਸਤਿਨਾਮੁ

ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਸੱਚਾ ਹੈ।
'Truth' is His Name.

ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ

ਉਹ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਭ ਥਾਂ ਵਿਆਪਕ ਹੈ।
He is the Creator of the universe and is present everywhere.

ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰ

ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਡਰ ਨਹੀਂ, ਉਸਦਾ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੈਰ ਨਹੀਂ।
He has no fear, He has no envy.

ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ

ਉਸਦਾ ਸਰੂਪ ਕਾਲ ਭਾਵ ਮੌਤ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ, ਉਹ ਜੂਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਉਹ
ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

He is timeless, free from the cycle of life and death and is not
born in any particular form; He Himself is His own Creator.

ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਐਸਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਗੁਰੂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
God (of the above-mentioned characters) can be obtained by the
blessings of the *Guru* (true and enlightened spiritual master).

॥ ਜਪੁ ॥

ਇਹ ਬਾਣੀ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ।
Jap (Chant) This is the name of this prayer.

ਆਦਿ ਸਚੁ ਜੁਗਾਦਿ ਸਚੁ ॥

ਹੈ ਭੀ ਸਚੁ ਨਾਨਕ ਹੋਸੀ ਭੀ ਸਚੁ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਜੁਗਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ
ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਉਸਦੀ ਹੋਂਦ ਹੁਣ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੋਂ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ।

Satguru Nanak says that God has been there since the beginning,
He was there in the past before the ages, and is there in the
present ages and He will continue to exist beyond the future ages as well.

ਸੋਚੈ ਸੋਚਿ ਨ ਹੋਵਈ ਜੇ ਸੋਚੀ ਲਖ ਵਾਰ ॥

ਸੋਚ (ਇਸ਼ਨਾਨ ਆਦਿਕ ਕਿਰਿਆ) ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਨ ਦੀ ਸੁੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਭਾਵੇਂ ਮਨੁੱਖ ਲੱਖ ਵਾਰ ਬਾਹਰੀ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਦਾ ਰਹੇ।

ਬਹੁਤੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਉਸ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ, ਭਾਵੇਂ ਜੀਵ ਲੱਖਾਂ ਸੋਚਾਂ ਸੋਚਦਾ ਰਹੇ।

One cannot obtain the purity of mind by outwardly cleaning oneself (taking bath) millions of times, or by imagining about Him millions of times.

ਚੁਪੈ ਚੁਪ ਨ ਹੋਵਈ ਜੇ ਲਾਇ ਰਹਾ ਲਿਵ ਤਾਰ ॥

ਚੁੱਪ ਕਰ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਵੀ ਮਨ ਨੂੰ ਵਾਸ਼ਨਾ ਵਲੋਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਚਾਹੇ ਇੱਕ ਤਾਰ ਇੱਕ ਰਸ ਲਿਵ ਲਾਈ ਰੱਖੇ।

One cannot obtain inner peace even by practising outward silence and remaining absorbed in deep concentration.

ਭੁਖਿਆ ਭੁਖ ਨ ਉਤਰੀ ਜੇ ਬੰਨਾ ਪੁਰੀਆ ਭਾਰ ॥

ਐ ਭੁਖਿਆ! ਜੇ ਤੂੰ ਚੌਦਾਂ ਲਕਾਂ ਦੇ ਪੈਦਾਰਥ ਵੀ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਰੱਖ ਲਵੇਂ ਤਾਂ ਵੀ ਤੇਰੀ ਭੁੱਖ ਨਹੀਂ ਉੱਤਰਦੀ।

The greedy person is not satisfied, even on acquiring everything.

ਸਹਸ ਸਿਆਣਪਾ ਲਖ ਹੋਹਿ ਤ ਇਕ ਨ ਚਲੈ ਨਾਲਿ ॥

ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੱਖਾਂ ਸਿਆਣਪਾਂ ਹੋਣ, ਪਰ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਤਾਂ ਇੱਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚੱਲਣੀ।

Even if one knows a million manipulative tricks, none of them will work in front of God.

ਕਿਵ ਸਚਿਆਰਾ ਹੋਈਐ ਕਿਵ ਕੂੜੈ ਤੁਟੈ ਪਾਲਿ ॥

ਫਿਰ ਮਨੁੱਖ ਸੱਚਾ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮਨ ਵਿਚਲੀ ਝੂਠ ਦੀ ਕੰਧ ਕਿਵੇਂ ਟੁੱਟ ਸਕਦੀ ਹੈ?

How can one become truthful and demolish the wall of falsehood (which separates oneself from truth)?

ਹੁਕਮਿ ਰਜਾਈ ਚਲਣਾ ਨਾਨਕ ਲਿਖਿਆ ਨਾਲਿ ॥ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਧੁਰੋਂ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਰਜਾ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਚਲਣ ਨਾਲ ਹੀ ਸਚਿਆਰ ਹੋਈਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਚਲਣ ਨਾਲ ਸੱਚਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

Satguru Nanak says that it is written (a definite rule) that only by accepting the will of God, one becomes truthful.

ਹੁਕਮੀ ਹੋਵਨਿ ਆਕਾਰ ਹੁਕਮੁ ਨ ਕਹਿਆ ਜਾਈ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਆਕਾਰ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਹੁਕਮ ਦਾ ਵਰਨਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੈ।

Everything is created by the Command of God, His Command cannot be described.

ਹੁਕਮੀ ਹੋਵਨਿ ਜੀਅ ਹੁਕਮਿ ਮਿਲੈ ਵਡਿਆਈ ॥

ਉਸਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਡਿਆਈ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

All life forms come into being by His Command,
and all obtain their glory by His Command.

ਹੁਕਮੀ ਉਤਮੁ ਨੀਚੁ ਹੁਕਮਿ ਲਿਖਿ ਦੁਖ ਸੁਖ ਪਾਈਅਹਿ ॥

ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਹੀ ਕੋਈ ਜੀਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਮ ਅਤੇ ਕੋਈ ਨੀਚ ਗੁਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਲਿਖੇ ਗਏ ਲੇਖਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਸੁਖ ਪਾਈਦਾ ਹੈ।

It is under His Command that some people acquire good virtues,
while others acquire inferior ones,
It is according to one's destiny written by His Command that one
experiences pain and joy.

ਇਕਨਾ ਹੁਕਮੀ ਬਖਸੀਸ ਇਕਿ ਹੁਕਮੀ ਸਦਾ ਭਵਾਈਅਹਿ ॥

ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਦਰ ਤੋਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਸਦਾ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਪਏ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

It is with His Command that some are rewarded with blessings,
while others continue to go through the cycle of life and death.

ਹੁਕਮੈ ਅੰਦਰਿ ਸਭੁ ਕੇ ਬਾਹਰਿ ਹੁਕਮ ਨ ਕੋਇ ॥

ਸਭ ਕੁਝ ਹੁਕਮ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ, ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

Everyone is bound by His Command, nothing is outside
(independent of) the bounds of His Command.

ਨਾਨਕ ਹੁਕਮਿ ਜੇ ਬੁਝੈ ਤ ਹਉਮੈ ਕਹੈ ਨ ਕੋਇ ॥॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਮਝ ਲੈਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਫਿਰ ਹਉਮੈ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗਾ ਭਾਵ ਉਹ ਫਿਰ ਹੰਕਾਰ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਗਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

Satguru Nanak says that one who understands this (that is, one
who accepts the universally applicable Command of God),
gets rid of one's ego.

ਗਾਵੈ ਕੇ ਤਾਣੁ ਹੋਵੈ ਕਿਸੈ ਤਾਣੁ ॥

ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਜੀਵ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਗਾਉਂਦਾ ਹੈ।

One who is capable, sings the praise of God.

ਗਾਵੈ ਕੇ ਦਾਤਿ ਜਾਣੈ ਨੀਸਾਣੁ ॥

ਕੋਈ ਉਸਦੀ ਦਿੱਤੀ ਦਾਤ ਨੂੰ ਗਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਸਮਝ ਰਿਹਾ ਹੈ।
Some sing His blessings, considering them as His symbol (blessings).

ਗਾਵੈ ਕੇ ਗੁਣ ਵਡਿਆਈਆ ਚਾਰ ॥

ਕੋਈ ਉਸਦੇ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਵਡਿਆਈਆਂ ਨੂੰ ਗਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।
Some sing His virtues and His splendid prestige.

ਗਾਵੈ ਕੇ ਵਿਦਿਆ ਵਿਖਮੁ ਵੀਚਾਰੁ ॥

ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਬਲ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਕਠਿਨ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਗਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।
Some try to sing the difficult task of God's praise through one's intellect.

ਗਾਵੈ ਕੇ ਸਾਜਿ ਕਰੇ ਤਨੁ ਖੋਹ ॥

ਕੋਈ ਉਸਨੂੰ ਸਰੀਰ ਸਾਜ ਕੇ ਨਾਸ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਆਖ ਕੇ, ਗਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।
Some sing His praise that He gives life and takes it away.

ਗਾਵੈ ਕੇ ਜੀਅ ਲੈ ਫਿਰਿ ਦੇਹ ॥

ਕੋਈ ਉਸ ਨੂੰ ਇੰਝ ਗਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਸਰੀਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿੰਦ ਕੱਢ ਕੇ ਫਿਰ ਦੂਜੇ ਸਰੀਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦੇਂਦਾ ਹੈ।
Some sing His praise that He takes life away, and then restores it in another form.

ਗਾਵੈ ਕੇ ਜਾਪੈ ਦਿਸੈ ਦੂਰਿ ॥

ਕੋਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਦੂਰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਦੂਰ ਦਿੱਸਦਾ ਹੈ।
Some sing that He is very far and distant.

ਗਾਵੈ ਕੇ ਚੇਖੈ ਹਾਦਰਾ ਹਦੂਰਿ ॥

ਪਰ ਕੋਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਨੇੜੇ ਹੈ, ਸਭ ਥਾਈਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ, ਸਭ ਨੂੰ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ।
While some sing that He is close and present everywhere, and is watching everyone.

ਕਥਨਾ ਕਥੀ ਨ ਆਵੈ ਤੋਟਿ ॥

ਉਸ ਦੀ ਸਿਫਤ ਵਿੱਚ ਕਥੇ ਗਏ ਕਥਨਾਂ ਦਾ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ।
There is no limit to the descriptions that have been stated in His praise.

ਕਥਿ ਕਥਿ ਕਥੀ ਕੋਟੀ ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ॥

ਭਾਵੇਂ ਕਰੋੜਾਂ ਕਥਨਹਾਰਿਆਂ ਨੇ ਕਰੋੜਾਂ ਕਥਨੀਆਂ ਕਰੋੜਾਂ ਵਾਰ ਕਹੀਆਂ ਹਨ।
Millions have given millions of descriptions, millions of times (in His praise).

ਦੇਦਾ ਦੇ ਲੈਦੇ ਥਕਿ ਪਾਹਿ ॥

ਦੇਣਹਾਰ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇਂਦਾ ਹੀ ਦੇਂਦਾ ਹੈ, ਲੈਣਹਾਰ ਥੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
The giver God continues to give, even when the receiver tires of receiving.

ਜੁਗਾ ਜੁਗੰਤਰਿ ਖਾਹੀ ਖਾਹਿ ॥

ਸਾਰੇ ਜੀਵ ਜੁਗਾਂ-ਜੁਗਾਂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਜਿਸ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਪਦਾਰਥ ਖਾਂਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।
Throughout the ages and eras, all the worldly creatures have been feeding on the blessings (wealth) bestowed by God.

ਹੁਕਮੀ ਹੁਕਮੁ ਚਲਾਏ ਰਾਹੁ ॥

ਜਿਸ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੀ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰਸਤੇ ਤੇ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।
His Command is the only force, which drives the Universe on its path.

ਨਾਨਕ ਵਿਗਸੈ ਵੇਪਰਵਾਹੁ ॥ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੋ ਪ੍ਰਭੂ ਸਦਾ ਬੇਪ੍ਰਵਾਹ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੈ ਉਸਦੇ ਬਲ ਨੂੰ ਕੌਣ ਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
Satguru Nanak says that who can praise the virtues of the carefree and ever-cheerful God?

ਸਾਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਸਾਚੁ ਨਾਇ ਭਾਖਿਆ ਭਾਉ ਅਪਾਰੁ ॥

ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ ਸਦਾ ਸਥਿਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਅਟੱਲ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਬੋਲੀ ਪ੍ਰੇਮ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪ ਬੇਅੰਤ ਹੈ।

God is existent forever, His name is 'True', His language is 'Love' and He is limit-less.

ਆਖਹਿ ਮੰਗਹਿ ਦੇਹਿ ਦੇਹਿ ਦਾਤਿ ਕਰੇ ਦਾਤਾਰੁ ॥

ਸਾਰੇ ਜੀਵ ਉਸ ਪਾਸੋਂ ਦਾਤਾਂ ਮੰਗਦੇ ਹੋਏ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਸਾਨੂੰ ਦਾਤਾਂ ਦੇਹ, ਉਹ ਦਾਤਾਰ ਦਾਤਾਂ ਦੇਂਦਾ ਹੈ।
Everyone seeks blessings from Him and the benefactor God grants them.

ਫੇਰਿ ਕਿ ਅਗੈ ਰਖੀਐ ਜਿਤੁ ਦਿਸੈ ਦਰਬਾਰੁ ॥

ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕੀ ਭੇਟਾ ਉਸ ਅੱਗੇ ਰੱਖੀਏ? ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਉਸਦਾ ਦਰਬਾਰ ਦਿੱਸ ਪਵੇ।
Then, what can one offer Him, to realise His 'True abode'?

ਮੁਹੈ ਕਿ ਬੋਲਣੁ ਬੋਲੀਐ ਜਿਤੁ ਸੁਣਿ ਧਰੇ ਪਿਆਰੁ ॥

ਅਸੀਂ ਮੂੰਹੋਂ ਕਿਹੜਾ ਬੋਲ ਬੋਲੀਏ, ਜਿਸ ਬੋਲ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕਰਕੇ ਹਰੀ ਸਾਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰੇ।
What should be spoken, hearing which the God should love us?

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲਾ ਸਚੁ ਨਾਉ ਵਡਿਆਈ ਵੀਚਾਰੁ ॥

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲਾ ਉਹ ਭੇਟਾ ਹੈ ਜੋ ਨਾਮ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਅਤੇ ਵਡਿਆਈਆਂ ਦੀ ਵੀਚਾਰ ਦੇ ਬੋਲ ਹੀ ਬੋਲਣ ਜੋਗ ਹਨ ਭਾਵ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਉਠ ਕੇ ਨਾਮ ਜਪਣਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸਿਫਤ ਸਲਾਹ ਹੀ ਉਤਮ ਕਾਰਜ ਹਨ ।

Meditating during the divine time of *Amrit Vela* (hours before the dawn) is that offering; Chanting the True Name of God, while remembering His Greatness, are those deeds.

ਕਰਮੀ ਆਵੈ ਕਪੜਾ ਨਦਰੀ ਮੋਖੁ ਦੁਆਰੁ ॥

ਚੰਗੇ ਕਰਮਾਂ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਰੂਪ ਕੱਪੜਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

With good actions, the 'cloth' (meaning human body) is obtained, and with the Grace of God, one obtains enlightenment.

ਨਾਨਕ ਏਵੈ ਜਾਣੀਐ ਸਭੁ ਆਪੇ ਸਚਿਆਰੁ ॥ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਕੁਝ ਉਹ ਸੱਚਾ ਪ੍ਰਭੂ ਆਪ ਹੀ ਹੈ।
Satguru Nanak says that we should consider that everything is the God Himself.

ਥਾਪਿਆ ਨ ਜਾਇ ਕੀਤਾ ਨ ਹੋਇ ॥

ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਥਾਪਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਬਣਾਇਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।
God can neither be established nor be created by anyone.

ਆਪੇ ਆਪਿ ਨਿਰੰਜਨੁ ਸੋਇ ॥

ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਆਪ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਇਆ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਹੈ।
He is Immaculate and Pure by Himself.

ਜਿਨਿ ਸੇਵਿਆ ਤਿਨਿ ਪਾਇਆ ਮਾਨੁ ॥

ਜਿਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸਿਮਰਿਆ ਹੈ, ਉਸਨੇ ਹੀ ਮਾਣ ਪਾਇਆ ਹੈ।
Those who serve Him, have obtained respect.

ਨਾਨਕ ਗਾਢੀਐ ਗੁਣੀ ਨਿਧਾਨੁ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਓ ਅਸੀਂ ਵੀ ਐਸੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਗੁਣ ਗਾਈਏ।
Satguru Nanak asks everyone to join in and sing the praises of God, the treasure trove of all virtues.

ਗਾਢੀਐ ਸੁਣੀਐ ਮਨਿ ਰਖੀਐ ਭਾਉ ॥

ਆਓ, ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਗੁਣ ਗਾਈਏ ਤੇ ਸੁਣੀਏ ਅਤੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਟਿਕਾਈਏ।
Sing and listen to the praises of God and fill the mind with His love,

ਦੁਖੁ ਪਰਹਰਿ ਸੁਖੁ ਘਰਿ ਲੈ ਜਾਇ ॥

ਜੇ ਜੀਵ ਐਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣਾ ਦੁੱਖ ਨਾਸ਼ ਕਰਕੇ ਸੁੱਖ ਹਿਰਦੇ ਰੂਪੀ ਘਰ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
which fills one's heart with happiness and rids one of all the suffering.

ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਦੰ ਗੁਰਮੁਖਿ ਚੇਦੰ ਗੁਰਮੁਖਿ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ ॥

ਉਸ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਤੇ ਗਿਆਨ ਗੁਰੂ ਦੀ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ ਸਭ ਥਾਈਂ ਵਿਆਪਕ ਹੈ।

The Naam and the knowledge of God can be obtained only through the Guru, it is only through the Guru that one gains the belief that God is present everywhere.

ਗੁਰੁ ਈਸਰੁ ਗੁਰੁ ਗੋਰਖੁ ਬਰਮਾ ਗੁਰੁ ਪਾਰਬਤੀ ਮਾਈ ॥

ਗੁਰੂ ਹੀ ਸਾਡੇ ਲਈ ਸ਼ਿਵ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਹੀ ਗੋਰਖ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਹੀ ਸਾਡੇ ਲਈ ਮਾਈ ਪਾਰਬਤੀ ਹੈ।

Guru Himself is Shiva, He Himself is Gorakh as well as Brahma and He Himself is mother Parvati.

ਜੇ ਹਉ ਜਾਣਾ ਆਖਾ ਨਾਹੀ ਕਹਣਾ ਕਥਨੁ ਨ ਜਾਈ ॥

ਜੇ ਮੈਂ ਐਸੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਜਾਣ ਵੀ ਲਵਾਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸਦਾ ਵਰਨਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦਾ ਕਥਨ ਕਿਹਾ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

Even if I realise the greatness of Guru, I cannot describe Him; He cannot be described in words.

ਗੁਰਾ ਇਕ ਦੇਹਿ ਬੁਝਾਈ ॥

ਹੇ ਗੁਰੂ ਜੀ! ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਸਮਝਾ ਦਿਓ ਕਿ
O *Guru ji* ! make me understand one thing

ਸਭਨਾ ਜੀਆ ਕਾ ਇਕੁ ਦਾਤਾ ਸੇ ਮੈ ਵਿਸਰਿ ਨ ਜਾਈ ॥ ॥

ਸਾਰਿਆਂ ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਦਾਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਵਿਸਰ ਨਾ ਜਾਏ।
that there is only one Giver God for all beings, and that I should never forget Him.

ਤੀਰਥਿ ਨਾਵਾ ਜੇ ਤਿਸੁ ਭਾਵਾ ਵਿਣੁ ਭਾਣੇ ਕਿ ਨਾਇ ਕਰੀ ॥

ਜੇ ਜੀਵ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਉਸਦਾ ਤੀਰਥ ਇਸ਼ਨਾਨ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਚੰਗਾ ਨਾ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਨ੍ਹਾ ਕੇ ਵੀ ਕੀ ਕੀਤਾ?
Taking a dip in the holy waters of a pilgrimage is worthwhile only if it pleases God;
but if He is not pleased, what achievement is there in taking the dip?

ਜੇਤੀ ਸਿਰਠਿ ਉਪਾਈ ਵੇਖਾ ਵਿਣੁ ਕਰਮਾ ਕਿ ਮਿਲੈ ਲਈ ॥

ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਦੀ ਬਣਾਈ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵੇਖਦਾ ਹਾਂ, ਬਿਨਾਂ ਕਰਮਾਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ?
The more I see the Creation of God, I realise that no one
achieves anything without *karma* (a person's own actions).

ਮਤਿ ਵਿਚਿ ਰਤਨ ਜਵਾਹਰ ਮਾਣਿਕ ਜੇ ਇਕ ਗੁਰ ਕੀ ਸਿਖ ਸੁਣੀ ॥

ਜੀਵ ਦੀ ਮੱਤ ਵਿੱਚ ਰਤਨ, ਜਵਾਹਰ ਅਤੇ ਮਾਣਕ ਹਨ, ਪਰ ਆਪਣੇ ਯਤਨ ਨਾਲ ਨਹੀਂ
ਮਿਲਦੇ, ਜੇ ਇਹ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੁਣ ਲਵੇ ਤਾਂ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

The human mind has the knowledge of rubies, gems and jewels
(invaluable morals and ethics),
but one doesn't get them until the teachings of the *Guru* are followed.

ਗੁਰਾ ਇਕ ਦੇਹਿ ਬੁਝਾਈ ॥

ਹੇ ਗੁਰੂ ਜੀ! ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਸਮਝਾ ਦਿਓ ਕਿ
O *Guru ji* ! make me understand one thing

ਸਭਨਾ ਜੀਆ ਕਾ ਇਕੁ ਦਾਤਾ ਸੇ ਮੈ ਵਿਸਰਿ ਨ ਜਾਈ ॥ ॥

ਸਾਰਿਆਂ ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਦਾਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਵਿਸਰ ਨਾ ਜਾਏ।
that there is only one Giver God for all beings, and that I should never forget Him.

ਜੇ ਜੁਗ ਚਾਰੇ ਆਰਜਾ ਹੋਰ ਦਸੁਣੀ ਹੋਇ ॥

ਜੇ ਜੀਵ ਦੀ ਉਮਰ ਚਾਰ ਯੁੱਗਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਦੱਸ ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਹੋ ਜਾਏ।
Even if one grows ten times older than the four ages,

ਨਵਾ ਖੰਡਾ ਵਿਚਿ ਜਾਣੀਐ ਨਾਲਿ ਚਲੈ ਸਭੁ ਕੋਇ ॥

ਨੌਂ ਖੰਡਾਂ ਭਾਵ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਲੋਕ ਜਾਣਦੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਉਸ ਦੇ ਮਗਰ ਤੁਰਦੇ ਹੋਣ।
Even if one is recognised across the world and is fan-followed by everyone,

ਚੰਗਾ ਨਾਉ ਰਖਾਇ ਕੈ ਜਸੁ ਕੀਰਤਿ ਜਗਿ ਲੇਇ ॥

ਆਪਣਾ ਚੰਗਾ ਨਾਮ ਬਣਾ ਕੇ, ਜੱਗ 'ਤੇ ਜੱਸ ਅਤੇ ਸੋਭਾ ਖੱਟਦਾ ਹੋਵੇ।

Even if one is famous, popular and has made a name for oneself in the world,

ਜੇ ਤਿਸੁ ਨਦਰਿ ਨ ਆਵਈ ਤ ਵਾਤ ਨ ਪੁਣੈ ਕੇ ॥

ਜੇ ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਹੇਠ ਨਾ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਖਬਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਣੀ।

Despite all that, if the person is not blessed by God, then no one gives any attention (to the unblessed person).

ਕੀਟਾ ਅੰਦਰਿ ਕੀਟੁ ਕਰਿ ਦੋਸੀ ਦੋਸੁ ਧਰੇ ॥

ਉਹ ਕੀੜਿਆਂ ਅੰਦਰ ਕੀੜਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਅੰਦਰ ਦੋਸ਼ੀ ਗਿਣਿਆ ਜਾਏਗਾ।

Such a person is counted as a 'lowly worm within worms' and 'a sinner within sinners'.

ਨਾਨਕ ਨਿਰਗੁਣਿ ਗੁਣੁ ਕਰੇ ਗੁਣਚੰਤਿਆ ਗੁਣੁ ਦੇ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਨਿਰਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਣ ਅਤੇ ਗੁਣਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੁਣ ਪਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

Satguru Nanak says that God grants virtues to the ignorant as well as to the knowledgeable ones.

ਤੇਹਾ ਕੋਇ ਨ ਸੁਤਈ ਜਿ ਤਿਸੁ ਗੁਣੁ ਕੋਇ ਕਰੇ ॥ ॥

ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਸਾਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦਾ ਜੋ ਉਸ ਪ੍ਰਭੂ ਅੰਦਰ ਗੁਣ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕੇ।

No one in this world can grant virtues to the God.

ਸੁਣਿਐ ਸਿਧ ਪੀਰ ਸੁਰਿ ਨਾਥ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਸਾਧਾਰਨ ਜੀਵ ਸਿੱਧ, ਪੀਰ, ਦੇਵਤੇ ਅਤੇ ਸੁਆਮੀ ਬਣਦੇ ਹਨ।

By listening to the God's Name (*Naam*), ordinary humans become mystics, spiritual teachers, demi-Gods, *yogic* masters.

ਸੁਣਿਐ ਧਰਤਿ ਧਵਲ ਆਕਾਸ ॥

ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੋਝੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਆਕਾਸ਼ ਦਾ ਆਸਰਾ ਪ੍ਰਭੂ ਹੈ।

Only by listening to *Naam*, one realises that earth and sky rely upon God.

ਸੁਣਿਐ ਦੀਪ ਲੋਅ ਪਾਤਾਲ ॥

ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਸੋਝੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਸਾਰੇ ਦੀਪਾਂ, ਲੋਕਾਂ, ਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਹੈ।

Only by listening to *Naam*, one realises that God is omni-present across continents, planets and nether (lower) worlds.

ਸੁਣਿਐ ਪੋਹਿ ਨ ਸਕੈ ਕਾਲੁ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮੌਤ ਨਹੀਂ ਡਰਾ ਸਕਦੀ।

One who listens to *Naam*, does not fear death.

ਨਾਨਕ ਭਗਤਾ ਸਦਾ ਵਿਗਾਸੁ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਗਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁਸ਼ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

Satguru Nanak says that God's devotees are always in bliss.

ਸੁਣਿਐ ਦੁਖ ਪਾਪ ਕਾ ਨਾਸੁ ॥ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਦੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

By listening to *Naam*, one's pain and sins are destroyed.

ਸੁਣਿਐ ਈਸਰੁ ਬਰਮਾ ਇੰਦੁ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸਿਫਤ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਜੀਵ ਸ਼ਿਵ, ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਤੇ ਇੰਦਰ ਦੀ ਪਦਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
By listening to *Naam*, one can attain the status of *Shiva*, *Brahma* and *Indra*.

ਸੁਣਿਐ ਮੁਖਿ ਸਾਲਾਹਣ ਮੰਦੁ ॥

ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਮੰਦਾ ਮਨੁਖ ਵੀ ਪਭੂ ਦੀ ਸਿਫਤ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।
By listening to *Naam*, even an evil person starts praising the God.

ਸੁਣਿਐ ਜੋਗ ਜੁਗਤਿ ਤਨਿ ਭੇਦ ॥

ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਜੀਵ ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲ ਜੁਤਨ ਦੇ ਰਸਤੇ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਭੇਦਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।
By listening to *Naam*, one realises the path of unification with the God (enlightenment), and understands the mysteries of human body.

ਸੁਣਿਐ ਸਾਸਤ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਵੇਦ ॥

ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਹੀ ਜੀਵ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਂ, ਸਿਮ੍ਰਿਤਾਂ ਅਤੇ ਵੇਦਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।
By listening to *Naam*, one understands the *Shastras*, *Smrities* and the *Vedas*.

ਨਾਨਕ ਭਗਤਾ ਸਦਾ ਵਿਗਾਸੁ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਗਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁਸ਼ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।
Satguru Nanak says that God's devotees are always in bliss.

ਸੁਣਿਐ ਦੁਖ ਪਾਪ ਕਾ ਨਾਸੁ ॥ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਦੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
By listening to *Naam*, one's pain and sins are destroyed.

ਸੁਣਿਐ ਸਤੁ ਸੰਤੋਖੁ ਗਿਆਨੁ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਸੱਚ, ਸੰਤੋਖ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
By listening to *Naam*, truth, satisfaction and wisdom are obtained.

ਸੁਣਿਐ ਅਠਸਠਿ ਕਾ ਇਸਨਾਨੁ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਮਾਨੋ ਅਠਾਹਠ ਤੀਰਥਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਨਾਨ ਹੈ।
Listening to *Naam* is like taking a dip in the holy waters of sixty eight pilgrimages.

ਸੁਣਿਐ ਪੜਿ ਪੜਿ ਪਾਵਹਿ ਮਾਨੁ ॥

ਵਿੱਦਿਆ ਪੜ੍ਹ-ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸਤਿਕਾਰ ਵੀ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
By listening to *Naam*, one gets the same respect that is obtained after mastering education.

ਸੁਣਿਐ ਲਾਗੈ ਸਹਜਿ ਧਿਆਨੁ ॥

ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਹਿਜੇ ਹੀ ਧਿਆਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
By listening to *Naam*, one can easily focus (meditate) on God.

ਨਾਨਕ ਭਗਤਾ ਸਦਾ ਵਿਗਾਸੁ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਗਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁਸ਼ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

Satguru Nanak says that God's devotees are always in bliss.

ਸੁਣਿਐ ਦੂਖ ਪਾਪ ਕਾ ਨਾਸੁ ॥ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਦੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

By listening to Naam, one's pain and sins are destroyed.

ਸੁਣਿਐ ਸਰਾ ਗੁਣਾ ਕੇ ਗਾਹ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸਿਫਤ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਜੀਵ ਬੇਅੰਤ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਸੂਝ ਵਾਲੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

By listening to Naam, one obtains infinite wisdom.

ਸੁਣਿਐ ਸੇਖ ਪੀਰ ਪਾਤਿਸਾਹ ॥

ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਸ਼ੇਖ, ਪੀਰ ਅਤੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

The ones who listen to Naam, become wealthy, mystics and kings.

ਸੁਣਿਐ ਅੰਧੇ ਪਾਵਹਿ ਰਾਹੁ ॥

ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਅੰਨ੍ਹੇ ਵੀ ਰਸਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

By listening to Naam, even the blind find their way.

ਸੁਣਿਐ ਹਾਥ ਹੋਵੈ ਅਸਗਾਹੁ ॥

ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਅਥਾਹ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਦੀ ਸਮਝ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

By listening to Naam, one understands the vastness of the world.

ਨਾਨਕ ਭਗਤਾ ਸਦਾ ਵਿਗਾਸੁ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਗਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁਸ਼ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

Satguru Nanak says that the devotees are always in bliss.

ਸੁਣਿਐ ਦੂਖ ਪਾਪ ਕਾ ਨਾਸੁ ॥ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਦੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

By listening to Naam, one's pain and sins are destroyed.

ਮੰਨੇ ਕੀ ਗਤਿ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਕਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ।

The state of a devotee who accepts (and develops faith on)

God's Name (Naam), is beyond description.

ਜੇ ਕੋ ਕਹੈ ਪਿਛੈ ਪਛੁਤਾਇ ॥

ਜੇ ਕੋਈ ਕਹੇ ਤਾਂ ਪਿਛੋਂ ਪਛੁਤਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਥੋੜੀ ਕਹੀ ਹੈ।
One who tries to describe regrets the attempt later.

ਕਾਗਦਿ ਕਲਮ ਨ ਲਿਖਣਹਾਰੁ ॥

ਲਿਖਣਵਾਲਾ ਕਾਗਜ਼ ਉੱਤੇ ਕਲਮ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਅਵਸਥਾ ਲਿਖ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।
No scribe can describe the state of a devotee on paper.

ਮੰਨੇ ਕਾ ਬਹਿ ਕਰਨਿ ਵੀਚਾਰੁ ॥

ਉਹ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਦਾ ਬੈਠ ਕੇ ਵੀਚਾਰ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
One can only thoughtfully discuss the state of mind of the
God's devotees.

ਐਸਾ ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਹੋਇ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਐਸਾ ਮਾਇਆ ਤੋਂ ਨਿਰਲੇਪ ਹੈ ਕਿ
God's Name is unsullied by the worldly illusion (*Maya*).

ਜੇ ਕੋ ਮੰਨਿ ਜਾਣੈ ਮਨਿ ਕੋਇ ॥੧੨॥

ਜੇ ਕੋਈ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲਏ ਤਾਂ ਹੀ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।
Only when one accepts it, one can understand it.

ਮੰਨੈ ਸੁਰਤਿ ਹੋਵੈ ਮਨਿ ਬੁਧਿ ॥

ਮੰਨਣ ਨਾਲ ਜੀਵ ਦੇ ਮਨ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀ ਅੰਦਰ ਈਸ਼ਵਰੀ ਗਿਆਨ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
By realization of the God's Name, one's mind and intellect
gains spiritual knowledge.

ਮੰਨੈ ਸਗਲ ਭਵਣ ਕੀ ਸੁਧਿ ॥

ਮੰਨਣ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਭਵਨਾਂ ਦੀ ਸੋਝੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
By realizing *Naam*, one becomes aware of all universes.

ਮੰਨੈ ਮੁਹਿ ਚੋਟਾ ਨਾ ਖਾਇ ॥

ਮੰਨਣ ਨਾਲ ਜੀਵ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ।
By realizing *Naam*, one is not stumbled down by immorality.

ਮੰਨੈ ਜਮ ਕੈ ਸਾਥਿ ਨ ਜਾਇ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਨਾਲ ਜਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਭਾਵ ਜੰਮਣ ਮਰਨ ਤੋਂ
ਰਹਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

By realizing *Naam*, one is absolved from the cycle of life and death.

ਐਸਾ ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਹੋਇ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਐਸਾ ਮਾਇਆ ਤੋਂ ਨਿਰਲੇਪ ਹੈ ਕਿ
God's Name is unsullied by the worldly illusion (*Maya*).

ਜੇ ਕੇ ਮੰਨਿ ਜਾਣੈ ਮਨਿ ਕੋਇ ॥੧੩॥

ਜੇ ਕੋਈ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲਏ ਤਾਂ ਹੀ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।
Only when one accepts it, one can understand it.

ਮੰਨੈ ਮਾਰਗਿ ਠਾਕ ਨ ਪਾਇ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ।
One who realizes *Naam*, does not face any hurdles of immorality.

ਮੰਨੈ ਪਤਿ ਸਿਉ ਪਰਗਟੁ ਜਾਇ ॥

ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਸੰਸਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ੋਭਾ ਖੱਟ ਕੇ ਇਜ਼ਤ ਨਾਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
One who realizes *Naam*, earns name, fame and departs from this world with respect.

ਮੰਨੈ ਮਗੁ ਨ ਚਲੈ ਪੰਥੁ ॥

ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਸੰਸਾਰਿਕ ਕਰਮਕਾਂਡੀ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਚਲਦਾ।
One who realizes *Naam*, does not follow the ritualistic path.

ਮੰਨੈ ਧਰਮ ਸੇਤੀ ਸਨਬੰਧੁ ॥

ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਧਰਮ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸੰਬੰਧ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
One who realizes *Naam*, builds a direct relationship with righteousness.

ਐਸਾ ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਹੋਇ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਐਸਾ ਮਾਇਆ ਤੋਂ ਨਿਰਲੇਪ ਹੈ ਕਿ
God's Name is unaffected by the worldly illusion (*Maya*).

ਜੇ ਕੇ ਮੰਨਿ ਜਾਣੈ ਮਨਿ ਕੋਇ ॥੧੪॥

ਜੇ ਕੋਈ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲਏ ਤਾਂ ਹੀ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।
Only when one accepts it, one can understand it.

ਮੰਨੈ ਪਾਵਹਿ ਮੋਖੁ ਦੁਆਰੁ ॥

ਹਰੀ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਦੁਆਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।
One who realizes *Naam*, finds the doors to enlightenment.

ਮੰਨੈ ਪਰਵਾਰੈ ਸਾਧਾਰੁ ॥

ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਆਸਰਾ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ।
One who realizes *Naam*, reforms his family with faith in God.

ਮੰਨੈ ਤਰੈ ਤਾਰੇ ਗੁਰੁ ਸਿਖ ॥

ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਆਪ ਤਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤਾਰਦਾ ਹੈ।
One who realizes God's Name, liberates himself and others.

ਮੰਨੈ ਨਾਨਕ ਭਵਹਿ ਨ ਭਿਖ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਮੰਗਦਾ ਨਹੀਂ ਫਿਰਦਾ।
Satguru Nanak says that one who realizes *Naam*, does not wander to beg.

ਐਸਾ ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਹੋਇ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਐਸਾ ਮਾਇਆ ਤੋਂ ਨਿਰਲੇਪ ਹੈ ਕਿ
God's Name is unaffected by the worldly illusion (*Maya*).

ਜੇ ਕੇ ਮੰਨਿ ਜਾਣੈ ਮਨਿ ਕੋਇ ॥੧੫॥

ਜੇ ਕੋਈ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲਏ ਤਾਂ ਹੀ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।
Only when one accepts it, one can understand it.

ਪੰਚ ਪਰਵਾਣ ਪੰਚ ਪਰਧਾਨੁ ॥

ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਸੁਰਤ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਜੁੜੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਜੱਗ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਨ ਤੇ ਪਰਧਾਨ ਹਨ।

Those who are consciously associated with *Naam*, are accepted and lead the world.

ਪੰਚੇ ਪਾਵਹਿ ਦਰਗਹਿ ਮਾਨੁ ॥

ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਦਰਗਾਹ ਵਿੱਚ ਐਸੇ ਪੁਰਖ ਆਦਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ।
Such people are respected in the God's abode.

ਪੰਚੇ ਸੋਹਹਿ ਦਰਿ ਰਾਜਾਨੁ ॥

ਰਾਜ ਦਰਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਉਹ ਸੋਭਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ।
They are respected in the royal courts as well.

ਪੰਚਾ ਕਾ ਗੁਰੂ ਏਕੁ ਧਿਆਨੁ ॥

ਇਨ੍ਹਾ ਪਰਵਾਨਿਤ ਜਨਾਂ ਦੀ ਸੁਰਤੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਗੁਰੂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
These accepted people focus single-mindedly on the *Guru* only.

ਜੇ ਕੋ ਕਹੈ ਕਰੈ ਵੀਚਾਰੁ ॥

ਜੇ ਕੋਈ ਕਹੇ ਕਿ ਮੈਂ ਕਰਤੇ ਦੀ ਵੀਚਾਰ ਕਰਾਂਗਾ।
If anyone claims of describing the actions of the Creator God,

ਕਰਤੇ ਕੈ ਕਰਣੈ ਨਾਹੀ ਸੁਮਾਰੁ ॥

ਪਰ ਕਰਤੇ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਉਸ ਦੀ ਲੀਲਾ ਬੇਅੰਤ ਹੈ।
one can never enumerate all the actions of the Creator.

ਧੌਲੁ ਧਰਮੁ ਦਇਆ ਕਾ ਪੂਤੁ ॥

ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਬਲਦ ਧਰਮ ਹੈ, ਉਹ ਦਇਆ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ।
The bull of righteousness (*dharma/religion*) carries the earth,
and is the son of mercy
(Mercy and compassion are the foundation of religion).

ਸੰਤੋਖੁ ਥਾਪਿ ਰਖਿਆ ਜਿਨਿ ਸੂਤਿ ॥

ਉਸ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਸੰਤੋਖ ਨਾਲ ਧਰਤੀ ਤੇ ਸਭ ਕੁਝ ਸੂਤ ਕਰਕੇ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।
God has knit everything in place on earth through the patience.

ਜੇ ਕੋ ਬੁਝੈ ਹੋਵੈ ਸਚਿਆਰੁ ॥

ਜੇ ਕੋਈ ਇਸ ਭੇਦ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਸੱਚਾ ਇਨਸਾਨ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
One who understands this secret, becomes a true human.

ਧਵਲੈ ਉਪਰਿ ਕੇਤਾ ਭਾਰੁ ॥

ਬਲਦ ਉੱਤੇ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਭਾਰ ਹੈ?

How much weight does the bull carry?
(people used to think that a bull carries the weight of earth).

ਧਰਤੀ ਹੋਰੁ ਪਰੈ ਹੋਰੁ ਹੋਰੁ ॥

ਕਿਉਂਕਿ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੋਰ ਕਈ ਧਰਤੀਆਂ ਹਨ।

(Satguru Nanak says) There are many more planets beyond the planet earth.

ਤਿਸ ਤੇ ਭਾਰੁ ਤਲੈ ਕਵਣੁ ਜੋਰੁ ॥

ਉਸ ਭਾਰ ਥੱਲੇ ਕਿਹੜਾ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। (ਪੁਰਾਤਨ ਮਿੱਥ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇ ਧਰਤੀ ਬਲਦ ਦੇ ਸਿੰਗਾ ਤੇ ਖੜੀ ਏ ਤਾਂ ਬਲਦ ਕਿਸ ਤੇ ਖੜਾ ਏ)

What holds the weight of those planets?
(The universe is held in place by righteousness)

ਜੀਅ ਜਾਤਿ ਰੰਗਾ ਕੇ ਨਾਵ ॥

ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਕਈ ਜਾਤੀਆਂ, ਰੰਗਾਂ ਅਤੇ ਨਾਵਾਂ ਦੇ ਜੀਵ ਹਨ।

People of several castes, creed, colour and names inhabit the earth,

ਸਭਨਾ ਲਿਖਿਆ ਵੁਤੀ ਕਲਾਮ ॥

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਦਾ ਚੱਲ ਰਹੀ ਕਲਮ ਨੇ ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਭਾਵ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲੇਖਾ ਕਰਤਾ ਆਪ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ।

their destiny has been written by the God Himself.

ਏਹੁ ਲੇਖਾ ਲਿਖਿ ਜਾਣੈ ਕੋਇ ॥

ਹੋਰ ਕੌਣ ਇਹ ਲੇਖਾ ਲਿਖਣਾ ਜਾਣਦਾ ਹੈ।

Who else knows how destiny is written?

ਲੇਖਾ ਲਿਖਿਆ ਕੇਤਾ ਹੋਇ ॥

ਜੇ ਉਸ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਲੇਖਾ ਲਿਖਿਆ ਵੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਹੋ ਜਾਏਗਾ? ਭਾਵ ਅਧੂਰਾ ਹੀ ਰਹੇਗਾ।

How much extensive would be that account (of destiny), if it is ever to be written?

ਕੇਤਾ ਤਾਣੁ ਸੁਆਲਿਹੁ ਰੂਪੁ ॥

ਉਸਦਾ ਕਿੰਨਾ ਬਲ ਹੈ, ਕਿੰਨਾ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਹੈ।

How powerful is He, how much impressive is His form?

ਕੇਤੀ ਦਾਤਿ ਜਾਣੈ ਕੌਣੁ ਕੂਤੁ ॥

ਕਿੰਨੀ ਦਾਤ ਹੈ, ਕੌਣ ਇਸ ਦੀ ਗਿਣਤੀ- ਮਿਣਤੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?

How much generous is He,
who can keep an account of this?

ਕੀਤਾ ਪਸਾਉ ਏਕੋ ਕਵਾਉ ॥

ਇੱਕ ਬਚਨ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸਨੇ ਸਾਰਾ ਪਸਾਰਾ ਪਸਾਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

With just one word, He has created everything.

ਤਿਸ ਤੇ ਹੋਏ ਲਖ ਦਰੀਆਉ ॥

ਉਸ ਤੋਂ ਹੀ ਲੱਖਾਂ ਦਰਿਆ ਵਹਿਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ।

He is the source of millions of rivers.

ਕੁਦਰਤਿ ਕਵਣ ਕਹਾ ਵੀਚਾਰੁ ॥

ਤੇਰੀ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਮੇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਤਾਕਤ ਹੈ?

I am not capable of understanding the phenomenal nature of
Your universe.

ਵਾਰਿਆ ਨ ਜਾਵਾ ਏਕ ਵਾਰ ॥

ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਵੀ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋਣ ਜੋਗਾ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।

I am not capable of being a sacrifice onto You even once.

ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਸਾਈ ਭਲੀ ਕਾਰ ॥

ਜੋ ਤੈਨੂੰ ਭਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਹੀ ਕਾਰ ਚੰਗੀ ਹੈ।

Whatever You (God) prefer, that itself is good.

ਤੂੰ ਸਦਾ ਸਲਾਮਤਿ ਨਿਰੰਕਾਰ ॥੧੬॥

ਹੇ ਆਕਾਰ ਰਹਿਤ ਪ੍ਰਭੂ! ਤੂੰ ਸਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈਂ।

O formless God ! You are eternal.

ਅਸੰਖ ਜਪ ਅਸੰਖ ਭਾਉ ॥

ਅਨੇਕ ਜੀਵ ਤੈਨੂੰ ਜਪਦੇ ਹਨ, ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਤੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।

Countless people repetitively meditate on You, countless others
love you

ਅਸੰਖ ਪੂਜਾ ਅਸੰਖ ਤਪ ਤਾਉ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਤਪ ਸਾਧ ਰਹੇ ਹਨ।

Countless people pray to You, while countless others are
performing disciplined spiritual practice.

ਅਸੰਖ ਗਰੰਥ ਮੁਖਿ ਵੇਦ ਪਾਠ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਅਤੇ ਵੇਦਾਂ ਦਾ ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਪਾਠ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।
Countless people are reciting various scriptures.

ਅਸੰਖ ਜੋਗ ਮਨਿ ਰਹਹਿ ਉਦਾਸ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਮਨ ਵਿੱਚ ਸੰਸਾਰ ਵਲੋਂ ਉਦਾਸ ਰਹਿ ਕੇ ਯੋਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।
Countless Yogis have detached themselves from worldly affairs.

ਅਸੰਖ ਭਗਤ ਗੁਣ ਗਿਆਨ ਵੀਚਾਰ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਐਸੇ ਭਗਤ ਹਨ, ਜੋ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।
There are countless devotees, who are discussing about the virtues and knowledge of the God.

ਅਸੰਖ ਸਤੀ ਅਸੰਖ ਦਾਤਾਰ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਜੀਵ ਹਨ, ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਦਾਤੇ ਹਨ।
There are countless pious people as well as countless generous ones.

ਅਸੰਖ ਸੂਰ ਮੁਹ ਭਖ ਸਾਰ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਸੂਰਮੇ ਹਨ, ਜੋ ਯੁਧ ਵਿੱਚ ਸਸਤਰਾਂ ਦੀ ਚੋਟਾਂ ਸਹਾਰਦੇ ਹਨ।
There are countless warriors, who endure the onslaught of war weapons.

ਅਸੰਖ ਮੋਨਿ ਲਿਵ ਲਾਇ ਤਾਰ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਐਸੇ ਮੋਨੀ (ਚੱਪ ਰਹਿਨ ਵਾਲੇ) ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਰਸ ਸਮਾਧੀ ਲਾਈ ਹੋਈ ਹੈ।
Countless people practice silence and remain in deep meditation.

ਕੁਦਰਤਿ ਕਵਣ ਕਹਾ ਵੀਚਾਰੁ ॥

ਤੇਰੀ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਮੇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਤਾਕਤ ਹੈ?
I am not capable of understanding the phenomenal nature of Your universe.

ਵਾਰਿਆ ਨ ਜਾਵਾ ਏਕ ਵਾਰ ॥

ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਵੀ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋਣ ਜੋਗਾ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।

I am not capable of being a sacrifice onto You even once.

ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਸਾਈ ਭਲੀ ਕਾਰ ॥

ਜੋ ਤੈਨੂੰ ਭਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਹੀ ਕਾਰ ਚੰਗੀ ਹੈ।

Whatever You (God) prefer, that itself is good.

ਤੂੰ ਸਦਾ ਸਲਾਮਤਿ ਨਿਰੰਕਾਰ ॥੧੭॥

ਹੇ ਆਕਾਰ ਰਹਿਤ ਪ੍ਰਭੂ! ਤੂੰ ਸਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈਂ।

O formless God ! You are eternal.

ਅਸੰਖ ਮੂਰਖ ਅੰਧ ਘੋਰ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਮਹਾਨ ਅੰਨ੍ਹੇ ਅਤੇ ਮੂਰਖ ਹਨ।

There are countless spiritually blind and foolish people.

ਅਸੰਖ ਚੋਰ ਹਰਾਮਖੋਰ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਬਿਗਾਨਾ ਹੱਕ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਚੋਰ ਹਨ।

Countless people steal and cheat others.

ਅਸੰਖ ਅਮਰ ਕਰਿ ਜਾਹਿ ਜੋਰ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਰਾਜ ਕਰਕੇ ਤੁਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

Countless people rule forcibly and die.

ਅਸੰਖ ਗਲਵਢ ਹਤਿਆ ਕਮਾਹਿ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਗਲ ਵੱਢ ਕੇ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਖੂਨੀ ਹਨ।

Countless people murder and butcher by beheading.

ਅਸੰਖ ਪਾਪੀ ਪਾਪੁ ਕਰਿ ਜਾਹਿ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਪਾਪੀ ਪਾਪ ਕਰਕੇ ਇੱਥੋਂ ਤੁਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

Countless people commit sin and die.

ਅਸੰਖ ਢੁਡਿਆਰ ਢੁਡੇ ਫਿਰਾਹਿ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਝੂਠੇ ਝੂਠ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰੁੱਝੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

Countless liars remain busy in living a life of deception.

ਅਸੰਖ ਮਲੇਛ ਮਲੁ ਭਖਿ ਖਾਹਿ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਐਸੇ ਖੋਟੀ ਮੱਤ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਜੋ ਗੰਦਗੀ ਖਾਂਦੇ ਹਨ।
Countless people with degraded intellect eat dirt.

ਅਸੰਖ ਨਿੰਦਕ ਸਿਰਿ ਕਰਹਿ ਭਾਰੁ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਨਿੰਦਕ ਆਪਣੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਨਿੰਦਿਆ ਦਾ ਭਾਰ ਚੁੱਕੀ ਫਿਰਦੇ ਹਨ।
Countless cynics carry the weight of criticism upon themselves.

ਨਾਨਕੁ ਨੀਚੁ ਕਹੈ ਵੀਚਾਰੁ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਵਿਚਾਰੇ ਨੇ ਤਾਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ।
Satguru Nanak says that I have only reflected on these ideas.

ਵਾਰਿਆ ਨ ਜਾਵਾ ਏਕ ਵਾਰ ॥

ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਵੀ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋਣ ਜੋਗਾ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।
I am not capable of being a sacrifice onto You even once.

ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਸਾਈ ਭਲੀ ਕਾਰ ॥

ਜੋ ਤੈਨੂੰ ਭਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਹੀ ਕਾਰ ਚੰਗੀ ਹੈ।
Whatever You (God) prefer, that itself is good.

ਤੂੰ ਸਦਾ ਸਲਾਮਤਿ ਨਿਰੰਕਾਰ ॥੧੮॥

ਹੇ ਆਕਾਰ ਰਹਿਤ ਪ੍ਰਭੂ! ਤੂੰ ਸਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈਂ।
O formless God ! You are eternal.

ਅਸੰਖ ਨਾਵ ਅਸੰਖ ਥਾਵ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਤੇਰੇ ਨਾਂ ਅਤੇ ਥਾਂ ਹਨ।
You (The God) are known by countless names and places.

ਅਗੰਮ ਅਗੰਮ ਅਸੰਖ ਲੋਅ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਤੇਰੇ ਲੋਕ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਜੀਵ ਨਹੀ ਪਹੁੰਚ ਸਕਿਆ।
There are countless universes (created by You), where no one has ever reached.

ਅਸੰਖ ਕਹਹਿ ਸਿਰਿ ਭਾਰੁ ਹੋਇ ॥

ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ ਤੈਨੂੰ ਗਿਣਤੀ ਮਿਣਤੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਖਿਆਂ ਵੀ ਸਿਰ ਤੇ ਭਾਰ ਹੀ ਚੜਦਾ ਹੈ।

Even referring to Your Creations as countless, is like carrying the weight on one's head (meaning, the expression of 'countless' is also far from reality).

ਅਖਰੀ ਨਾਮੁ ਅਖਰੀ ਸਾਲਾਹ ॥

ਅੱਖਰਾਂ ਨਾਲ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਖਰਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਤੇਰੀ ਸਿਫਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

Words call out Your name and it is through words that Your praise is sung.

ਅਖਰੀ ਗਿਆਨੁ ਗੀਤ ਗੁਣ ਗਾਹ ॥

ਅੱਖਰਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਗਿਆਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਖਰਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਗੀਤ ਤੇ ਗੁਣ ਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

It is through words that knowledge is obtained, it is through words that the praises of Your virtues are sung.

ਅਖਰੀ ਲਿਖਣੁ ਬੋਲਣੁ ਬਾਣਿ ॥

ਬਾਣੀ ਲਿਖਣਾ ਤੇ ਬੋਲਣਾ ਅੱਖਰਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

It is through Words that one writes and speaks languages.

ਅਖਰਾ ਸਿਰਿ ਸੰਜੋਗੁ ਵਖਾਣਿ ॥

ਅੱਖਰਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਮੱਥੇ ਦੇ ਸੰਜੋਗ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

Words narrate one's destiny.

ਜਿਨਿ ਏਹਿ ਲਿਖੇ ਤਿਸੁ ਸਿਰਿ ਨਾਹਿ ॥

ਜਿਸਨੇ ਇਹ ਅੱਖਰ ਲਿਖੇ ਹਨ, ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਲੇਖ ਨਹੀਂ।

The one (God) who has written these (words of destiny), is Himself free of destiny.

ਜਿਵ ਫੁਰਮਾਏ ਤਿਵ ਤਿਵ ਪਾਹਿ ॥

ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਹੁਕਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੀਵ ਦੁਖ ਸੁਖ ਭੋਗਦੇ ਹਨ।

Humans experience emotions (both happiness and sadness), as per the Command of God.

ਜੇਤਾ ਕੀਤਾ ਤੇਤਾ ਨਾਉ ॥

ਜੇ ਕੁਝ ਹਰੀ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਸਭ ਨਾਮ ਰੂਪ ਹੀ ਕੀਤਾ ਹੈ।

Whatever God has done, He has done it through *Naam*.

ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਨਾਹੀ ਕੇ ਥਾਉ ॥

ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

There is no place without Your *Naam*.

ਕੁਦਰਤਿ ਕਵਣ ਕਹਾ ਵੀਚਾਰੁ ॥

ਤੇਰੀ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਮੇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਤਾਕਤ ਹੈ?

What capacity do I have to reflect on the phenomenal nature of Your Creation?

ਵਾਰਿਆ ਨ ਜਾਵਾ ਏਕ ਵਾਰ ॥

ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਵੀ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋਣ ਜੋਗਾ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।

I am not capable of being a sacrifice onto You even once.

ਜੇ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਸਾਈ ਭਲੀ ਕਾਰ ॥

ਜੇ ਤੈਨੂੰ ਭਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਹੀ ਕਾਰ ਚੰਗੀ ਹੈ।

Whatever You (God) prefer, that itself is good.

ਤੂੰ ਸਦਾ ਸਲਾਮਤਿ ਨਿਰੰਕਾਰ ॥੧੯॥

ਹੇ ਆਕਾਰ ਰਹਿਤ ਪ੍ਰਭੂ! ਤੂੰ ਸਦਾ ਇਸਥਿਤ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈਂ।

O formless God ! You are eternal.

ਭਰੀਐ ਹਥੁ ਪੈਰੁ ਤਨੁ ਦੇਹ ॥

ਜੇ ਹੱਥ, ਪੈਰ ਆਦਿਕ ਅੰਗ ਜਾਂ ਸਰੀਰ ਲਿਬੜ ਜਾਏ।

When hands, feet or the body becomes dirty,

ਪਾਣੀ ਧੋਤੈ ਉਤਰਸੁ ਖੇਹ ॥

ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਧੋਤਿਆਂ ਉਹ ਮੈਲ ਉੱਤਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

the dirt is washed away with water.

ਮੂਤ ਪਲੀਤੀ ਕਪੜੁ ਹੋਇ ॥

ਜੇ ਕੋਈ ਕੱਪੜਾ ਪਿਸ਼ਾਬ ਨਾਲ ਗੰਦਾ ਹੋ ਜਾਏ।
When cloth gets soiled with urine,

ਦੇ ਸਾਬੂਣੁ ਲਈਐ ਓਹੁ ਧੋਇ ॥

ਤਾਂ ਸਾਬੂਣ ਲਾਇਆਂ ਉਹ ਧੋਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
it is washed with soap.

ਭਰੀਐ ਮਤਿ ਪਾਪਾ ਕੈ ਸੰਗਿ ॥

ਜੇ ਮੱਤ ਪਾਪਾਂ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਏ।
When the intellect gets fully spoiled with sins,

ਓਹੁ ਧੋਏ ਨਾਵੈ ਕੈ ਰੰਗਿ ॥

ਤਾਂ ਉਹ ਨਾਮ ਦੇ ਰੰਗ ਨਾਲ ਧੋਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
the sins are washed by deeply meditating on *Naam*.

ਪੁੰਨੀ ਪਾਪੀ ਆਖਣੁ ਨਾਹਿ ॥

ਕੇਵਲ ਆਖਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੁੰਨੀ ਤੇ ਪਾਪੀ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ।
Just by saying, one does not become a saint or a sinner.

ਕਰਿ ਕਰਿ ਕਰਣਾ ਲਿਖਿ ਲੈ ਜਾਹੁ ॥

ਜੀਵ ਜਿਹੋ ਜਿਹੇ ਕਰਮ ਕਰੇਗਾ, ਉਹੋ ਜਿਹੇ ਸੰਸਕਾਰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਉਕਰ ਕੇ ਨਾਲ
ਲੈ ਜਾਏਗਾ।

One accumulates and carries forward the fruits (results) of
one's own actions (*karma*).

ਆਪੇ ਬੀਜਿ ਆਪੇ ਹੀ ਖਾਹੁ ॥

ਜੀਵ ਤੂੰ ਜਿਹੋ ਜਿਹਾ ਬੀਜਦਾ ਹੈ, ਉਹੋ ਜਿਹਾ ਹੀ ਫਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ।
One reaps what one sows.

ਨਾਨਕ ਹੁਕਮੀ ਆਵਹੁ ਜਾਹੁ ॥੨੦॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅੰਦਰ ਹੀ ਜੀਵ ਆਉਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵ
ਜੰਮਦਾ ਮਰਦਾ ਹੈ।

Satguru Nanak says that both birth and death occur, as per the
Command of God.

ਤੀਰਥ ਤਪੁ ਦਇਆ ਦਤੁ ਦਾਨੁ ॥

ਤੀਰਥ ਯਾਤਰਾ, ਤਪੱਸਿਆ, ਦਇਆ ਕਰਨੀ ਅਤੇ ਦਾਨ ਦੇਣਾ
Going on a pilgrimage, doing a disciplined spiritual practice,
being kind and doing charity (being merciful and generous),

ਜੇ ਕੋ ਪਾਵੈ ਤਿਲ ਕਾ ਮਾਨੁ ॥

ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਫਲ ਥੋੜੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹੀ
ਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

one can enjoy the fruits (of the above-mentioned actions), for
just a little while.

ਸੁਣਿਆ ਮੰਨਿਆ ਮਨਿ ਕੀਤਾ ਭਾਉ ॥

ਜਿਸਨੇ ਸੁਣਿਆ, ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਤਾ
Whosoever listens, realizes and loves God from the bottom of
one's heart,

ਅੰਤਰਗਤਿ ਤੀਰਥਿ ਮਲਿ ਨਾਉ ॥

ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰਲੇ ਤੀਰਥ ਉੱਤੇ ਮਲ-ਮਲ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।
they have cleansed themselves in the waters of their inner
pilgrimage.

ਸਭਿ ਗੁਣ ਤੇਰੇ ਮੈ ਨਾਹੀ ਕੋਇ ॥

ਸਾਰੇ ਗੁਣ ਤੇਰੇ ਦਿੱਤੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਮੇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਹੈ।
All virtues are Yours, I have no virtues.

ਵਿਣੁ ਗੁਣ ਕੀਤੇ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਇ ॥

ਬਿਨਾਂ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਭਗਤੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।
Without virtues, one cannot practice devotion.

ਸੁਅਸਤਿ ਆਥਿ ਬਾਣੀ ਬਰਮਾਉ ॥

ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ! ਤੇਰੀ ਜੈ ਹੋਵੇ, ਤੂੰ ਆਪ ਹੀ ਮਾਇਆ, ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਹੈਂ।
O God ! may victory be Yours, You Yourself are illusion (Maya),
wisdom (scripture) and the creator.

ਸਤਿ ਸੁਹਾਣੁ ਸਦਾ ਮਨਿ ਚਾਉ ॥

ਤੂੰ ਸਦਾ ਸੱਚ ਹੈਂ, ਸੁੰਦਰ ਹੈਂ ਅਤੇ ਤੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਸਦਾ ਆਨੰਦ ਹੈ।
You are the eternal truth, magnificent and ever joyful.

ਕਠਣੁ ਸੁ ਵੇਲਾ ਵਖਤੁ ਕਠਣੁ ਕਠਣ ਥਿਤਿ ਕਠਣੁ ਵਾਰੁ ॥

ਉਹ ਕਿਹੜਾ ਵੇਲਾ ਸੀ, ਕਿਹੜਾ ਵਕਤ ਸੀ, ਕਿਹੜੀ ਥਿੱਤ ਅਤੇ ਕਿਹੜਾ ਵਾਰ ਸੀ।
What was the occasion, time, date and day?

ਕਠਣਿ ਸਿ ਰੁਤੀ ਮਾਹੁ ਕਠਣੁ ਜਿਤੁ ਹੋਆ ਆਕਾਰੁ ॥

ਕਿਹੜੀ ਰੁੱਤ ਅਤੇ ਕਿਹੜਾ ਮਹੀਨਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਨਿਰੰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਸਾਰ
ਰਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।
in which season and month, did the formless God create this
world?

ਵੇਲ ਨ ਪਾਈਆ ਪੰਡਤੀ ਜਿ ਹੋਵੈ ਲੇਖੁ ਪੁਰਾਣੁ ॥

ਪੰਡਤਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਵੇਲਾ ਨਹੀਂ ਲੱਭਾ, ਜੇ ਪੁਰਾਣਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਲੱਭਣ।
The learned *Pandits* haven't found it;
they could have found it, only if it had been mentioned in the
Puranas.

ਵਖਤੁ ਨ ਪਾਇਓ ਕਾਦੀਆ ਜਿ ਲਿਖਨਿ ਲੇਖੁ ਕੁਰਾਣੁ ॥

ਕਾਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਹ ਵਕਤ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ, ਜੇ ਕੁਰਾਣ ਵਿੱਚ ਉਹ ਲੇਖ
ਲਿਖਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮਿਲੇ।
The learned *Qazis* couldn't find it as well;
they could have found it, only if it had been mentioned in the
Quran.

ਥਿਤਿ ਵਾਰੁ ਨਾ ਜੋਗੀ ਜਾਣੈ ਰੁਤਿ ਮਾਹੁ ਨਾ ਕੋਈ ॥

ਉਸ ਥਿੱਤ, ਵਾਰ, ਰੁੱਤ ਅਤੇ ਮਹੀਨੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜੋਗੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ।
No *Yogi* knows that date, day, season and month.

ਜਾ ਕਰਤਾ ਸਿਰਠੀ ਕਉ ਸਾਜੇ ਆਪੇ ਜਾਣੈ ਸੋਈ ॥

ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਨੇ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਰਚੀ ਹੈ, ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਜਾਣਦਾ
ਹੈ।

Only the Creator God knows the time, when He created this
world.

ਕਿਵ ਕਰਿ ਆਖਾ ਕਿਵ ਸਾਲਾਹੀ ਕਿਉ ਵਰਨੀ ਕਿਵ ਜਾਣਾ ॥

ਮੈਂ ਉਸਦੀ ਸਿਫਤ-ਸਾਲਾਹ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਆਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਕਿਵੇਂ ਵਰਨਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।

How can I praise His virtues, describe and know about them?

ਨਾਨਕ ਆਖਣਿ ਸਭੁ ਕੋ ਆਖੈ ਇਕ ਦੂ ਇਕੁ ਸਿਆਣਾ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵੱਧ ਸਿਆਣਾ, ਉਸ ਦੀ ਸਿਫਤ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ

Satguru Nanak says that the wisest of the wise say in His praise that

ਵਡਾ ਸਾਹਿਬੁ ਵਡੀ ਨਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਕਾ ਹੋਵੈ ॥

ਉਹ ਸਾਹਿਬ ਵੱਡਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਵੱਡਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਕੀਤਾ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

He is Great, His *Naam* is the Greatest,
and everything happens as per His will.

ਨਾਨਕ ਜੇ ਕੋ ਆਪੋ ਜਾਣੈ ਅਗੈ ਗਇਆ ਨ ਸੋਹੈ ॥੨੧॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਸ਼ੋਭਾ ਨਹੀਂ ਪਾਏਗਾ।

Satguru Nanak says that the one who self-praises oneself, will not attain honour later on (in the court of God).

ਪਾਤਾਲਾ ਪਾਤਾਲ ਲਖ ਆਗਾਸਾ ਆਗਾਸ ॥

ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਪਾਤਾਲ ਹੀ ਪਾਤਾਲ ਅਤੇ ਆਕਾਸ਼ ਹੀ ਆਕਾਸ਼ ਹਨ।

There are millions of nether (lower) worlds and (higher) skies.

ਓੜਕ ਓੜਕ ਭਾਲਿ ਥਕੇ ਵੇਦ ਕਹਨਿ ਇਕ ਵਾਤ ॥

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਦੇ-ਕਰਦੇ ਆਖਰ ਸਾਰੇ ਥੱਕ ਗਏ, ਪਰ ਵੇਦ ਇੱਕ ਹੀ ਗੱਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

Everyone has gone tired searching them, but none has found the end of God's Creations;
however, the *Vedas* state one thing

ਸਹਸ ਅਠਾਰਹ ਕਹਨਿ ਕਤੇਬਾ ਅਸੁਲੂ ਇਕੁ ਧਾਤੁ ॥

ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਰਿਖੀ, ਅਠਾਰਾਂ ਪੁਰਾਣ ਇੱਕ ਹੀ ਅਸਲੀਅਤ ਦੱਸਦੇ ਹਨ।

hundreds of sages, eighteen *Puranas* state only one real truth:

ਲੇਖਾ ਹੋਇ ਤ ਲਿਖੀਐ ਲੇਖੇ ਹੋਇ ਵਿਣਾਸੁ ॥

ਕਿ ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਲੇਖਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਲਿਖੀਏ, ਲੇਖਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਮੁੱਕ ਗਏ।

If there be any estimate (of the Creations of God), they could be documented;

in attempts to account for the Creations of God, the sages themselves passed away.

ਨਾਨਕ ਵਡਾ ਆਖੀਐ ਆਪੇ ਜਾਣੈ ਆਪੁ ॥੨੨॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ ਵੱਡਾ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ -ਆਪੇ ਨੂੰ ਆਪ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ।

Satguru Nanak says that the God is known as 'Great', and only He knows about Himself.

ਸਾਲਾਹੀ ਸਾਲਾਹਿ ਏਤੀ ਸੁਰਤਿ ਨ ਪਾਈਆ ॥

ਸਲਾਹੁਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਸਲਾਹਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਏਨੀ ਬੁੱਧੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਸ ਪਾਰਾਵਾਰ ਪਾ ਲੈਣ

Several people have praised God, but they do not possess the intellect to understand Him.

ਨਦੀਆ ਅਤੇ ਵਾਹ ਪਵਹਿ ਸਮੁੰਦਿ ਨ ਜਾਣੀਅਹਿ ॥

ਜਿਵੇਂ ਨਦੀਆਂ ਅਤੇ ਨਾਲੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਜਾ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਪਛਾਣੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ ਭਾਵ ਸਮੁੰਦਰ ਹੀ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਗਤ ਵੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਵਿੱਚ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

Like the rivers and water streams, which upon mixing with the ocean, cannot be recognised as distinct from the ocean

(meaning, transform into the ocean itself; similarly the God's devotees immerse themselves in the God).

ਸਮੁੰਦ ਸਾਹ ਸੁਲਤਾਨ ਗਿਰਹਾ ਸੇਤੀ ਮਾਲੁ ਧਨੁ ॥

ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸ਼ਾਹ ਸੁਲਤਾਨ ਜਿਨ੍ਹਾ ਦਾ ਰਾਜ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਤੇ ਫੈਲਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਪਹਾੜ ਡੁਬੇ ਪਏ ਹਨ, ਭਾਵ ਅਪਾਰ ਧੰਨ ਦੌਲਤ ਵਾਲੇ ਲੋਕ
Kings and Emperors, whose rule extends to the oceans, in which islands and places of immense wealth are located,

ਕੀੜੀ ਤੁਲਿ ਨ ਹੋਵਨੀ ਜੇ ਤਿਸੁ ਮਨਹੁ ਨ ਵੀਸਰਹਿ ॥੨੩॥

ਹੋ ਪ੍ਰਭੂ! ਜਿਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚੋਂ ਤੂੰ ਨਾ ਵਿਸਰੇਂ ਉਹਨਾ ਸਾਮਣੇ ਉਹ ਸ਼ਾਹ ਸੁਲਤਾਲ ਲੋਕ
ਕੀੜੀ ਜਿਨ੍ਹੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਖਦੇ।

they do not hold the status of even an 'ant', in front of those - who do not forget God from their minds.

ਅੰਤੁ ਨ ਸਿਫਤੀ ਕਹਣਿ ਨ ਅੰਤੁ ॥

ਨਾ ਹੀ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀਆਂ ਸਿਫਤਾਂ ਦਾ ਅੰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਦਾ ਅੰਤ ਹੈ।

Endless are the God's virtues;
endless are those who speak about His virtues.

ਅੰਤੁ ਨ ਕਰਣੈ ਦੇਣਿ ਨ ਅੰਤੁ ॥

ਨਾ ਹੀ ਉਸਦੀ ਰਚਨਾ ਦਾ ਅੰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦਾਤਾਂ ਦਾ

Endless are His creations and blessings.

ਅੰਤੁ ਨ ਵੇਖਣਿ ਸੁਣਣਿ ਨ ਅੰਤੁ ॥

ਵੇਖਿਆਂ ਤੇ ਸੁਣਿਆਂ ਭੀ ਉਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ।

Even by seeing or hearing, His virtues cannot be estimated.

ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਪੈ ਕਿਆ ਮਨਿ ਮੰਤੁ ॥

ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਸੋਚ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ
ਸਕਦਾ।

One cannot understand the limits of God's thinking.

ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਪੈ ਕੀਤਾ ਆਕਾਰੁ ॥

ਨਾ ਹੀ ਉਸਦੀ ਰਚਨਾ ਦਾ ਅੰਤ ਹੈ।

There is no end to His creation.

ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਪੈ ਪਾਰਾਵਾਰੁ ॥

ਨਾ ਹੀ ਉਸਦੇ ਪਾਰਾਵਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

There is no limit to His extent.

ਅੰਤ ਕਾਰਣਿ ਕੇਤੇ ਬਿਲਲਾਹਿ ॥

ਉਸਦਾ ਅੰਤ ਜਾਨਣ ਲਈ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਤਰਲੇ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ।

Several seek to know His limits.

ਤਾ ਕੇ ਅੰਤ ਨ ਪਾਏ ਜਾਹਿ ॥

ਉਸਦਾ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ।

But one cannot find His limits.

ਏਹੁ ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਣੈ ਕੋਇ ॥

ਇਸ ਅੰਤ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ।

No one knows the limits.

ਬਹੁਤਾ ਕਹੀਐ ਬਹੁਤਾ ਹੋਇ ॥

ਜਿੰਨਾ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਹੈ।

The more one describes (Him), the more He turns out to be.

ਵੱਡਾ ਸਾਹਿਬੁ ਊਚਾ ਥਾਉ ॥

ਉਹ ਸਾਹਿਬ ਵੱਡਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਟਿਕਾਣਾ ਵੀ ਵੱਡਾ ਹੈ

God is great and His abode is also great.

ਊਚੇ ਉਪਰਿ ਊਚਾ ਨਾਉ ॥

ਉਸ ਵੱਡੇ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਡਾ ਹੈ ਉਸਦਾ ਨਾਮ।

His *Naam* is even greater than the Great 'Him'.

ਏਵਡੁ ਊਚਾ ਹੋਵੈ ਕੋਇ ॥

ਜੇ ਏਨਾ ਵੱਡਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ

If there be anyone else, as great as the God,

ਤਿਸੁ ਊਚੇ ਕਉ ਜਾਣੈ ਸੋਇ ॥

ਤਾਂ ਹੀ ਉਸ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਸਕੇਗਾ।

only then one can understand the great God.

ਜੇਵਡੁ ਆਪਿ ਜਾਣੈ ਆਪਿ ਆਪਿ ॥

ਜਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਉਹ ਆਪ ਹੈ, ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

He Himself knows the extent of His Greatness.

ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਕਰਮੀ ਦਾਤਿ ॥੨੪॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਆਪਣੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਦਾਤਾਂ ਬਖਸ਼ਦਾ ਹੈ।
Satguru Nanak says that God grants blessings, as per His kindness.

ਬਹੁਤਾ ਕਰਮੁ ਲਿਖਿਆ ਨਾ ਜਾਇ ॥

ਉਸਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਲਿਖੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ।
His kindness is so great, that it cannot be fully described.

ਵੱਡਾ ਦਾਤਾ ਤਿਲੁ ਨ ਤਮਾਇ ॥

ਉਹ ਵੱਡਾ ਦਾਤਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਤਿਲ ਮਾਤਰ ਵੀ ਲਾਲਚ ਨਹੀਂ।
*He is the biggest giver,
He does not have even a slightest of greed.*

ਕੇਤੇ ਮੰਗਹਿ ਜੋਧ ਅਪਾਰ ॥

ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਯੋਧੇ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਮੰਗਦੇ ਹਨ।
Several warriors seek (beg) from Him.

ਕੇਤਿਆ ਗਣਤ ਨਹੀ ਵੀਚਾਰੁ ॥

ਉਹ ਕਿੰਨੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।
The numbers (of those, seeking Him) cannot be imagined.

ਕੇਤੇ ਖਪਿ ਤੁਟਹਿ ਵੇਕਾਰ ॥

ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਵਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਖਪ ਕੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
Several die after wasting their lives in immorality.

ਕੇਤੇ ਲੈ ਲੈ ਮੁਕਰੁ ਪਾਹਿ ॥

ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਦਾਤਾਂ ਲੈ ਕੇ ਮੁਨਕਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
*Several take blessings from God,
and then refuse to acknowledge them.*

ਕੇਤੇ ਮੂਰਖ ਖਾਹੀ ਖਾਹਿ ॥

ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਮੂਰਖ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਖਾਈ ਹੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਸਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।
Several foolish continue to eat without gratitude.

ਕੇਤਿਆ ਦੁਖ ਭੁਖ ਸਦ ਮਾਰ ॥

ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਐਸੇ ਹਨ, ਜੋ ਦੁੱਖ ਤੇ ਭੁੱਖ ਦੀ ਮਾਰ ਖਾਂਦੇ ਹਨ।
Several suffer the torture of poverty and hunger.

ਏਹਿ ਭਿ ਦਾਤਿ ਤੇਰੀ ਦਾਤਾਰ ॥

ਹੇ ਦਾਤੇ! ਇਹ ਵੀ ਤੇਰੀ ਹੀ ਦਾਤ ਹੈ।

O benefactor God ! that is also Your blessing/giving.

ਬੰਦਿ ਖਲਾਸੀ ਭਾਣੈ ਹੋਇ ॥

ਕੈਦ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਹਰੀ ਦੇ ਭਾਣੇ ਵਿੱਚ ਚੱਲਣ ਨਾਲ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

Liberation from bondage is obtained by aligning with the will of God.

ਹੋਰੁ ਆਖਿ ਨ ਸਕੈ ਕੋਇ ॥

ਰਜ਼ਾ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਕੁਝ ਵੀ ਆਖ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।

No one can state any way, other than accepting the will of God.

ਜੇ ਕੋ ਖਾਇਕੁ ਆਖਣਿ ਪਾਇ ॥

ਜੇ ਕੋਈ ਮੂਰਖ ਕੁਝ ਆਖਦਾ ਹੈ।

If any fool states (differently),

ਓਹੁ ਜਾਣੈ ਜੇਤੀਆ ਮੁਹਿ ਖਾਇ ॥

ਉਹੀ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਜਿੰਨੀਆਂ ਉਹ ਮੂੰਹ ਦੀਆਂ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਭਾਣਾ ਨਾ ਮੰਨ ਕਸ਼ਟ ਸਹਿੰਦਾ ਹੈ।

The fool only later understands the suffering obtained (by not accepting the will of God).

ਆਪੇ ਜਾਣੈ ਆਪੇ ਦੇਇ ॥

ਹਰੀ ਆਪ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪ ਹੀ ਦੇਂਦਾ ਹੈ।

God knows everything, and He Himself gives.

ਆਖਹਿ ਸਿ ਭਿ ਕੋਈ ਕੋਇ ॥

ਕੋਈ-ਕੋਈ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ

Some people say and acknowledge that

ਜਿਸ ਨੋ ਬਖਸੇ ਸਿਫਤਿ ਸਾਲਾਹ ॥

ਜਿਸਨੂੰ ਹਰੀ ਆਪ ਆਪਣੀ ਸਿਫਤ ਸਾਲਾਹ ਕਰਨੀ ਬਖਸ਼ਦਾ ਹੈ।

whoever is blessed by the God Himself to sing His praises,

ਨਾਨਕ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਪਾਤਿਸਾਹੁ ॥੨੫॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਪਾਤਸ਼ਾਹਾਂ ਦਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਹੈ।

Satguru Nanak says that such a person is the King of Kings

ਅਮੁਲ ਗੁਣ ਅਮੁਲ ਵਾਪਾਰ ॥

ਅਣਮੁੱਲੇ ਹਨ ਉਸਦੇ ਗੁਣ ਅਤੇ ਅਨਮੋਲ ਹੈ ਉਸਦਾ ਸੱਚਾ ਵਪਾਰ।

God's virtues are invaluable,
and invaluable is His dealings (in 'true' virtues).

ਅਮੁਲ ਵਾਪਾਰੀਏ ਅਮੁਲ ਭੰਡਾਰ ॥

ਅਣਮੁੱਲੇ ਹਨ ਉਸਦੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਧੂ ਜਨ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭੰਡਾਰ।

Invaluable are the sages who practice His trade,
and invaluable is His treasures.

ਅਮੁਲ ਆਵਹਿ ਅਮੁਲ ਲੈ ਜਾਹਿ ॥

ਅਣਮੁੱਲੇ ਹਨ ਜੋ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਣਮੁੱਲੇ ਹਨ ਜੋ ਤੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਸੱਚ ਦਾ ਸੌਦਾ
ਖਰੀਦ ਕੇ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

Invaluable are those who come to You (God),
invaluable are those who deal in truth with You.

ਅਮੁਲ ਭਾਇ ਅਮੁਲ ਸਮਾਹਿ ॥

ਅਣਮੁੱਲੇ ਹਨ ਤੇਰੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਅਤੇ ਅਣਮੁੱਲੇ ਹਨ ਜੋ ਤੇਰੇ ਵਿੱਚ ਸਮਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

Invaluable are those who love you,
and invaluable are those who imbibe themselves in You.

ਅਮੁਲ ਧਰਮੁ ਅਮੁਲ ਦੀਬਾਣੁ ॥

ਅਣਮੁੱਲਾ ਹੈ ਤੇਰਾ ਕਾਇਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਅਣਮੁੱਲਾ ਹੈ ਤੇਰਾ ਦਰਬਾਰ।

Invaluable is Your law (of righteousness),
and invaluable is Your court.

ਅਮੁਲ ਤੁਲੁ ਅਮੁਲੁ ਪਰਵਾਣੁ ॥

ਅਣਮੁੱਲੀ ਹੈ ਤੇਰੀ ਤੱਕੜੀ ਅਤੇ ਅਣਮੁੱਲੇ ਹਨ ਤੇਰੇ ਵੱਟੇ।

Invaluable are your weighing scales (justice),
and invaluable are the weights (parameters).

ਅਮੁਲੁ ਬਖਸੀਸ ਅਮੁਲੁ ਨੀਸਾਣੁ ॥

ਤੇਰੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਅਣਮੁੱਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤੇਰਾ ਨੀਸ਼ਾਨ ਵੀ ਅਣਮੁੱਲਾ ਹੈ।

Invaluable are Your blessings,
and invaluable is Your recognition.

ਅਮੁਲੁ ਕਰਮੁ ਅਮੁਲੁ ਫੁਰਮਾਣੁ ॥

ਤੇਰੀ ਰਹਿਮਤ ਵੀ ਅਣਮੁੱਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤੇਰਾ ਹੁਕਮ ਵੀ ਅਣਮੁੱਲਾ ਹੈ।

Invaluable is Your grace,
and invaluable is Your command.

ਅਮੁਲੁ ਅਮੁਲੁ ਆਖਿਆ ਨ ਜਾਇ ॥

ਤੂੰ ਅਣਮੁੱਲ ਹੀ ਅਣਮੁੱਲ ਹੈਂ, ਤੇਰੇ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

You are invaluable, it is difficult to narrate Your virtues.

ਆਖਿ ਆਖਿ ਰਹੇ ਲਿਵ ਲਾਇ ॥

ਆਖਦੇ-ਆਖਦੇ ਉਸਦੀ ਸਿਫਤ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿੱਚ ਲਿਵ ਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

While narrating Your virtues,
one gets engrossed in You.

ਆਖਹਿ ਵੇਦ ਪਾਠ ਪੁਰਾਣ ॥

ਵੇਦਾਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣਾਂ ਦੇ ਪਾਠੀ ਵੀ ਤੇਰੀ ਸਿਫਤ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

Even those who read the *Vedas* and *Puranas*,
praise Your virtues.

ਆਖਹਿ ਪੜੇ ਕਰਹਿ ਵਖਿਆਣ ॥

ਵਿਦਵਾਨ ਵੀ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਉਚਾਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

Scholars also recite Your *Naam*,
and elaborate about You.

ਆਖਹਿ ਬਰਮੇ ਆਖਹਿ ਇੰਦ ॥

ਤੇਰੀ ਵਡਿਆਈ ਨੂੰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਤੇ ਇੰਦਰ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

Brahma and *Indra* also praise Your virtues.

ਆਖਹਿ ਗੋਪੀ ਤੈ ਗੋਵਿੰਦ ॥

ਗੋਪੀਆਂ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਵੀ ਤੇਰੀ ਸਿਫਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

The *Gopis* and (Lord) *Krishna* also praise Your virtues.

ਆਖਹਿ ਈਸਰ ਆਖਹਿ ਸਿਧ ॥

ਸ਼ਿਵ ਅਤੇ ਸਿੱਧ ਵੀ ਤੇਰੀ ਉਪਮਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

(Lord) *Shiva* and the Hermits also praise Your virtues.

ਆਖਹਿ ਕੇਤੇ ਕੀਤੇ ਬੁਧ ॥

ਸਾਰੇ ਬੁੱਧ ਜੋ ਤੂੰ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਤੇਰੀ ਵਡਿਆਈ ਕਰਦੇ ਹਨ।

All the planets that You have created, praise Your virtues.

ਆਖਹਿ ਦਾਨਵ ਆਖਹਿ ਦੇਵ ॥

ਦੈਂਤ ਅਤੇ ਦੇਵਤੇ ਵੀ ਤੇਰੀ ਉਪਮਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

Demons and demi-Gods also praise Your virtues.

ਆਖਹਿ ਸੁਰਿ ਨਰ ਮੁਨਿ ਜਨ ਸੇਵ ॥

ਦੇਵਤੇ, ਆਦਮੀ, ਮੁਨੀ ਲੋਕ ਅਤੇ ਸੇਵਕ ਜਨ ਵੀ ਤੇਰੀ ਸਿਫਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

Demi-Gods, humans, sages and all devotees, praise Your virtues.

ਕੇਤੇ ਆਖਹਿ ਆਖਣਿ ਪਾਹਿ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਤੇਰੀ ਸਿਫਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਫਤ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

Several praise Your virtues, and continue to try and praise You.

ਕੇਤੇ ਕਹਿ ਕਹਿ ਉਠਿ ਉਠਿ ਜਾਹਿ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਤੇਰੀ ਸਿਫਤ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਉਂਦੇ-ਲਾਉਂਦੇ ਇਥੋਂ ਤੁਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

Several people have departed from earth while trying to estimate the extent of Your virtues

(Despite continuous efforts, the vastness of God could not be estimated).

ਏਤੇ ਕੀਤੇ ਹੋਰਿ ਕਰੇਹਿ ॥

ਜੇ ਤੂੰ ਏਨੇ ਹੀ ਹੋਰ ਬਣਾ ਦਵੇਂ, ਜਿੰਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣਾਏ ਹਨ।

Even if You create the same number of people, as You had already created,

ਤਾ ਆਖਿ ਨ ਸਕਹਿ ਕੋਈ ਕੋਇ ॥

ਤਾਂ ਵੀ ਉਹ ਕੋਈ ਤੈਨੂੰ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।

they will still fail to narrate Your vastness.

ਜੇਵਡੁ ਭਾਵੈ ਤੇਵਡੁ ਹੋਇ ॥

ਜਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਵਿਸਥਾਰ ਤੈਨੂੰ ਭਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਓਡਾ ਹੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

You extend as much as You like.

ਨਾਨਕ ਜਾਣੈ ਸਾਚਾ ਸੋਇ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸੱਚਾ ਪ੍ਰਭੂ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣਦਾ ਹੈ।

Satguru Nanak says that the true God knows everything.

ਜੇ ਕੋ ਆਖੈ ਬੋਲੁ ਵਿਗਾੜੁ ॥

ਜੇ ਕੋਈ ਬੜਬੋਲਾ ਮਨੁੱਖ ਉਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਲੱਗੇ

If a bigmouth person tries to describe Him,

ਤਾ ਲਿਖੀਐ ਸਿਰਿ ਗਾਵਾਰਾ ਗਾਵਾਰੁ ॥੨੬॥

ਤਾਂ ਉਹ ਮੂਰਖਾਂ ਸਿਰ ਮੂਰਖ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

that person is counted as 'the foolish among the fools'.

ਸੋ ਦਰੁ ਕੇਹਾ ਸੋ ਘਰੁ ਕੇਹਾ ਜਿਤੁ ਬਹਿ ਸਰਬ ਸਮਾਲੇ ॥

ਉਸਦਾ ਦਰ ਅਤੇ ਘਰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਬੈਠ ਕੇ ਸਭ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।

What does His doorway, His abode look like?,
where He resides and takes care of all.

ਵਾਜੇ ਨਾਦ ਅਨੇਕ ਅਸੰਖਾ ਕੇਤੇ ਵਾਵਣਹਾਰੇ ॥

ਉੱਥੇ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਰਾਗ ਅਤੇ ਵਾਜੇ ਵੱਜਦੇ ਹਨ, ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਜਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹਨ।

Several enchanting sounds resonate there,
and several musicians play different instruments.

ਕੇਤੇ ਰਾਗ ਪਰੀ ਸਿਉ ਕਰੀਅਨਿ ਕੇਤੇ ਗਾਵਣਹਾਰੇ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਰਾਗਣੀਆਂ ਸਮੇਤ ਅਨੇਕਾਂ ਰਾਗੀ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ।

Several Ragas (melodies) alongwith their companions, sound
there; and several vocalists sing various melodies.

ਗਾਵਹਿ ਤੁਹਨੋ ਪਉਣੁ ਪਾਣੀ ਬੈਸੰਤਰੁ ਗਾਵੈ ਰਾਜਾ ਧਰਮੁ ਦੁਆਰੇ ॥

ਹਵਾ, ਪਾਣੀ ਤੇ ਅਗਨੀ ਤੈਨੂੰ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਰਮਰਾਜ ਵੀ ਤੇਰੇ ਦਰ 'ਤੇ ਗਾਉਂਦਾ ਹੈ।

Air, water and fire sing (praise) about You, even Yama (the
demi-God of death) sings at Your doorstep.

ਗਾਵਹਿ ਚਿਤੁ ਗੁਪਤੁ ਲਿਖਿ ਜਾਣਹਿ ਲਿਖਿ ਲਿਖਿ ਧਰਮੁ ਵੀਚਾਰੇ ॥

ਚਿਤ੍ਰ ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਜੋ ਲਿਖਣਾ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਿਖਤ 'ਤੇ
ਧਰਮਰਾਜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਤੇਰਾ ਹੀ ਜੱਸ ਕਰਦੇ ਹਨ।

Chitra and Gupt (the accountants of Karma), on whose report,
Yama examines (a person's actions), also sing Your praises.

ਗਾਵਹਿ ਈਸਰੁ ਬਰਮਾ ਦੇਵੀ ਸੋਹਨਿ ਸਦਾ ਸਵਾਰੇ ॥

ਤੇਰੇ ਸਵਾਰੇ ਹੋਏ ਸ਼ਿਵ, ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਤੇ ਦੇਵੀਆਂ ਵੀ ਤੈਨੂੰ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ।

The decorated Shiva, Brahma and the Goddesses, also sing
your praises.

ਗਾਵਹਿ ਇੰਦ ਇਦਾਸਣਿ ਬੈਠੇ ਦੇਵਤਿਆ ਦਰਿ ਨਾਲੇ ॥

ਆਪਣੇ ਤਖਤ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਇੰਦਰ ਵੀ ਤੇਰੇ ਦਰ 'ਤੇ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ।

Seated on his throne, even Indra along with other dieties, sing
at Your doorstep.

ਗਾਵਹਿ ਸਿਧ ਸਮਾਧੀ ਅੰਦਰਿ ਗਾਵਨਿ ਸਾਧ ਵਿਚਾਰੇ ॥

ਸਮਾਧੀ ਵਿੱਚ ਜੁੜੇ ਸਿੱਧ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਵਾਨ ਸਾਧ ਵੀ ਤੈਨੂੰ ਹੀ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ।
Those in deep meditation and the knowledgeable sages, sing
about You.

ਗਾਵਨਿ ਜਤੀ ਸਤੀ ਸੰਤੋਖੀ ਗਾਵਹਿ ਵੀਰ ਕਰਾਰੇ ॥

ਜਤੀ, ਸਤੀ, ਸੰਤੋਖੀ ਅਤੇ ਹਠੀ ਸੂਰਮੇ ਵੀ ਤੇਰਾ ਜਸ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ।
The celibate, the faithful, the satisfied and the persevere brave
sing Your praises.

ਗਾਵਨਿ ਪੰਡਿਤ ਪੜਨਿ ਰਖੀਸਰ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਵੇਦਾ ਨਾਲੇ ॥

ਪੰਡਿਤ ਤੇ ਮਹਾਂਰਿਖੀ ਜੋ ਵੇਦਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ, ਵੇਦਾਂ ਸਮੇਤ ਤੈਨੂੰ ਗਾ ਰਹੇ ਹਨ।
The learned and the knowledgeable sing Your praises, along
with the Vedas, in all ages.

ਗਾਵਹਿ ਮੋਹਣੀਆ ਮਨੁ ਮੋਹਨਿ ਸੁਰਗਾ ਮਛ ਪਇਆਲੇ ॥

ਮੋਹ ਲੈਣ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਜੋ ਸਵਰਗ, ਮਾਤ-ਲੋਕ, ਅਤੇ ਪਾਤਾਲ ਤਿੰਨਾ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ
ਮੋਹ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਤੈਨੂੰ ਗਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।
Enchanting damsels/beauties, who fascinate in the heaven, on
earth and the nether world, are singing Your praises.

ਗਾਵਨਿ ਰਤਨ ਉਪਾਏ ਤੇਰੇ ਅਠਸਠਿ ਤੀਰਥ ਨਾਲੇ ॥

ਤੇਰੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਰਤਨ ਅਠਾਹਠ ਤੀਰਥਾਂ ਸਮੇਤ ਤੈਨੂੰ ਗਾ ਰਹੇ ਹਨ।
The precious gems created by You, sing Your praises, along
with the sixty eight pilgrimages.

ਗਾਵਹਿ ਜੋਧ ਮਹਾਬਲ ਸੂਰਾ ਗਾਵਹਿ ਖਾਣੀ ਚਾਰੇ ॥

ਮਹਾਂਬਲੀ ਯੋਧੇ, ਸੂਰਮੇ ਅਤੇ ਚਾਰੇ ਖਾਣੀਆਂ ਤੈਨੂੰ ਹੀ ਗਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।
Powerful and brave warriors, and the four sources of creation
sing Your praises.

ਗਾਵਹਿ ਖੰਡ ਮੰਡਲ ਵਰਭੰਡਾ ਕਰਿ ਕਰਿ ਰਖੇ ਧਾਰੇ ॥

ਸਾਰੀ ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਾਰੇ ਖੰਡ ਅਤੇ ਚੱਕਰ, ਜੋ ਤੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰ ਕੇ ਟਿਕਾ ਰੱਖੇ
ਹਨ, ਉਹ ਤੈਨੂੰ ਹੀ ਗਾ ਰਹੇ ਹਨ।
Planets, solar systems and galaxies established by you, sing
Your praises.

ਸੇਈ ਤੁਧੁਨੋ ਗਾਵਹਿ ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵਨਿ ਰਤੇ ਤੇਰੇ ਭਗਤ ਰਸਾਲੇ ॥
ਤੇਰੇ ਰੰਗ ਵਿਚ ਰੰਗੇ ਹੋਏ ਰਸ ਵਾਲੇ ਉਹੀ ਭਗਤ ਤੈਨੂੰ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਤੈਨੂੰ ਭਾਉਂਦੇ ਹਨ।
Only those devotees who imbibe themselves within You and
whom You like, sing Your praises.

ਹੋਰਿ ਕੇਤੇ ਗਾਵਨਿ ਸੇ ਮੈ ਚਿਤਿ ਨ ਆਵਨਿ ਨਾਨਕੁ ਕਿਆ ਵੀਚਾਰੇ ॥
ਹੋਰ ਕਿੰਨੇ ਤੈਨੂੰ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਮੇਰੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ
ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।
(Satguru Nanak says) I cannot describe everyone who sings
Your praises, how much can I know?

ਸੇਈ ਸੇਈ ਸਦਾ ਸਚੁ ਸਾਹਿਬੁ ਸਾਚਾ ਸਾਚੀ ਨਾਈ ॥
ਉਹ ਸੱਚਾ ਪ੍ਰਭੂ ਸਦਾ ਸਥਿਰ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਵਡਿਆਈ ਸਦਾ ਅਟੱਲ ਹੈ।
The true God is always present, His greatness is forever.

ਹੈ ਭੀ ਹੋਸੀ ਜਾਇ ਨ ਜਾਸੀ ਰਚਨਾ ਜਿਨਿ ਰਚਾਈ ॥
ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ ਹੁਣ ਵੀ ਹੈ, ਅੱਗੋਂ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਹ ਕਿਤੇ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਨਹੀਂ ਭਾਵ
ਮਰਦਾ ਨਹੀਂ, ਜਿਸਨੇ ਇਹ ਰਚਨਾ ਰਚੀ ਹੈ।
God is present today and will continue to be there in the future
also (He is indestructible).

ਰੰਗੀ ਰੰਗੀ ਭਾਤੀ ਕਰਿ ਕਰਿ ਜਿਨਸੀ ਮਾਇਆ ਜਿਨਿ ਉਪਾਈ ॥
ਜਿਸਨੇ ਕਈ ਰੰਗਾਂ, ਕਿਸਮਾਂ ਜਿਨਸਾਂ ਦੀ ਮਾਇਆ ਰਚੀ ਹੈ।
He has created this illusory world of multiple colours and types

ਕਰਿ ਕਰਿ ਵੇਖੈ ਕੀਤਾ ਆਪਣਾ ਜਿਵ ਤਿਸ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ॥
ਜਿਵੇਂ ਉਸਦੀ ਰਜ਼ਾ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਰਚੀ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਵੇਖਦਾ ਹੈ।
He looks at His creation, as per His wish.

ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੇਈ ਕਰਸੀ ਹੁਕਮੁ ਨ ਕਰਣਾ ਜਾਈ ॥
ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਭਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਜਾਣਦਾ।
He does whatever He likes,
no one can command Him.

ਸੇ ਪਾਤਿਸਾਹੁ ਸਾਹਾ ਪਾਤਿਸਾਹਿਬੁ ਨਾਨਕ ਰਹਣੁ ਰਜਾਈ ॥੨੭॥
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਹਰੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਹੈ, ਪਾਤਸ਼ਾਹਾਂ ਦਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਹੈ,
ਜੀਵ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਰਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ।
Satguru Nanak says that He is the King, King of the Kings and
everyone should abide by His will.

ਮੁੰਦਾ ਸੰਤੋਖੁ ਸਰਮੁ ਪਤੁ ਝੋਲੀ ਧਿਆਨ ਕੀ ਕਰਹਿ ਬਿਭੂਤਿ ॥

ਹੇ ਯੋਗੀ! ਸੰਤੋਖ ਦੀਆਂ ਮੁੰਦਰਾਂ ਧਾਰਨ ਕਰ, ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਖੱਪਰ ਤੇ ਝੋਲੀ ਧਾਰਨ ਕਰ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਧਿਆਨ ਦੀ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਸੁਆਹ ਲਾ।

O Yogi ! wear the 'earrings' of satisfaction, carry the 'bowl' of hard work and apply the 'ash' of God's meditation' onto your body.

ਖਿੰਥਾ ਕਾਲੁ ਕੁਆਰੀ ਕਾਇਆ ਜੁਗਤਿ ਡੰਡਾ ਪਰਤੀਤਿ ॥

ਮੌਤ ਦੇ ਡਰ ਦੀ ਗੋਦੜੀ ਬਣਾ, ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਰੱਖਣਾ ਤੇਰੀ ਜੋਗ ਦੀ ਜੁਗਤੀ ਹੈ, ਪ੍ਰਭੂ 'ਤੇ ਸਿਦਕ ਰੱਖਣਾ ਜੋਗ ਦਾ ਡੰਡਾ ਹੈ।

Make the 'fear of death' your blanket, keep the body pure with the skill of your disciplined spiritual practice, make 'faith in God' your stick

(Yogis carry stick as a symbol of spirituality and to maintain posture during meditation).

ਆਈ ਪੰਥੀ ਸਗਲ ਜਮਾਤੀ ਮਨਿ ਜੀਤੈ ਜਗੁ ਜੀਤੁ ॥

ਹੇ ਜੋਗੀ! ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਜਾਨਣਾ ਤੇਰਾ ਆਈ ਪੰਥ (ਜੋਗੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਸ਼ਾਖਾ) ਹੈ, ਮਨ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲਾ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

O Yogi ! consider the whole world as one - as one community; one who wins his inner self wins the whole world.

ਆਦੇਸੁ ਤਿਸੈ ਆਦੇਸੁ ॥

ਕੇਵਲ ਉਸ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰੋ।

Salutations to that God

ਆਦਿ ਅਨੀਲੁ ਅਨਾਦਿ ਅਨਾਹਤਿ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਏਕੋ ਵੇਸੁ ॥੨੮॥

ਜੋ ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਹੈ, ਜੋ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ, ਜੋ ਆਰੰਭ ਰਹਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਨਾਸ਼ ਰਹਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਹਰੇਕ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਸਰੂਪ ਵਾਲਾ ਹੈ।

who has been in existence since the beginning, who is pure, who has no start, no end, and who exists in the same form across all the ages.

ਭੁਗਤਿ ਗਿਆਨੁ ਦਇਆ ਭੰਡਾਰਣਿ ਘਟਿ ਘਟਿ ਵਾਜਹਿ ਨਾਦ ॥
ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਦਇਆ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਭੰਡਾਰੀ ਬਣਾ, ਇਲਾਹੀ ਨਾਦ
ਨੂੰ ਹਰ ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਸੁਣ।

Make 'knowledge' your food and compassion your 'attendant',
hear the 'celestial sound' in every heart.

ਆਪਿ ਨਾਥੁ ਨਾਥੀ ਸਭ ਜਾ ਕੀ ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਅਵਰਾ ਸਾਦ ॥
ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ ਸਭ ਦਾ ਆਪ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਸਾਰੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਉਸਦੇ ਵੱਸ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ
ਰਿੱਧੀਆਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਾਸੇ ਖੜਨ ਵਾਲੇ ਸੁਆਦ ਹਨ।
He is everyone's master, the entire world is within His control;
(forgetting such God and) seeking the miraculous powers, one
drifts away from the (all-powerful) God.

ਸੰਜੋਗੁ ਵਿਜੋਗੁ ਦੁਇ ਕਾਰ ਚਲਾਵਹਿ ਲੇਖੇ ਆਵਹਿ ਭਾਗ ॥
ਸੰਜੋਗ ਅਤੇ ਵਿਜੋਗ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਕੰਮ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਰਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ
ਜੀਵ ਦਾ ਲੇਖਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

Both union and separation drive the work of the world,
one receives what is written in one's destiny.

ਆਦੇਸੁ ਤਿਸੈ ਆਦੇਸੁ ॥
ਕੇਵਲ ਉਸ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰੋ।
Salutations, only to that God

ਆਦਿ ਅਨੀਲੁ ਅਨਾਦਿ ਅਨਾਹਤਿ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਏਕੋ ਵੇਸੁ ॥੨੯॥
ਜੋ ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਹੈ, ਜੋ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ, ਜੋ ਆਰੰਭ ਰਹਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਨਾਸ਼ ਰਹਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ
ਹਰੇਕ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਵੇਸ ਵਾਲਾ ਹੈ।
who has been in existence since the beginning, who is pure,
who has no start, no end, and who exists in the same form
across all the ages.

ਏਕਾ ਮਾਈ ਜੁਗਤਿ ਵਿਆਈ ਤਿਨਿ ਚੇਲੇ ਪਰਵਾਣੁ ॥

ਇੱਕ ਮਾਲਕ ਅਥਵਾ ਮਾਇਆ ਤੋਂ ਤਿੰਨਾਂ ਦੇਵਤਿਆਂ ਬ੍ਰਹਮਾ, ਵਿਸ਼ਨੂੰ, ਸ਼ਿਵ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਹੋਈ।

All the three demi-Gods, *Brahma*, *Vishnu* and *Shiva*, were born (from that one God) through His illusion (*Maya*).

ਇਕੁ ਸੰਸਾਰੀ ਇਕੁ ਭੰਡਾਰੀ ਇਕੁ ਲਾਏ ਦੀਬਾਣੁ ॥

ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ (ਬ੍ਰਹਮਾ), ਇੱਕ ਰਿਜ਼ਕ ਦੇਣ ਵਾਲਾ (ਵਿਸ਼ਨੂੰ) ਅਤੇ ਇੱਕ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ (ਸ਼ਿਵ) ਹੈ।

Among them, one is the Creator (*Brahma*), one is the Giver (*Vishnu*) and one is the Destroyer (*Shiva*).

ਜਿਵ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਿਵੈ ਚਲਾਵੈ ਜਿਵ ਹੋਵੈ ਫੁਰਮਾਣੁ ॥

ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਹੁਕਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਵੇਂ ਹੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ।

God runs the world as per His will and command.

ਓਹੁ ਵੇਖੈ ਓਨਾ ਨਦਰਿ ਨ ਆਵੈ ਬਹੁਤਾ ਏਹੁ ਵਿਛਾਣੁ ॥

ਇਹ ਵੱਡੀ ਹੈਰਾਨੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ ਤਾਂ ਸਭ ਨੂੰ ਵੇਖਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੀਵ ਉਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵੇਖ ਸਕਦੇ।

It is surprising that God can see everyone, but mortal beings cannot see Him.

ਆਦੇਸੁ ਤਿਸੈ ਆਦੇਸੁ ॥

ਕੇਵਲ ਉਸ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰੋ।

Salutations, only to that God

ਆਦਿ ਅਨੀਲੁ ਅਨਾਦਿ ਅਨਾਹਤਿ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਏਕੋ ਵੇਸੁ ॥੩੦॥

ਜੋ ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਹੈ, ਜੋ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ, ਜੋ ਆਰੰਭ ਰਹਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਨਾਸ਼ ਰਹਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਹਰੇਕ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਵੇਸ ਵਾਲਾ ਹੈ।

who has been in existence since the beginning, who is pure, who has no start, no end, and who exists in the same form across all the ages.

ਆਸਣੁ ਲੋਇ ਲੋਇ ਭੰਡਾਰ ॥

ਹਰੇਕ ਲੋਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਭੰਡਾਰੇ ਹਨ।

God's seat (authority) and storehouses (resources) are present in all the worlds.

ਜੋ ਕਿਛੁ ਪਾਇਆ ਸੁ ਏਕਾ ਵਾਰ ॥

ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਇੱਕੋ ਵਾਰੀ ਹੀ ਪਾਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਹੁਣ ਤੱਕ ਮੁੱਕਿਆ ਨਹੀਂ।

whatever was put in them, was put only once.

ਕਰਿ ਕਰਿ ਵੇਖੈ ਸਿਰਜਣਹਾਰੁ ॥

ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਰਚ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ ਇਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ।

God watches over the world after creating it.

ਨਾਨਕ ਸਚੇ ਕੀ ਸਾਚੀ ਕਾਰ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਹਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਸੱਚੇ ਹਨ।

Satguru Nanak says that God's work is true.

ਆਦੇਸੁ ਤਿਸੈ ਆਦੇਸੁ ॥

ਕੇਵਲ ਉਸ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰੋ।

Salutations, only to that God

ਆਦਿ ਅਨੀਲੁ ਅਨਾਦਿ ਅਨਾਹਤਿ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਏਕੋ ਵੇਸੁ ॥੩੧॥

ਜੋ ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਹੈ, ਜੋ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ, ਜੋ ਆਰੰਭ ਰਹਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਨਾਸ਼ ਰਹਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਹਰੇਕ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਵੇਸ ਵਾਲਾ ਹੈ।

who has been in existence since the beginning, who is pure, who has no start, no end, and who exists in the same form across all the ages.

ਇਕ ਦੂ ਜੀਭੋ ਲਖ ਹੋਹਿ ਲਖ ਹੋਵਹਿ ਲਖ ਵੀਸ ॥

ਜੇ ਮੇਰੀ ਇੱਕ ਜੀਭ ਤੋਂ ਲੱਖ ਜੀਭਾਂ ਬਣ ਜਾਣ, ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੀਹ ਲੱਖ ਹੋ ਜਾਣ।

If my one tongue multiplies to a *lakh*,
and the *lakh* multiplies to twenty *lakhs*.

ਲਖੁ ਲਖੁ ਗੋੜਾ ਆਖੀਅਹਿ ਏਕੁ ਨਾਮੁ ਜਗਦੀਸ ॥

ਹਰੇਕ ਜੀਭ ਨਾਲ ਲੱਖਾਂ ਵਾਰੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਜਪਾਂ।

If I recite the God's Name (*Naam*), millions of times with each tongue.

ਏਤੁ ਰਾਹਿ ਪਤਿ ਪਵੜੀਆ ਚੜੀਐ ਹੋਇ ਇਕੀਸ ॥

ਇਹ ਤਾਂ ਰਸਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਤੀ-ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਮਹੱਲ ਦੀਆਂ ਪਉੜੀਆਂ ਹਨ,
ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹੋਈਦਾ ਹੈ।

This route leads to the steps of the palace of my husband-God;
when I take those steps, I will become 'one' with God.

ਸੁਣਿ ਗਲਾ ਆਕਾਸ ਕੀ ਕੀਟਾ ਆਈ ਰੀਸ ॥

ਆਕਾਸ਼ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਕੀੜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰੀਸ ਆਈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵੀ ਆਕਾਸ਼
'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਈਏ।

Hearing about the skies, the ants also aspire to reach the skies.

ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਪਾਈਐ ਕੂੜੀ ਕੂੜੈ ਠੀਸ ॥੩੨॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਰਹਿਮਤ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਝੂਠੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ
ਵਡਿਆਈ ਝੂਠੀ ਹੈ।

Satguru Nanak says that one can attain God only by His grace;
the boastings of a liar are fake.

ਆਖਣਿ ਜੋਰੁ ਚੁਪੈ ਨਹ ਜੋਰੁ ॥

ਜੀਵ ਦੀ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ।

With one's strength, one can neither speak nor remain silent
(The act of speaking and remaining silent is not under the
control/ambit of a human).

ਜੋਰੁ ਨ ਮੰਗਣਿ ਦੇਣਿ ਨ ਜੋਰੁ ॥

ਮੰਗਣ ਅਤੇ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਜੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

With one's strength, one can neither ask nor give.

ਜੋਰੁ ਨ ਜੀਵਣਿ ਮਰਣਿ ਨਹ ਜੋਰੁ ॥

ਜੰਮਣ ਅਤੇ ਮਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸਦੀ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।
With one's strength, one can neither be born nor die.

ਜੋਰੁ ਨ ਰਾਜਿ ਮਾਲਿ ਮਨਿ ਸੋਰੁ ॥

ਰਾਜ ਤੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਜੋਰ-ਸ਼ੋਰ ਨਹੀਂ।
With one's strength, one cannot obtain kingdom or wealth.

ਜੋਰੁ ਨ ਸੁਰਤੀ ਗਿਆਨਿ ਵੀਚਾਰਿ ॥

ਗਿਆਨ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਸੁਰਤੀ ਟਿਕਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸਦੀ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

Even reflecting on knowledge and practicing stillness (meditation) is not due to one's own effort.

ਜੋਰੁ ਨ ਜੁਗਤੀ ਫੁਟੈ ਸੰਸਾਰੁ ॥

ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਾਇਆਵੀ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਛੁੱਟ ਜਾਏ।

One does not have the strength to escape from this illusory world.

ਜਿਸੁ ਹਥਿ ਜੋਰੁ ਕਰਿ ਵੇਖੈ ਸੋਇ ॥

ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਰੀ ਤਾਕਤ ਹੈ, ਉਹੀ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਵਰਤ ਕੇ ਵੇਖਦਾ ਹੈ।

The one who has the whole strength (the God), is the only one capable of using it.

ਨਾਨਕ ਉਤਮੁ ਨੀਚੁ ਨ ਕੋਇ ॥੩੩॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉੱਚਾ ਤੇ ਨੀਵਾਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ।
Satguru Nanak says that no one is superior or inferior.

ਸੋਹਿਲਾ ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਦੀਪਕੀ ਮਹਲਾ ੧

ੴ ਸੋਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਜੈ ਘਰਿ ਕੀਰਤਿ ਆਖੀਐ ਕਰਤੇ ਕਾ ਹੋਇ ਬੀਚਾਰੋ ॥
ਤਿਤੁ ਘਰਿ ਗਾਵਹੁ ਸੋਹਿਲਾ ਸਿਵਰਿਹੁ ਸਿਰਜਣਹਾਰੋ ॥੧॥
ਤੁਮ ਗਾਵਹੁ ਮੇਰੇ ਨਿਰਭਉ ਕਾ ਸੋਹਿਲਾ ॥
ਹਉ ਵਾਰੀ ਜਿਤੁ ਸੋਹਿਲੈ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਨਿਤ ਨਿਤ ਜੀਅਤੇ ਸਮਾਲੀਅਨਿ ਦੇਖੈਗਾ ਦੇਵਣਹਾਰੁ ॥
ਤੇਰੇ ਦਾਨੈ ਕੀਮਤਿ ਨਾ ਪਵੈ ਤਿਸੁ ਦਾਤੇ ਕਵਣੁ ਸੁਮਾਰੁ ॥੨॥
ਸੰਬਤਿ ਸਾਹਾ ਲਿਖਿਆ ਮਿਲਿ ਕਰਿ ਪਾਵਹੁ ਤੇਲੁ ॥
ਦੇਹੁ ਸਜਣ ਅਸੀਸਤੀਆ ਜਿਉ ਹੋਵੈ ਸਾਹਿਬ ਸਿਉ ਮੇਲੁ ॥੩॥
ਘਰਿ ਘਰਿ ਏਹੋ ਪਾਹੁਚਾ ਸਦਤੇ ਨਿਤ ਪਵੰਨਿ ॥
ਸਦਣਹਾਰਾ ਸਿਮਰੀਐ ਨਾਨਕ ਸੇ ਦਿਹ ਆਵੰਨਿ ॥੪॥੧॥

ਰਾਗੁ ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧

ਛਿਅ ਘਰ ਛਿਅ ਗੁਰ ਛਿਅ ਉਪਦੇਸ ॥ ਗੁਰੁ ਗੁਰੁ ਏਕੋ ਵੇਸ ਅਨੇਕ ॥੧॥
ਬਾਬਾ ਜੈ ਘਰਿ ਕਰਤੇ ਕੀਰਤਿ ਹੋਇ ॥ ਸੋ ਘਰੁ ਰਾਖੁ ਵਡਾਈ ਤੋਇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਵਿਸੁਏ ਚਸਿਆ ਘੜੀਆ ਪਹਰਾ ਥਿਤੀ ਵਾਰੀ ਮਾਹੁ ਹੋਆ ॥
ਸੂਰਜੁ ਏਕੋ ਰੁਤਿ ਅਨੇਕ ॥ ਨਾਨਕ ਕਰਤੇ ਕੇ ਕੇਤੇ ਵੇਸ ॥੨॥੨॥

ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੧ ॥

ਗਗਨ ਮੈ ਬਾਲੁ ਰਵਿ ਚੰਦੁ ਦੀਪਕ ਬਨੇ ਤਾਰਿਕਾ ਮੰਡਲ ਜਨਕ ਮੋਤੀ ॥
ਧੂਪੁ ਮਲਆਨਲੋ ਪਵਣੁ ਚਵਰੋ ਕਰੇ ਸਗਲ ਬਨਰਾਇ ਫੁਲੰਤ ਜੋਤੀ ॥੧॥
ਕੈਸੀ ਆਰਤੀ ਹੋਇ ॥ ਭਵ ਖੰਡਨਾ ਤੇਰੀ ਆਰਤੀ ॥
ਅਨਹਤਾ ਸਬਦ ਵਾਜੰਤ ਭੇਰੀ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਸਹਸ ਤਵ ਨੈਨ ਨਨ ਨੈਨ ਹਹਿ ਤੋਹਿ ਕਉ ਸਹਸ ਮੂਰਤਿ ਨਨਾ ਏਕ ਤੋਹੀ ॥
ਸਹਸ ਪਦ ਬਿਮਲ ਨਨ ਏਕ ਪਦ ਗੰਧ ਬਿਨੁ ਸਹਸ ਤਵ ਗੰਧ ਇਵ ਚਲਤ ਮੋਹੀ ॥੨॥

ਸਭ ਮਹਿ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਹੈ ਸੋਇ ॥ ਤਿਸਦੈ ਚਾਨਣਿ ਸਭ ਮਹਿ ਚਾਨਣੁ ਹੋਇ ॥
ਗੁਰ ਸਾਖੀ ਜੋਤਿ ਪਰਗਟੁ ਹੋਇ ॥ ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੁ ਆਰਤੀ ਹੋਇ ॥੩॥
ਹਰਿ ਚਰਣ ਕਵਲ ਮਕਰੰਦ ਲੋਭਿਤ ਮਨੋ ਅਨਦਿਨੋ ਮੋਹਿ ਆਹੀ ਪਿਆਸਾ ॥
ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਲੁ ਦੇਹਿ ਨਾਨਕ ਸਾਰਿੰਗ ਕਉ ਹੋਇ ਜਾ ਤੇ ਤੇਰੈ ਨਾਇ ਵਾਸਾ ॥੪॥੩॥

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਪੂਰਬੀ ਮਹਲਾ ੭ ॥

ਕਾਮਿ ਕਰੋਧਿ ਨਗਰੁ ਬਹੁ ਭਰਿਆ ਮਿਲਿ ਸਾਧੂ ਖੰਡਲ ਖੰਡਾ ਹੇ ॥
ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਤ ਲਿਖੇ ਗੁਰੁ ਪਾਇਆ ਮਨਿ ਹਰਿ ਲਿਵ ਮੰਡਲ ਮੰਡਾ ਹੇ ॥੧॥
ਕਰਿ ਸਾਧੂ ਅੰਜੁਲੀ ਪੁਨੁ ਵਡਾ ਹੇ ॥ ਕਰਿ ਡੰਡਉਤ ਪੁਨੁ ਵਡਾ ਹੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਸਾਕਤ ਹਰਿ ਰਸ ਸਾਦੁ ਨ ਜਾਣਿਆ ਤਿਨ ਅੰਤਰਿ ਹਉਮੈ ਕੰਡਾ ਹੇ ॥
ਜਿਉ ਜਿਉ ਚਲਹਿ ਚੁਭੈ ਦੁਖੁ ਪਾਵਹਿ ਜਮਕਾਲੁ ਸਹਹਿ ਸਿਰਿ ਡੰਡਾ ਹੇ ॥੨॥
ਹਰਿ ਜਨ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਸਮਾਣੇ ਦੁਖੁ ਜਨਮ ਮਰਣ ਭਵ ਖੰਡਾ ਹੇ ॥
ਅਬਿਨਾਸੀ ਪੁਰਖੁ ਪਾਇਆ ਪਰਮੇਸਰੁ ਬਹੁ ਸੋਭ ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡਾ ਹੇ ॥੩॥
ਹਮ ਗਰੀਬ ਮਸਕੀਨ ਪ੍ਰਭ ਤੇਰੇ ਹਰਿ ਰਾਖੁ ਰਾਖੁ ਵਡ ਵਡਾ ਹੇ ॥
ਜਨ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰੁ ਟੇਕ ਹੈ ਹਰਿ ਨਾਮੇ ਹੀ ਸੁਖੁ ਮੰਡਾ ਹੇ ॥੪॥੪॥

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਪੂਰਬੀ ਮਹਲਾ ੫ ॥

ਕਰਉ ਬੇਨੰਤੀ ਸੁਣਹੁ ਮੇਰੇ ਮੀਤਾ ਸੰਤ ਟਹਲ ਕੀ ਬੋਲਾ ॥
ਈਹਾ ਖਾਟਿ ਚਲਹੁ ਹਰਿ ਲਾਹਾ ਆਗੈ ਬਸਨੁ ਸੁਹੇਲਾ ॥੧॥
ਅਉਧ ਘਟੈ ਦਿਨਸੁ ਰੈਣਾਰੇ ॥ ਮਨ ਗੁਰ ਮਿਲਿ ਕਾਜ ਸਵਾਰੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਇਹੁ ਸੰਸਾਰੁ ਬਿਕਾਰੁ ਸੰਸੇ ਮਹਿ ਤਰਿਓ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ॥
ਜਿਸਹਿ ਜਗਾਇ ਪੀਆਵੈ ਇਹੁ ਰਸੁ ਅਕਥ ਕਥਾ ਤਿਨਿ ਜਾਨੀ ॥੨॥
ਜਾ ਕਉ ਆਏ ਸੋਈ ਬਿਹਾਝਹੁ ਹਰਿ ਗੁਰ ਤੇ ਮਨਹਿ ਬਸੇਰਾ ॥
ਨਿਜ ਘਰਿ ਮਹਲੁ ਪਾਵਹੁ ਸੁਖ ਸਹਜੇ ਬਹੁਰਿ ਨ ਹੋਇਗੋ ਫੇਰਾ ॥੩॥
ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਪੁਰਖ ਬਿਧਾਤੇ ਸਰਧਾ ਮਨ ਕੀ ਪੂਰੇ ॥
ਨਾਨਕ ਦਾਸੁ ਇਹੈ ਸੁਖੁ ਮਾਗੈ ਮੇ ਕਉ ਕਰਿ ਸੰਤਨ ਕੀ ਪੂਰੇ ॥੪॥੫॥

sohilaa raag ga-orhee deepkee mehlaa 1

Sohilaa ~ The Song Of Union With The Husband Lord. Raag Gauree Deepakee, First Mehl:

Ik-oNkaar satgur parsaad

One Universal Creator God. By The Grace Of The True Guru:

jai ghar keerat aakhee-ai kartay kaa ho-ay beechaaro.

In that house where the Praises of the Creator are chanted and contemplated -

tit ghar gaavhu sohilaa sivrihu sirjanhaaro. ((1))

in that house, sing Songs of Praise; meditate and remember the Creator Lord. ((1))

tum gaavhu mayray nirbha-o kaa sohilaa.

Sing the Songs of Praise of my Fearless Lord.

ha-o vaaree jit sohilai sadaa sukh ho-ay. ((1)) rahaa-o.

I am a sacrifice to that Song of Praise which brings eternal peace. ((1))(Pause))

nit nit jee-arahay samaalee-an daykhaigaa dayvanhaar.

Day after day, He cares for His beings; the Great Giver watches over all.

tayray daanai keemat naa pavai tis daatay kavan sumaar. ((2))

Your Gifts cannot be appraised; how can anyone compare to the Giver? ((2))

sambat saahaa likhi-aa mil kar paavhu tayl.

The day of my wedding is pre-ordained. Come, gather together and pour the oil over the threshold.

dayh sajan aseeshee-aa ji-o hovai saahib si-o mayl. ((3))

My friends, give me your blessings, that I may merge with my Lord and Master. ((3))

ghar ghar ayho paahuchaa sad-rhay nit pavann.

Unto each and every home, into each and every heart, this summons is sent out;
the call comes each and every day.

sadhanhaaraa simree-ai naanak say dih aavann. ((4))(1))

Remember in meditation the One who summons us; O Nanak, that day is drawing near! ((4))(1))

raag aasaa mehlaa 1.

Raag Aasaa, First Mehl:

chhi-a ghar chhi-a gur chhi-a updays.

There are six schools of philosophy, six teachers, and six sets of teachings.

gur gur ayko vays anayk. ((1))

But the Teacher of teachers is the One, who appears in so many forms. ((1))

baabaa jai ghar kartay keerat ho-ay.

O Baba: that system in which the Praises of the Creator are sung -

so ghar raakh vadaa-ee to-ay. ((1)) rahaa-o.
follow that system; in it rests true greatness. ((1))(Pause)

visu-ay chasi-aa gharhee-aa pahraa thitee vaaree maahu ho-aa.
The seconds, minutes and hours, days, weeks and months,
sooraj ayko rut anayk.
and the various seasons originate from the one sun;

naanak kartay kay kaytay vays. ((2))(2))
O Nanak, in just the same way, the many forms originate from the Creator. ((2))(2))

Raag Dhanaasree mehlaa 1.

Raag Dhanaasree, First Mehl :

gagan mai thaal rav chand deepak banay taarika mandal janak motee.
Upon that cosmic plate of the sky, the sun and the moon are the lamps.
The stars and their orbs are the studded pearls.

Dhoop mal-aanlo pavan chavro karay sagal banraa-ay foolant jotee. ((1))
The fragrance of sandalwood in the air is the temple incense, and the wind is the fan.
All the plants of the world are the altar flowers in offering to You, O Luminous Lord. ((1))

kaisee aartee ho-ay.
What a beautiful Aartee, lamp-lit worship service this is!

bhav khandnaa tayree aartee.
O Destroyer of Fear, this is Your Ceremony of Light.

anhataa sabad vaajant bhayree. ((1)) rahaa-o.
The Unstruck Sound-current of the Shabad is the vibration of the temple drums. ((1))(Pause)

sahas tav nain nan nain heh tohi ka-o sahas moorat nanaa ayk tohee.
You have thousands of eyes, and yet You have no eyes. You have thousands of forms,
and yet You do not have even one.

sahas pad bimal nan ayk pad ganDh bin sahas tav ganDh iv chalat mohee. ((2))
You have thousands of Lotus Feet, and yet You do not have even one foot. You have no nose,
but you have thousands of noses. This Play of Yours entrances me. ((2))

sabh meh jot jot hai so-ay.
Amongst all is the Light-You are that Light.

tis dai chaanan sabh meh chaanan ho-ay.
By this Illumination, that Light is radiant within all.

gur saakhee jot pargat ho-ay.
Through the Guru's Teachings, the Light shines forth.
jo tis bhaavai so aartee ho-ay. ((3))

That which is pleasing to Him is the lamp-lit worship service. ((3))

har charan kaval makrand lobhit mano andino mohi aahee pi-aasaa.

My mind is enticed by the honey-sweet Lotus Feet of the Lord. Day and night, I thirst for them.

kirpaa jal deh naanak saaring ka-o ho-ay jaa tay tayrai naa-ay vaasaa. ((4)(3))

Bestow the Water of Your Mercy upon Nanak, the thirsty song-bird,
so that he may come to dwell in Your Name. ((4)(3))

raag ga-orhee poorbee mehlaa 4.

Raag Gauree Poorbee, Fourth Mehl:

kaam karoDh nagar baho bhari-aa mil saaDhoo khandal khanda hay.

The body-village is filled to overflowing with anger and sexual desire;
these were broken into bits when I met with the Holy Saint.

poorab likhat likhay gur paa-i-aa man har liv mandal mandaa hay. ((1))

By pre-ordained destiny, I have met with the Guru.
I have entered into the realm of the Lord's Love. ((1))

kar saaDhoo anjulee pun vadaa hay.

Greet the Holy Saint with your palms pressed together;
this is an act of great merit.

kar dand-ut pun vadaa hay. ((1)) rahaa-o.

Bow down before Him; this is a virtuous action indeed. ((1)(Pause))

saakat har ras saad na jaani-aa tin antar ha-umai kandaa hay.

The wicked shaaktas, the faithless cynics, do not know the Taste of the Lord's Sublime Essence.
The thorn of egotism is embedded deep within them.

ji-o ji-o chaleh chubhai dukh paavahi jamkaal saheh sir dandaa hay. ((2))

The more they walk away, the deeper it pierces them, and the more they suffer in pain,
until finally, the Messenger of Death smashes his club against their heads. ((2))

har jan har har naam samaanay dukh janam maran bhav khanda hay.

The humble servants of the Lord are absorbed in the Name of the Lord, Har, Har.
The pain of birth and the fear of death are eradicated.

abhinaasee purakh paa-i-aa parmaysar baho sobh khand barahmandaa hay. ((3))

They have found the Imperishable Supreme Being, the Transcendent Lord God,
and they receive great honor throughout all the worlds and realms. ((3))

ham gareeb maskeen parabh tayray har raakh raakh vad vadaa hay.

I am poor and meek, God, but I belong to You! Save me-please save me, O Greatest of the Great!

jan naanak naam aDhaar tayk hai har naamay hee sukh mandaa hay. ((4)(4))

Servant Nanak takes the Sustenance and Support of the Naam.

In the Name of the Lord, he enjoys celestial peace. ((4)(4))

raag ga-orhee poorbee mehlaa 5.

Raag Gauree Poorbee, Fifth Mehl:

kara-o baynantee sunhu mayray meetaa sant tahal kee baylaa.
Listen, my friends, I beg of you: now is the time to serve the Saints!

eehaa khaat chalu har laahaa aagai basan suhaylaa. ((1))
In this world, earn the profit of the Lord's Name, and hereafter,
you shall dwell in peace. ((1))

a-oDh ghatai dinas rainaaray.
This life is diminishing, day and night.

man gur mil kaaj savaaray. ((1)) rahaa-o.
Meeting with the Guru, your affairs shall be resolved. ((1))(Pause))

ih sansaar bikaar sansay meh tari-o barahm gi-aanee.
This world is engrossed in corruption and cynicism. Only those who know God are saved.

jisahi jagaa-ay pee-aavai ih ras akath kathaai tin jaanee. ((2))
Only those who are awakened by the Lord to drink in this Sublime Essence,
come to know the Unspoken Speech of the Lord. ((2))

jaa ka-o aa-ay so-ee bihaajhahu har gur tay maneh basayraa.
Purchase only that for which you have come into the world, and through the Guru,
the Lord shall dwell within your mind.

nij ghar mahal paavhu sukh sehjay bahur na ho-igo fayraa. ((3))
Within the home of your own inner being, you shall obtain the Mansion of the Lord's Presence
with intuitive ease. You shall not be consigned again to the wheel of reincarnation. ((3))

antarjaamee purakh biDhaatay sarDhaa man kee pooray.
O Inner-knower, Searcher of Hearts, O Primal Being, Architect of Destiny:
please fulfill this yearning of my mind.

naanak daas ihai sukh maagai mo ka-o kar santan kee Dhooray. ((4)(5))
Nanak, Your slave, begs for this happiness:
let me be the dust of the feet of the Saints. ((4)(5))

ਚੀਨੀ ਵਾਲੇ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ

(ਕਬਿੱਤ)

ਸਰੂ ਜੇਹਾ ਕੱਦ ਤੇ ਸਰੂਪ ਸੀ ਬੇਹੱਦ, ਗੂੜੇ ਰੰਗੇ ਹੋਏ ਨੈਣ ਮੁਖ ਮੰਡਲ ਨਿਰਾਲਾ ਸੀ।
ਲੰਮੀ ਜੇਹੀ ਧੌਣ ਦਾ ਸੁਨੁਪ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਓਹਦਾ, ਗੰਢਾਂ ਬਿਨਾਂ ਉਂਗਲਾਂ ਅਜਾਨ ਬਾਹੂ ਵਾਲਾ ਸੀ।
ਗੋਡੇ ਬਿਨਾਂ ਚੱਪਣਾਂ ਤੇ ਚਾਲ ਸੀ ਸੁਹਾਵੀ ਓਹਦੀ, ਬਾਣੀ ਮਧੁਰਾਤੀ ਖਾਲਸਾਈ ਬੋਲ ਬਾਲਾ ਸੀ।
ਚੀਨੀ ਦਾ ਸਵਾਰ ਸਿਰ ਸਿੱਧੀ ਦਸਤਾਰ ਸੋਹੇ, ਚਿੱਟਾ ਸੀ ਪੁਸ਼ਾਕਾ ਗਲ ਫੱਬ ਰਹੀ ਮਾਲਾ ਸੀ।
ਨੂਰ ਦਰਗਾਹੀ ਸੀ ਉਹ ਦੀਨਾਂ ਦਾ ਸਹਾਈ ਸੀ, ਤੇ ਅੰਨਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਕੇ ਕਰਦਾ ਉਜਾਲਾ ਸੀ।
ਹੋਵੇ ਮਸਤਾਨਾ ਨਾ ਸਿਆਣੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹਾਂ ਤਾਈਂ, ਜੀਹਨੂੰ ਉਹ ਪਿਆਵੇ ਭਰ ਨਾਮ ਦਾ ਪਿਆਲਾ ਸੀ।
ਪਸ਼ੂਆਂ ਪ੍ਰੇਤਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ, ਦੇਵਤੇ ਬਣਾ ਕੇ ਕਰੇ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਆਹਲਾ ਸੀ।
ਵਗਦੀ ਝਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਸੁੱਕੇ ਪੈਰੀਂ ਲੰਘ ਜਾਂਦਾ, ਪਊਏ ਵੀ ਨ ਭਿੱਜਦੇ ਇਲਾਹੀ ਜੋਤ ਵਾਲਾ ਸੀ।
ਕੰਬਦੇ ਸੀ ਰਾਜੇ ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਖੌਫ਼ ਉਹਦਾ, ਝੱਲਦਾ ਨਾ ਕੋਈ ਓਸ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੀ ਝਾਲਾ ਸੀ।
ਝਿਜਕਦੇ ਫ਼ਰੰਗੀ ਓਹਦੀ ਵੇਖ ਜਥੇਬੰਦੀ, ਲੱਖਾਂ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਚਿਤ ਹੋਂਵਦਾ ਦੁਖਾਲਾ ਸੀ।
ਚੋਰ ਧੜਵੈਲ ਡਾਕੂ ਆਂਵਦੇ ਜੋ ਪਾਸ ਓਹਦੇ, ਪੁੱਛ ਕੇ ਭਜਨ ਜਾਪ ਜਪਦੇ ਅਕਾਲਾ ਸੀ।
ਚੜ੍ਹਦਾ ਜਾਂ ਦੌਰੇ, ਪੈਂਦਾ ਵਖਤ ਫ਼ਰੰਗੀਆਂ ਨੂੰ, ਚਾਲ ਸੀ ਅਜੀਬ ਤੇ ਨਿਰਾਲੀ ਉਹਦੀ ਢਾਲਾ ਸੀ।
ਵੇਖ ਕੇ ਦੀਵਾਨ ਜੱਗ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਹੈਰਾਨ ਉਹਦਾ, ਕਰਕੇ ਦੀਦਾਰ ਮਨ ਹੋਂਵਦਾ ਸੁਖਾਲਾ ਸੀ।
ਤੀਰ ਵਾਂਗ ਵਿੰਨ੍ਹ ਕੇ ਕਲੇਜੇ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਰ ਹੁੰਦਾ, ਬਾਣ ਉਹਦੀ ਬਾਣੀ ਸੰਦਾ ਐਸਾ ਅਣੀਆਲਾ ਸੀ।
ਨਾਮ ਨੂੰ ਜਪਾਂਦਾ ਅਤੇ ਗਊਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਂਦਾ ਸੀ ਉਹ, ਤੋਪ ਉਹਦੀ 'ਆਲਿਮ' ਅਠੋਤਰੀ ਜੈ ਮਾਲਾ ਸੀ।

Glimpse of Satguru Ram Singh ji

(POEM)

Satguru Ram Singh was very tall and slim, and appearance was boundless.
His eyes were deep and facial glow was extra ordinary.
Beauty of his long neck was unparallel, he had jointless fingers and very long arms.
His gait was pleasant with knees without caps,
His speech was melodious and his popularity was *khalsayee* (pure and free)
He used to ride white mare and his white *dastar* (turban) was beautiful,
White woollen rosary around his neck looked splendid on his white costume.
His glow was spiritual and he was cherisher of the poor and meek,
He used to give light to the eyes of the blind.
Those who drank cup of *naam* (meditation) from him used to be escatic,
The ghostly and animal-like people were transformed into diety and superior by him.
He had godly light as his wooden sandals were not wet,
even when he used to cross over river Chenab.
The kings and emperors were afraid of him and were not able
to endure the appearance of the beloved.
The Britishers were hesitant to see his organization,
and were worried to note that millions of people had assembled under Satguru ji.
The thieves and gigantic dacoits coming to him used to
meditate timelessly after taking *naam* from him.
The Britishers were in trouble when he used to go around,
His walk was fantastic and looks were astonishing.
The world was amazed to see his Court (Congregation),
The people's mind got comforted after having His glimpse.
The pointed arrows of his speech used to cross the heart after piercing it,
his arrows were precise.
He was protector of cows and he made people meditate,
His instrument was the rosary of 108 beads.

Nidhan Singh Alam

ਭਾਈ ਮੰਝ

ਭਾਈ ਮੰਝ ਪਿੰਡ ਕੰਗਮਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਇਕ ਅਮੀਰ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਸੀ। ਉਹ ਸਖੀ ਸਰਵਰ ਦਾ ਸੇਵਕ ਸੀ ਅਤੇ ਸਖੀ ਸਰਵਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਉਸ ਕਈ ਪੀਰ ਖਾਨੇ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਕ ਵਾਰ ਭਾਈ ਮੰਝ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦਾ ਇਕ ਜੱਥਾ ਲੈ ਕੇ ਨਿਗਾਹੇ ਪੀਰ ਦੀ ਯਾਤਰਾ 'ਤੇ ਗਿਆ। ਜਦ ਉਹ ਵਾਪਿਸ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਸਿੱਖ ਨਾਲ ਮੇਲ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਸੁਣਨ ਦਾ ਅਵਸਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੋਂ ਉਹ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਆਪਣੀ ਖਾਹਿਸ਼ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਗੱਦੀ 'ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਗੁਰੂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਪੰਜਵੇਂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਤਮਕ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆ ਕੇ ਉਸ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਬੜੀ ਨਿਮਰਤਾ, ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਵੀ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਰੋਵਰ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਉਹ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਜਦ ਉਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਸੁਣੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਉਹ ਗੁਰੂ ਦਰਬਾਰ ਪੁੱਜਾ ਅਤੇ ਇਲਾਹੀ ਕੀਰਤਨ ਸੁਣਿਆ, ਕੀਰਤਨ ਸੁਣ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਅਨੰਦ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਕਿ ਸਿੱਖ ਬਣ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਉਹ ਨਿਹਾਲ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, “ਮਹਾਰਾਜ! ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਸਿੱਖ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰੋ।” ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ, “ਤੂੰ ਸਖੀ ਸਰਵਰ ਦਾ ਸੇਵਕ ਏਂ ਪਰ ਸਿੱਖ ਹੋਣਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ। ਸਿੱਖੀ ਵਾਲ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਬਾਰੀਕ ਅਤੇ ਖੰਡੇ ਦੀ ਧਾਰ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਤਿੱਖੀ ਹੈ। ਸਖੀ ਸਰਵਰੀ ਦਾ ਪੰਧ ਸੌਖਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਬਣਨ ਲਈ ਕਰੋਧ, ਲੋਭ, ਮੋਹ, ਅਹੰਕਾਰ ਅਤੇ ਤਕੱਬਰ ਛੱਡਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।” ਭਾਈ ਮੰਝ ਫਿਰ ਸਨਿਮਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, “ਮਹਾਰਾਜ ਮੈਂ ਸਭ ਕੁਝ ਛੱਡਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਾਂ।” ਪਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਫ਼ਰਮਾਇਆ, “ਤੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈਂ ਪਰ ਸਿੱਖੀ ਤੇ ਸਿੱਖੀ ਨਹੀਂ ਟਿਕ ਸਕਦੀ।” ਆਖ਼ਰੀ ਸ਼ਬਦ ਭਾਈ ਮੰਝ ਨੂੰ ਵਿੰਨ੍ਹ ਕੇ ਲੈ ਗਏ। ਉਸ ਨੂੰ ਅਸਲ ਗੱਲ ਦੀ ਸੋਝੀ ਆ ਗਈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਪਰਤ ਗਿਆ। ਉਸ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿਚ ਬਣਿਆ ਪੀਰਖਾਨਾ ਢਾਹ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਰਾ ਪਿੰਡ ਉਸਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਹੋ ਗਿਆ। ਚੌਧਰਪੁਣਾ ਉਸ ਤੋਂ ਖੋਹ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਅੰਤ ਉਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆ ਗਿਆ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ, ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ, ਪਰ ਮੂੰਹੋਂ ਕੁਝ ਨਾ ਬੋਲਿਆ। ਬਾਕੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵਾਂਗ ਉਹ ਵੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜੁੱਟ ਗਿਆ। ਉਹ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ

ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਲਕੜੀਆਂ ਕੱਟ ਕੇ ਲਿਆਉਂਦਾ। ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਲੱਗਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦ ਉਹ ਲੱਕੜਾਂ ਦੀ ਪੰਡ ਚੁੱਕ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਬੜੇ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਹਨੇਰੀ ਆਈ ਅਤੇ ਚਾਰ ਚੁਫੇਰੇ ਹਨੇਰਾ ਛਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਉਹ ਇੱਕ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਪਿਆ। ਪਰ ਉਸ ਲੱਕੜਾਂ ਨੂੰ ਭਿੱਜਣ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਉਤੇ ਹੀ ਟਿਕਾਈ ਰਖੀਆਂ ਅਤੇ ਆਪ ਪਾਠ ਕਰਨ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਜਦ ਉਹ ਰਾਤ ਡੇਰੇ ਨਾ ਪੁੱਜਾ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ਿਕਰ ਪੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਨਿਕਲ ਤੁਰੇ। ਇੱਕ ਖੂਹ ਵਿੱਚੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ। ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਭਾਈ ਮੰਝ ਲੱਕੜਾਂ ਦੀ ਪੰਡ ਸਿਰ 'ਤੇ ਟਿਕਾਈ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਖਲੋਤਾ ਪਾਠ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਓਸੇ ਵੇਲੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਡੇਰੇ ਵੱਲ ਭੱਜੇ ਅਤੇ ਰੱਸੇ ਲੈ ਕੇ ਆ ਗਏ। ਰੱਸਾ ਲਮਕਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਈ ਮੰਝ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, “ਰੱਸਾ ਫੜ ਕੇ ਬਾਹਰ ਆ ਜਾਓ।” ਪਰ ਭਾਈ ਮੰਝ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸੁਕੀਆਂ ਲੱਕੜਾਂ ਬਾਹਰ ਕਢੋ, ਫਿਰ ਮੈਂ ਵੀ ਨਿਕਲ ਆਵਾਂਗਾ।” ਜਦ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਖੂਹ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਖੁਹ ਤੇ ਵੇਖ ਕੇ ਭਾਈ ਮੰਝ ਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਢਹਿ ਪਿਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਭਾਈ ਮੰਝ ਤੇਰੀ ਕਮਾਈ ਹੁਣ ਸਫਲ ਹੋਈ ਹੈ, ਕੁਝ ਮੰਗੋ।” ਭਾਈ ਮੰਝ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਗੁਰੂ ਜੀ! ਮੈਨੂੰ ਬਖਸ਼ੋ ਕਿ ਮੈਂ ਨਾਮ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕਦੇ ਨਾ ਭੁੱਲਾਂ ਅਤੇ ਸਿਦਕ ਦਾਨ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਝੋਲੀ ਭਰ ਦਿਓ।” ਗੁਰੂ ਜੀ ਭਾਈ ਮੰਝ ਦੀ ਇਹ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਏ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ

ਮੰਝ ਪਿਆਰਾ ਗੁਰੂ ਕੇ, ਗੁਰ ਮੰਝ ਪਿਆਰਾ।

ਮੰਝ ਗੁਰੂ ਕਾ ਬੇਹਿਥਾ, ਜਗ ਲੰਘਣ ਹਾਰਾ।

ਭਾਈ ਮੰਝ ਦੀ ਘਾਲਣਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਬਣਾ ਕੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਭਾਈ ਮੰਝ ਕੌਣ ਸੀ ?
2. ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਬਾਬਤ ਕੀ ਬਚਨ ਕੀਤੇ ?
3. ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੁਣ ਕੇ ਭਾਈ ਮੰਝ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ?
4. ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆ ਕੇ ਭਾਈ ਮੰਝ ਕਿਹੜੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ?
5. ਲੱਕੜੀਆਂ ਲਿਆਉਂਦਿਆਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਕੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ?
6. ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਭਾਈ ਮੰਝ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਬਖਸ਼ਦਿਆਂ ਕੀ ਬਚਨ ਕੀਤੇ ?

Bhai Manjh

Bhai Manjh was a rich landlord from Kangmai village in Hoshiarpur district. He was a servant of *Sakhi Sarwar* and had set up many *Peer khane* (chapels) to propagate the preaching of Islam. Once Bhai Manjh went on a pilgrimage to *Nigahe Peer* with a group of his companions. When he was returning, he met a Sikh and had the opportunity to listen to Guru Nanak's Bani. He was very impressed by Gurbani and expressed his desire to see the Guru seated on the throne of Guru Nanak. He was told that Guru Arjun Dev was imparting spiritual knowledge at Amritsar.

Arriving at Amritsar, he saw that the Guru's Sikhs were engaged in service with great humility, devotion and deep love. Construction work was also underway. He was very pleased to see the holy *sarovar* (water pond) and when he heard the glory of that holy pond, he took a bath with great devotion. Then he reached *Guru Darbar* and listened to divine *kirtan*. He was very happy to hear *kirtan* and he made up his mind that he should become a Sikh. He was delighted to see the Guru and pleaded, 'Maharaj! I want to be your Sikh. Please be kind to me.' The Guru said, "You are the servant of *Sakhi Sarwar* but it is not easy to be a Sikh. Sikhism is thinner than hair and sharper than the edge of a dagger. The path of *Sakhi Sarwari* is easier. One has to give up anger, greed, attachment, ego and arrogance." Bhai Manjh solicited again and made a humble request, "Maharaj, I am ready to give up everything." But Guru Ji said, "You can do anything but your principles are different from our principles. One form of devotion can't reside on another form". The last words of Guru ji penetrated Bhai Manjh. He understood the reality. He returned back to his village. He demolished the Muslim chapels built in his house. The whole village turned against him. His headmanship was taken away from him.

He finally came to Amritsar. He visited Guru Arjun Dev, bowed down, but did not utter a single word. Like other Sikhs, he engaged himself in the service.

He was engaged to cut the fire wood in the forest. He indulged himself doing some or other work. Once he was coming back to Amritsar carrying bundle of firewood, suddenly the weather became very bad. It became dark all around due to wind storm. In that darkness, he fell into a well, but he did not allow the wood to get wet by keeping it above his head. He started reciting the Gurbani. When he did not arrive at night, the Sikhs

got worried and set out to find him. They heard the sound of recital of Gurbani from a well. They saw Bhai Manjh standing in a well with the bundle of wooden sticks. They immediately brought the ropes, hanged it into the well, and told Bhai Manjh, "Hold it tight and come out." But Bhai Manjh said, "First take out this dry wood, then I will come out too."

When the Guru ji came to know of this incident, he too reached the well. Seeing the Guru at the well, Bhai Manjh fell at the Guru's feet. The Guru said, "Bhai Manjh, your earnings have now been successful, ask for something." Bhai Manjh requested, "Guru ji! Bless me with meditation of *Naam Simran* and contentment." Guru Ji was very pleased with this statement of Bhai Manjh and composed the Bani :-

Manjh Pyara Guru Ko, Gur Manjh Pyara.

Manjh Guru Ka Bohtha, Jug Lunganhara.

Guru ji loves his disciple Manjh and Manjh also loves his Guru.

Manjh has set such criterion of Sikhism for all following which one will be able to cross devout see.

Keeping in mind the diligence and hard work of Bhai Manjh, the Guru ji appointed him as a preacher.

Questions :

1. Who was Bhai Manjh?
2. What did Guru Arjun Dev say about Sikhism?
3. What did Bhai Manjh do after listening to Guru Ji's sermon?
4. What service did Bhai Manjh do after coming to Amritsar?
5. What happened one day while fetching firewood?
6. What did Guru Ji say while blessing Bhai Manjh?

ਸਾਕਾ-ਏ-ਸਰਹਿੰਦ

ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਕਿਲ੍ਹਾ ਛੱਡਣ ਉਪਰੰਤ ਸਰਸਾ ਨਦੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਬੜੀ ਭਿਆਨਕ ਜੰਗ ਹੋਈ। ਇੱਥੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਖੇਰੂ-ਖੇਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਪਾਸੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਰਾਹ ਲੱਭਾ ਉਧਰ ਹੀ ਨਿਕਲ ਤੁਰਿਆ। ਕੇਵਲ ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਅਤੇ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਕੁਝ ਸਿੰਘ ਹੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਸਮੇਤ ਸਰਸਾ ਨਦੀ ਪਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਸਕੇ।

ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਜੀ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਬੜੇ ਔਖੇ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲ ਚਲੇ ਗਏ। ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਜੀ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਸਰਸਾ ਨਦੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਟਿੱਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੀ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਪਿੰਡ ਖੇੜੀ ਵੱਲ ਨਿਕਲ ਗਏ। ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਾਤ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਕੁੰਮੇ ਮਾਸ਼ਕੀ ਦੀ ਝੁੰਗੀ ਵਿੱਚ ਬੜੀਤ ਕੀਤੀ।

ਗੰਗੂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਲੰਗਰ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰਿਆ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਇੱਥੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਸਰਸਾ ਨਦੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਹੋਈ ਲੜਾਈ ਪਿੱਛੋਂ ਇਹ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲ ਪਿਆ ਅਤੇ ਬੜੀਆਂ ਮਿੱਠੀਆਂ-ਮਿੱਠੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਪਿੰਡ ਖੇੜੀ ਵਿਖੇ ਲੈ ਗਿਆ।

ਹਨੇਰਾ ਹੋ ਜਾਣ 'ਤੇ ਇਸ ਨੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਪਰ ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਨੀਂਦ ਕਿੱਥੇ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੋਤਰਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਪਲੰਘ 'ਤੇ ਲੇਟ ਗਏ। ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਜਦ ਮਾਤਾ ਜੀ ਅਜੇ ਜਾਗੇ-ਮੀਟੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸਰਹਾਣੇ ਹੇਠ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਮੋਹਰਾਂ ਦੀ ਥੈਲੀ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਮਾਤਾ ਜੀ ਸਭ ਸਮਝ ਗਏ ਕਿ ਇਹ ਗੰਗੂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦਾ ਹੀ ਕੰਮ ਹੈ। ਮਾਇਆ ਦੀ ਥੈਲੀ ਦੇਖ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਮਨ ਬਈਮਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਜੀ ਨੇ ਗੰਗੂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ, “ਮਾਇਆ ਤਾਂ ਆਉਣ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੈਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਹੀ ਰੱਖ ਲੈ। ਪਰ ਚੋਰ ਚੋਰ ਦਾ ਰੋਲਾ ਪਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਜਗਾ।”

ਇਹ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਗੰਗੂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਭੜਕ ਉੱਠਿਆ ਅਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, “ਇਕ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਪਨਾਹ ਦੇ ਕੇ ਖਤਰਾ ਮੁੱਲ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਲਟਾ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਉੱਪਰ ਹੀ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹੋ। ਮੈਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਨਹੀਂ ਜੇਕਰ ਇਸ ਬਦਲੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾ ਕੀਤਾ।”

ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੇ ਬੜੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਤੂੰ ਕਈ ਸਾਲ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਸੇਵਾਦਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈਂ। ਦੇਖੀਂ ਕਿਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਤਲਾਹ ਦੇਣ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਦਗਾ ਨਾ ਕਮਾਵੀਂ।

ਮਾਤਾ ਜੀ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਗੰਗੂ ਦੇ ਮਨ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਤੁਰਿਆ ਅਤੇ ਸਿੱਧਾ ਮੁਰਿੰਡੇ ਥਾਣੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਇਤਲਾਹ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਮਾਤਾ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਦੋਨੋਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਛੁਪੇ ਬੈਠੇ ਹਨ।

ਸਰਕਾਰੀ ਸਿਪਾਹੀ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਪਿੰਡ ਖੇੜੀ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਸਮੇਤ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਮੁਰੀੰਡੇ ਹਵਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਹਿੰਦ ਵਿਖੇ ਲਿਆ ਕੇ ਠੰਡੇ ਬੁਰਜ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਹਿਰਾਂ ਦੀ ਸਰਦੀ ਵਿੱਚ ਮਾਤਾ ਜੀ ਆਪਣੇ ਪੋਤਰਿਆਂ ਨੂੰ ਗੋਦੀ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਗੁਰੂ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਂਦੇ ਰਹੇ।

ਜਦ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਸਿਪਾਹੀ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਨਵਾਬ ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਨ ਦੀ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਲੈ ਗਏ। ਕਚਹਿਰੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਖਿੜਕੀ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਲਈ ਝੁਕ ਕੇ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਇਸ ਖਿੜਕੀ ਕੋਲ ਆਣ ਕੇ ਰੁਕ ਗਏ। ਜਦ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੇ ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖਿੜਕੀ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣ ਸਮੇਂ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਝੁਕਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਅੰਦਰ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਕੇ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਗੱਜ ਕੇ ਫਤਹਿ ਬੁਲਾਈ। ਸਾਰੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੜ-ਬਲ ਕੇ ਕੋਲੇ ਹੋ ਗਏ।

ਨਵਾਬ ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਨ ਬੜੀ ਚਲਾਕੀ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਲਚ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਫਸਾਉਣ ਲੱਗਿਆ। ਪਰ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਉਸ ਦੇ ਝਾਂਸੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਏ। ਸਗੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਖੌਫ਼ ਹੋ ਕੇ ਉੱਤਰ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ। ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਦੋਨੋਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਤੋਂ ਰਾਈ ਮਾਤਰ ਵੀ ਡੋਲ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਨ ਬੜਾ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਸੀ।

ਆਖਰਕਾਰ ਕਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਫਤਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਪਰ ਕਾਜ਼ੀ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਉਮਰ ਛੋਟੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਫਤਵਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੱਚੇ ਛੋਟੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਆਪਣੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਲਈ ਸੁੱਚਾ ਨੰਦ ਉੱਠਿਆ ਅਤੇ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗਾ, “ਬੱਚਿਓ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿੱਥੇ ਜਾਵੋਗੇ?” ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਇੱਕ ਜੁਬਾਨ ਹੋ ਕੇ ਬੋਲੇ, “ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਵਾਂਗੇ, ਸਿੱਖ ਸੂਰਬੀਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਕੇ ਤੁਹਾਡਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਾਂਗੇ।” ਸੁੱਚਾ ਨੰਦ ਨੇ ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਨ ਨੂੰ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ, “ਸੁਣੋ! ਇਹ ਬੱਚੇ ਕੀ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ?”

ਕਾਜ਼ੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਫਤਵਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਬੱਚੇ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਤੁਲੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੀਹਾਂ ਵਿੱਚ ਚਿਣ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਨ ਨੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਮਲੇਰ ਕੋਟਲੇ ਦੇ ਨਵਾਬ ਸ਼ੇਰ ਮੁਹੰਮਦ ਖਾਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਸ ਦਾ ਭਰਾ ਅਤੇ ਭਤੀਜੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨਾਲ ਹੋਈ ਇੱਕ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ। ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਨ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਆਪਣਾ ਬਦਲਾ ਲੈ ਲਵੋ। ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਮਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੇਰਾ ਭਰਾ ਤਾਂ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਲੜ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਮਸੂਮ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਮੇਰਾ ਕੀ ਵਿਗਾੜਿਆ ਹੈ? ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਬੁਜ਼ਦਿਲੀ ਹੈ, ਬਹਾਦਰੀ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਲੇਰ ਕੋਟਲੇ ਦੇ ਨਵਾਬ ਨੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹਾਅ ਦਾ ਨਾਹਰਾ ਮਾਰਿਆ।

ਪਰ ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਨ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜੱਲਾਦਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਜੀਉਂਦੇ ਜੀਅ ਨੀਹਾਂ ਵਿੱਚ ਚਿਣ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਦਿਨ 27 ਦਸੰਬਰ 1704 ਈਸਵੀ ਸੀ।

ਟੋਡਰ ਮੱਲ ਨਾਮ ਦੇ ਇੱਕ ਜੌਹਰੀ ਨੇ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਅਸ਼ਰਫੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦਾ ਸਸਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਲੈ ਲਈ। ਜਿੱਥੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉੱਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਸਥਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਸਸਕਾਰ ਹੋਇਆ ਉੱਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜੋਤੀ ਸਰੂਪ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਸਰਹਿੰਦ ਵਿਖੇ ਇਹ ਅਸਥਾਨ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਲਾਸਾਨੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਅੱਜ ਵੀ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਸੰਭਾਲੀ ਬੈਠੇ ਹਨ।

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

1. ਸਰਸਾ ਨਦੀ ਪਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਕਿਉਂ ਵਿਛੜ ਗਿਆ ?
2. ਗੰਗੂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕੌਣ ਸੀ ?
3. ਉਸ ਦਾ ਮਨ ਬੇਈਮਾਨ ਕਿਉਂ ਹੋਇਆ ?
4. ਕਚਹਿਰੀ ਵਿਚ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਅੰਦਰ ਕਿਉਂ ਕੀਤੇ ?
5. ਸੁੱਚਾ ਨੰਦ ਨੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਨ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ?
6. ਸ਼ੇਰ ਮੁਹੰਮਦ ਖਾਨ ਨੇ ਕੀ ਕਹਿ ਕੇ ਹਾਅ ਦਾ ਨਾਹਰਾ ਮਾਰਿਆ ?
7. ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ?
8. ਜਿੱਥੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉੱਥੇ ਕਿਹੜਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਥਿਤ ਹੈ ?

ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ :

1. ਸਰਸਾ ਨਦੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਬੜੀ.....ਜੰਗ ਹੋਈ। (ਛੋਟੀ, ਵੱਡੀ ਭਿਆਨਕ)
2. ਗੰਗੂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਲੰਗਰ ਵਿੱਚਕਰਿਆ ਕਰਦਾ ਸੀ। (ਸੇਵਾ, ਨੌਕਰੀ, ਮਜ਼ਦੂਰੀ)
3. ਮਾਇਆ ਦੀ ਥੈਲੀ ਦੇਖ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਮਨ.....ਹੋ ਗਿਆ। (ਉਦਾਸ, ਬੇਈਮਾਨ, ਖੁਸ਼)
4. ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਖਿੜਕੀ ਕੋਲ ਆ ਕੇ.....ਗਏ। (ਰੁਕ, ਡਰ, ਘਬਰਾ)
5. ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਨ ਨੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। (ਮਾਤਾ ਜੀ, ਜੱਲਾਦਾਂ, ਸਿਪਾਹੀਆਂ)
6. ਜਿੱਥੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉੱਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ..... ਸਾਹਿਬ ਸਥਿਤ ਹੈ।
(ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ, ਸ਼ਹੀਦਗੰਜ, ਜੋਤੀ ਸਰੂਪ)

ਅਰਥ ਦੱਸ ਕੇ ਵਾਕ ਬਣਾਓ :

ਖੇਰੂੰ-ਖੇਰੂੰ ਹੋਣਾ
ਭੜਕ ਉੱਠਣਾ
ਪਨਾਹ ਦੇਣੀ
ਹਵਾਲਾਤ

ਝਾਂਸੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ
ਫਤਵਾ ਦੇਣਾ
ਹਾਅ ਦਾ ਨਾਹਰਾ ਮਾਰਨਾ
ਮੋਹਰਾਂ
ਵਿਛੋੜਾ

Massacre at Sirhind

After leaving the fort of Anandpur Sahib, a fierce battle took place on the banks of the river Sirsa. Here the whole family of Guru Ji got scattered. All went to different directions wherever they got the way. Only Guru Gobind Singh ji, his two elder sons and a few Sikhs, managed to cross the river Sirsa.

Mata Sahib Kaur, Mata Sundari and Bhai Mani Singh reached Delhi with great difficulty. Mata Gujari and her two younger grandsons passed through the hills on the banks of the river Sirsa towards village Kheri. On the way, they spent one night in the hut of Kuma Mashki.

Gangu Brahmin used to perform service in the kitchen of Guru family. He had been living there since many years. After a battle on the banks of the river Sirsa, he met Mata Gujri and took her to his home to village Kheri after a very sweet talk.

When it got dark, he asked Mata ji to rest in a room. Mata ji could not sleep, she took her grandchildren and laid down on the bed. At night when Mata ji was still awake in the dark, she saw that the sack of the seals (coins) placed under the pillow had disappeared. Mata ji immediately realised that this was the work of Gangu Brahmin only. Seeing the money of Mata ji, he became dishonest.

Mata ji called him and enquired about it. Hearing this, Gangu Brahmin flared up in anger and shouted, "I have taken the risk by sheltering you in my house. On the contrary, you are accusing me of stealing. I am not the son of a Brahmin if I do not hand you over to the police in return."

Mata ji tried to convince him lovingly that he should not shout at night. If he wanted her money, he could keep it with him. She persuaded, "You had been serving Guru ji since many years. Don't betray us by informing the police about us."

Mother's statement had no effect on Gangu's mind. He angrily walked out and went straight to Murinda police station. He informed, "Guru Gobind Singh's mother and two younger sons are hiding in my house."

Government soldiers immediately took action and imprisoned Mata ji and her grandsons. The next day, they were brought to Sirhind and kept in a cold tower. Mata ji embraced her grandsons in her lap and taught them the history of the Gurus under a chilled winter night.

At daybreak, the soldiers presented both the children to the Court of Nawab Wazir Khan. To enter the Court, one had to bend down to enter through a small window. The children came to a halt and stopped. When the soldiers asked them to go inside, instead of bowing their head as they had to pass through the window, they first put their feet inside while entering the Court and greeted 'Jo Bole So Nihal'. All the officials got surprised and angry.

Nawab Wazir Khan tried cleverly to lure the children into his trap. But the *Sahibzadas* did not get entangled in his trap. Rather, they answered him without fear. This went on for several days. Both the *Sahibzadas* were not at all swayed from their religion. Wazir Khan was upset by this.

Eventually the Islamic (Kazi) magistrate was asked to give his verdict, but the magistrate refused to give it due to the young age of the children. "The children are small," he said, "So let them go". At that moment, Sucha Nand got up to prove his loyalty and started asking, "Children, where would you go if you were released?" The children said in unison, "We will go to the forest, gather the brave Sikh warriors and then encounter you." Sucha Nand drew the attention of Wazir Khan towards what these children were saying.

The magistrate gave his verdict after listening to the children, "These kids are rebellious. So kill them by stacking them in a wall." Wazir Khan decided to hand over the kids to Nawab Sher Mohammad Khan of Malerkotla. He suggested him to take revenge of his brother and nephew by killing these kids. But he refused, saying, "My brother and nephew sacrificed their life in the battle. What have these innocent children done to me? Killing them is cowardice, not bravery." Thus the Nawab of Malerkotla rallied in favor of the kids.

But Wazir Khan handed over the children to the executioners who stacked the two kids alive in the wall and killed them. That day was December 27th, 1704 A.D.

A jeweller named Todar Mal took permission to cremate the *Sahibzadas* by giving gold coins. Gurudwara Fatehgarh Sahib is located where the children were martyred and Gurudwara Jyoti Saroop is present where the cremation took place. These shrines at Sirhind still bear the memory of the unparalleled martyrdom of these two princes.

Questions :

1. Why did Guru Ji's family get separated while crossing river Sirsa?
2. Who was Gangu Brahmin?
3. Why did he become dishonest?
4. Why did the princes put their feet first while entering the Court?
5. What did Sucha Nand say to Wazir Khan about Sahibzadas?
6. How did Sher Mohammad Khan support the kids?
7. How were the little princes martyred?
8. Which Gurdwara is located where the Sahibzadas were martyred?

Fill in the blanks :-

1. On the banks of the river Sirsa _____ war broke out. (small, big, terrible)
2. Gangu Brahman used to do _____ in the kitchen of Guru (service, job, labor)
3. By seeing the sack of coins, his mind became (sad, dishonest)
4. Coming to the window, the Sahibzadas, _____! (Halted, feared, afraid).
5. Wazir Khan handed over the Sahibzadas to _____. (Mataji, executioners, soldiers)
6. Gurudwara _____ is located where the cremation of princes took place.
(Fatehgarh, Shaheedganj, Jyoti Saroop Sahib)

Make Sentences :

Scatter

Shelter

Flared up

Imprisoned

Entangle

Verdict

Support

Coins

Separation

ਮਾਤਾ ਜੀਵਨ ਕੌਰ ਜੀ

ਪਰਮ ਪੂਜਨੀਕ ਜਗਤ ਮਾਤਾ ਜੀਵਨ ਕੌਰ ਜੀ ਦਾ ਨਾਂ ਆਉਂਦੇ ਹੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਆਪ ਜੀ ਨਾਮਧਾਰੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਇੱਕ ਅਦੁੱਤੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਸਨ, ਜੋ ਸੇਵਾ, ਤਿਆਗ, ਸਨੇਹ, ਸਾਦਗੀ, ਸ਼ਾਂਤੀ, ਨਿਰਭੈਤਾ, ਨਿਡਰਤਾ ਅਤੇ ਦਲੇਰਤਾ ਦੀ ਮੂਰਤ ਸਨ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਧਿਆਤਮਕ ਸਿਖਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਤਾ ਅਤੇ ਰਿਧੀਆਂ-ਸਿੱਧੀਆਂ ਦੀ ਮਲਿਕਾ ਭੀ ਸਨ। ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਮਾਤਾ ਹੋਣ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀ।

ਮਾਤਾ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ 1860 ਈ. ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਥਰਾਜ ਸੂਬਾ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਭਾਗਭਰੀ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ। ਪਿਤਾ ਸੂਬਾ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਲ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਸਿੱਖ ਬਣਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਉੱਠਣਾ, ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਕੇ ਭਜਨ ਕਰਨਾ, ਖੱਦਰ ਦੇ ਬਸਤਰ ਧਾਰਨ ਕਰਨੇ, ਮੰਜੇ ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ ਨਹੀਂ ਛਕਣਾ, ਮਿੱਠਾ ਬੋਲਣਾ, ਬੁਰੇ ਬਚਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਕੇ ਸਹਿਣ ਕਰਨਾ, ਹਰ ਜੀਅ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਰਦਾਸਾ ਕਰਨਾ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਨਿਤਨੇਮ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਪੱਲੇ ਬੰਨ੍ਹ ਲਿਆ ਤੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦੱਸੇ ਪੂਰਨਿਆਂ ਤੇ ਚੱਲਦੇ ਰਹੇ।

ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ ਇਹ ਵਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਜਗਤ ਮਾਤਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਹੀ ਹੋਇਆ ਆਪ ਜੀ ਅਤੇ ਆਪਜੀ ਦੀ ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਫਤਹਿ ਕੌਰ ਦਾ ਆਨੰਦ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਆਪ ਦੋਵੇ ਭੈਣਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਮਹਿਲ ਬਣ ਗਏ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਮਾਤਾ ਜੀਵਨ ਕੌਰ ਜੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਮਾਰਚ 1890 ਈ. ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਿਆ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਬਚਨ ਕੀਤਾ “ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਵਾਲਾ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਛਤਰ ਛਾਇਆ ਹੇਠ ਸੰਗਤ ਬੜੀਆਂ ਮੌਜਾਂ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਮਾਣੇਗੀ।” ਉਪਰੰਤ ਦੋ ਹੋਰ ਪੁੱਤਰ ਮਹਾਰਾਜ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਜ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ।

ਮਾਤਾ ਜੀਵਨ ਕੌਰ ਜੀ ਹਰ ਵੇਲੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਲੀਨ ਰਹਿਣ ਲੱਗੇ। ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਿੰਦੇ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੰਗਰ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਮਾਤਾ ਜੀ ਆਪਣੀ ਹੱਥੀਂ ਕਰਦੇ। ਬਰਤਨ ਮਾਂਜਦੇ, ਬੁਹਾਰੀ ਕਰਦੇ। ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਲੰਗਰ ਛਕਾਉਂਦੇ। ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੂਰੀ ਕਰਦੇ ਰਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਪਿਲਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਿਆਸ ਬੁਝਾਉਂਦੇ। ਬਹੁਤ ਹੀ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਵਰਤਾਉਂਦੇ। ਸੰਗਤਾਂ ਦੀਆਂ ਝੋਲੀਆਂ ਭਰ ਦੇਂਦੇ।

1946 ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਨੂੰ ਕਾਲ ਪੈ ਗਿਆ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਉਸਦਾ ਅਸਰ ਰਿਹਾ। ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਸਦਾਵਰਤ ਲੰਗਰ ਬਾਰੇ ਸੁਣਿਆ ਤੇ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਡੇਰੇ ਲਾ ਲਏ। ਮਾਤਾ ਜੀ ਦਿਨ ਰਾਤ ਅਣਥਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜੁੱਟ ਗਏ। ਆਪਣੇ ਕਰ ਕੰਵਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲੱਖਾਂ ਕਾਲ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਪਦਾਰਥ ਵੰਡ-ਵੰਡ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਭੁੱਖ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਦੇ। ਸੰਨ 1929 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਲਾਹੌਰ ਸੈਸਨ ਵਿੱਚ ਮਾਤਾ ਜੀਵਨ ਕੌਰ ਦਾ ਲੰਗਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇਖ ਕੇ ਡਾ. ਰਜਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਤੇ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ।

ਮਾਤਾ ਜੀ ਦੀ ਚੁੰਬਕੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਹਿੰਦੂ, ਸਿੱਖ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ। ਮਾਤਾ ਜੀ ਰੱਜ-ਰੱਜ ਸਭ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਨੇਹ ਲੁਟਾਉਂਦੇ। ਮਾਤਾ ਜੀ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਬਰਕਤ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਕਾੜੂਨੀ ਵਿਚੋਂ 250 ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਛਕਾਇਆ ਫਿਰ ਵੀ ਹਾਲੀ ਦੁੱਧ ਬਾਕੀ ਬਚਿਆ ਪਿਆ ਸੀ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੁਕਮ ਕਰਦੇ ਸਨ ਮਾਤਾ ਜੀਵਨ ਕੌਰ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿੱਧੀਆਂ-ਸਿੱਧੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਇੱਕ ਬੁੱਕ ਵਰਤਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਦੋ ਬੁੱਕਾਂ ਹੋਰ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਮਾਤਾ ਜੀ ਹਰੇਕ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਸਿੱਖ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਿੰਦਕ। ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਦੋ ਨਿਵਾਜਦੇ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੋਇਆ ਤੇ ਮਾਤਾ ਜੀਵਨ ਕੌਰ ਜੀ ਨੇ ਅੱਖਰ ਪੜ੍ਹਨੇ ਸਿੱਖੇ, ਬਾਣੀ ਕੰਠ ਕੀਤੀ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਪੰਜ ਗ੍ਰੰਥੀ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ, ਪੰਜ-ਪੰਜ ਭਗਉਤੀ ਤੇ ਭਜਨ ਦੀਆਂ ਮਾਲਾ ਕਰਨਾ, ਆਦਿ ਸ੍ਰੀ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਰੋਜ਼ ਦਾ ਨਿਯਮ ਸੀ।

ਮਾਤਾ ਜੀ ਦੀ ਸਿਮਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਬਹੁਤ ਤੀਵਰ ਸੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਮਿਲਦੇ, ਅਗਲੀ ਵਾਰ ਨਾਂ ਲੈ ਪੁਕਾਰਦੇ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਜੀਵਨ ਕੌਰ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਨੇਹ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਗਰਵ ਕਰਦੇ ਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਮਾਤਾ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਮਾਤਾ ਜੀ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਪੁੱਤਰ ਹੀ ਨਾ ਸਮਝਦੇ ਸਗੋਂ ਪੂਰਨ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਸਮਝਦੇ। ਜੇ ਵੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਬਚਨ ਕਰਦੇ, ਮਾਤਾ ਜੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਚਨਾਂ ਤੇ ਫੁੱਲ ਚੜਾਉਂਦੇ। ਜਿਹੜੇ ਪਾਸੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਡੇਰਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਮਾਤਾ ਜੀ ਉਸ ਪਾਸੇ ਪੈਰ ਕਰਕੇ ਲੰਮੇ ਨਾ ਪੈਂਦੇ।

ਸੰਨ 1943 ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੇ 83 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਸਰੀਰਕ ਓਹਲਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਰਸਨਾ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਸ਼ਬਦ ਸਨ-

ਦੇਹੁ ਸਜਣ ਅਸੀਸਤੀਆਂ ਜਿਉਂ ਹੋਵੈ ਸਾਹਿਬ ਸਿਓ ਮੇਲ॥

ਆਤਮਾ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਵਿੱਚ ਲੀਨ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਤਾ ਜੀਵਨ ਕੌਰ ਜੀ ਨੇ ਇੱਕ ਆਦਰਸ਼ਮਈ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਮਧੁਰ, ਅਮਿਟ ਅਤੇ ਸਦੀਵ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਮਾਤਾ ਜੀਵਨ ਕੌਰ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੀ ?
2. ਮਾਤਾ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।
3. ਮਾਤਾ ਜੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਸੱਚਾ ਸਿੱਖ ਬਣਨ ਵਾਸਤੇ ਕੀ ਸਿਖਿਆ ਦਿੱਤੀ।
4. ਮਾਤਾ ਜੀਵਨ ਕੌਰ ਜੀ ਦਾ ਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਲ ਕੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸੀ ?
5. ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਕਿੰਨੇ ਪੁੱਤਰ ਜਨਮੇ ?
6. ਮਾਤਾ ਜੀਵਨ ਕੌਰ ਜੀ ਲੰਗਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ-ਕਿਹੜੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ?
7. ਮਾਤਾ ਜੀ ਦੇ ਲੰਗਰ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਕੌਣ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ?
8. ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਾਤਾ ਜੀਵਨ ਕੌਰ ਜੀ ਬਾਰੇ ਕੀ ਹੁਕਮ ਕਰਦੇ ਸਨ ?
9. ਮਾਤਾ ਜੀ ਦਾ ਰੋਜ਼ ਦਾ ਨਿਤਨੇਮ ਕੀ ਸੀ ?
10. ਮਾਤਾ ਜੀਵਨ ਕੌਰ ਜੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਸਨ ?
11. ਮਾਤਾ ਜੀ ਕਦੋਂ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੇ ?

Mata Jeevan Kaur Ji

As soon as the name of the supremely revered *Jagat* (mother-of -all) Mata Jeevan Kaur Ji is mentioned, our minds fill with love and devotion. She was a unique personality in Namdhari history, who was the symbol of renunciation, co-operation, simplicity, peace, fearlessness, courage, love as well as the attainment of spiritual heights. She had expertise in many areas. She was fortunate to be the mother of Satguru Pratap Singh Ji.

Mata Jeewan Kaur was born in village Tharaj in 1860 A.D. Suba Khushhal Singh Ji and Mata Bhagbhari Ji were her parents. She used to have the holy glimpse of Satguru Ram Singh Ji from childhood with father Suba Khushal Singh Ji. Her father taught her to be a true Sikh. Getting up early in the morning, taking a bath before meditating, wearing hand spun cotton clothes, taking meals on the floor not on the bed, speaking sweetly, enduring the sore words calmly, loving everyone and praying before work were the part of her daily routine. She embraced these teachings from her childhood and followed them all her life.

Once Satguru Ram Singh Ji blessed her by placing his hand on her head, "One day she would be world famous mother". She herself and her younger sister Fateh Kaur ji both got married to Satguru Hari Singh Ji.

Mata Jeevan Kaur Ji gave birth to Satguru Pratap Singh Ji in March 1890 A.D. Satguru Hari Singh Ji declared, "The master of the house, the one with great glory and fortune has arrived. Under his reign, the *sangat* will enjoy lots of comfort and happiness." Later, two more sons, Maharaja Nihal Singh Ji and Maharaja Gurdial Singh Ji, were also born.

Mata Jeevan Kaur Ji started engaging herself in service at all times and encouraged others to serve as well. Especially in the community kitchen, Mata Ji was accustomed to serve with her own hands, cleaning the left-over pots, and brooming. She always served food to the *sangat* with great love and open heart. She would meet the needs of the needy and quench their thirst by giving them water. She was very generous and always helped the *sangat* who came to her with a request for something or the other.

The famine of 1890 A.D. (1946 Bikrami) lasted for three months. Affected people heard about *Sadavart Langar* (Not stop community kitchen) in Sri Bhaini Sahib and camped around Sri Bhaini Sahib. Mata Ji engaged in untiring service day and night with great vigour. She used to serve food with her own hands to lakh of victims to satisfy their hunger. Similarly, Dr. Rajinder Prasad and Jawaharlal Nehru were greatly impressed by Mata Jeevan Kaur's food arrangement at the Lahore session of the Congress in 1929 A.D.

Mata Ji's compassion trait attracted Hindus and Sikhs alike. Mata Ji showered her abundant love upon everyone equally. She had always plenteousness in her hands that she could serve milk to 250 Sikhs from a small cauldron with some milk still left in the cauldron. Satguru Pratap Singh Ji appreciated his mother several times as she served one handful to others and so many handfuls got added. Mata Ji loved everyone equally, whether a supporter or a backbiter. She cherished all with lots of commodities.

Mata Jeevan Kaur Ji learned the alphabets and memorized the Gurbani by heart, as per the order of Satguru Ram Singh ji. Reciting five banis every day, rotating rosary five times each for Naam Simran and Bhagauti everyday was in her daily routine. She never forgot reciting Gurbani from Sri Guru Granth Sahib ji.

Mata ji's memory was very intense. She could remember anyone by name, even if she had met a person once. Satguru Partap Singh Ji loved his mother Mata Jeevan Kaur very much. He felt himself very fortunate to have such a mother. Even Mata Ji considered her son not only as a son, but as a complete guru. She always supported the words of Satguru Ji. She would never place her feet in the direction of Satguru ji's room.

In 1943, at the age of 83, Mata Ji left for heavenly abode. Her last words were

Dehu Sajan Asisariyan, Jion Hove Sahib Siyo Mel.

God, grant me your blessings so that I can meet my beloved God.

The soul merged in eternal light. Thus Mata Jeevan Kaur Ji lived an ideal life. Her memory is sweet, indelible and everlasting.

Questions :-

1. What type of personality Mata Jeevan Kaur Ji had?
2. Tell about Mata Ji's birth and her parents.
3. What did her father teach to become a true Sikh?
4. How was Mata Jeevan Kaur Ji related to Satguru Hari Singh Ji?
5. How many sons were born in the house of Satguru Hari Singh Ji?
6. What types of jobs Mata Ji used to do in the kitchen?
7. Who was elevated by the food arrangement of Mata ji?
8. What did Satguru Partap Singh Ji say about his mother?
9. What was Mata Ji's daily routine?
10. What did Mata Jeevan Kaur Ji think of Satguru Pratap Singh Ji?
11. When did Mata Ji pass away?

ਪਹਿਲਵਾਨ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਪਹਿਲਵਾਨ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਵਲਟੋਹੇ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਸਰੀਰ ਬਹੁਤ ਤਕੜਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਉਹ ਗਾਮੇ ਪਹਿਲਵਾਨ ਦੇ ਅਖਾੜੇ ਵਿੱਚ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਢਾਈ ਫੁੱਟ ਦੀ ਰੇਲ ਦੀ ਪੱਟੜੀ ਦੇਹਾਂ ਸਿਰਿਆਂ ਤੋਂ ਫੜਕੇ ਡਿੱਗੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਕਿਹਾ, “ਹੈ ਕੋਈ ਮਾਈ ਦਾ ਲਾਲ ਜਿਹੜਾ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਕਰ ਦੇਵੇ?” ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਨਾ ਕੀਤੀ। ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਨੇ ਫਿਰ ਸਿੱਧੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਬੜੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੀ। ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਦਾਣੇ ਖਰਾਸਾਂ 'ਤੇ ਪੀਂਹਦੇ ਸਨ। ਆਪਣੀ ਵਾਰੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿੱਚ ਕਣਕ ਦੇ ਪੀਪੇ ਕਤਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਵਾਰੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਕਿਸੇ ਨੇ ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਾਰੀ ਮੱਲ ਲਈ। ਫਤੇ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗੁੱਸਾ ਚੜ੍ਹਿਆ। ਉਸਨੇ ਖਰਾਸ ਦਾ ਪੁੜ ਲਾਹ ਕੇ ਕੋਲ ਖੜ੍ਹੇ ਬੋਹੜ ਦੇ ਟਾਹਣ 'ਤੇ ਟੰਗ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਰਾ ਪਿੰਡ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੁੜ ਇਥੇ ਹੀ ਟੰਗਿਆ ਰਹਿਣ ਦਿਓ। ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਲਈ ਪੱਥ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਬਣੀ ਰਹੇ। ਸੋ ਉਹ ਪੁੜ ਹੁਣ ਤੀਕ ਉਸ ਬੋਹੜ ਨਾਲ ਟੰਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਸਾਹਨ ਨਾਲ ਘੋਲ : ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਆਪ ਇੱਕ ਦਿਨ ਜੰਗਲ ਮੈਦਾਨ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਚਨਚੇਤ ਇੱਕ ਬੜਾ ਤਕੜਾ ਸਾਹਨ ਪਹਿਲਵਾਨ ਦੇ ਗਲ ਆ ਪਿਆ। ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਹਨ ਨੂੰ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਸਿੰਗਾਂ ਤੋਂ ਫੜ ਲਿਆ। ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੋ ਘੰਟੇ ਘੋਲ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ, ਅੰਤ ਸਾਹਨ ਨੇ ਜੀਭ ਕੱਢ ਲਈ। ਅੰਤ ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਹਨ ਨੂੰ ਥਾਪੀ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ, “ਪੁੱਤਰਾ ਜੋਰ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।” ਸਾਹਨ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੀ ਦੇਰ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਬਾਂ-ਬਾਂ ਕਰਦਾ ਭੱਜ ਗਿਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਉਹ ਸਾਹਨ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਜੂਹ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ।

ਹੰਕਾਰ ਤੋੜਨਾ : ਇੱਕ ਦਿਨ ਸੰਤ ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਆਇਆ। ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਗਹਿਣੇ ਪਹਿਨੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਪਹਿਲਵਾਨ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਮੋਢਿਆਂ ਤੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲਿਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਵੇਖਣ ਵਾਲੇ ਤਮਾਸ਼ਬੀਨ ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਚਿੜੀ ਜਿੰਨੀ ਜਨਾਨੀ ਨੂੰ ਮੋਢਿਆਂ ਤੇ ਚੁੱਕੀ ਫਿਰਦਾ ਹੈ।

ਜਦ ਉਹ ਥੱਕ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁੱਖ ਥੱਲੇ ਬੈਠਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੀ। ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਉਥੇ ਹੀ ਖੜਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੋਢਿਆਂ 'ਤੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਪੁੱਜਾ। ਅਗੋਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁਲੀਸ ਅੜਿੱਕਾ ਬਣੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਪੁਲੀਸ ਦਾ ਹੌਲਦਾਰ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਣ ਦਿੰਦਾ। ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ ਹੌਲਦਾਰ ਨੂੰ ਸੰਘੀਓਂ ਫੜਕੇ ਘਸੀਟਦਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਚੁਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਿਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਹੌਲਦਾਰ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਪਿਆ ਕੇ ਰਾਜ਼ੀ ਕੀਤਾ ਤੇ ਪਹਿਲਵਾਨ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ।

ਪਹਿਲਵਾਨ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਪੰਨਵਾਦ ਕਰਨ ਲੱਗੀ। ਕਿਸੇ ਪੱਛਿਆ, “ਪੰਨਵਾਦ ਕਿਸ ਗੱਲ ਦਾ?” ਪਹਿਲਵਾਨ ਦੀ ਪਤਨੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ, “ਮੈਂ ਸਰੀਰ ਦੀ ਪਤਲੀ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਓ ਜਿੱਡੇ ਅਕਾਰ ਦਾ ਆਦਮੀ, ਮੈਨੂੰ ਗੱਲ-ਗੱਲ 'ਤੇ ਕੁੱਟਦਾ ਮਾਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੇ ਮੌਤ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਘੋਲ

ਕਰਦੀ ਰਹੀ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਮੈਂ ਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੈਂ ਬੜੀ ਤੰਗ ਹਾਂ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਛੁਡਾਓ। ਕੁੱਟ ਖਾ ਖਾ ਕੇ ਮੇਰੇ ਹੱਡ ਵੀ ਕਾਣੇ ਪੈ ਗਏ ਹਨ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਤੀਵੀਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਧਰਮ ਨਹੀਂ। ਮਾਈਆਂ ਰੱਬ ਰਜਾਈਆਂ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦਾ ਬਚਨ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ-

ਸੋ ਕਿਉ ਮੰਦਾ ਆਖੀਐ ਜਿਤੁ ਜੰਮਹਿ ਰਾਜਾਨ ॥

ਜਿਹਾ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਢੇਰੀ ਨੂੰ ਕੁੱਟ ਲਿਆ ਤੇਹਾ ਔਰਤ ਨੂੰ ਕੁੱਟ ਲਿਆ। ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਸਗੋਂ ਵਿਚੇ-ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ ਘੋਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਿਹਾ, “ਮਾਨੋ, (ਉਸ ਤੀਵੀਂ ਦਾ ਨਾਮ ਸੀ) ਚੜ੍ਹ ਏਦੇ ਮੋਢਿਆਂ 'ਤੇ ਮੈਂ ਵੇਖਦਾ ਤੈਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਉਤਾਰਦਾ ਹੈ।”

ਮਾਨੋ ਛੁੱਪਾ ਮਾਰ ਕੇ ਕੰਧਾੜਿਆਂ 'ਤੇ ਜਾ ਚੜ੍ਹੀ। ਬੱਸ ਉਸ ਦਾ ਐਸਾ ਮਨ ਫਿਰਿਆ ਕਿ ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ ਬੱਕਰੀ ਬਣ ਗਿਆ। ਹਰ ਵੇਲੇ ਮਾਨੋ ਨੂੰ ਮੋਢਿਆਂ ਤੇ ਹੀ ਚੁੱਕੀ ਫਿਰਦਾ ਜਿੱਥੇ ਕਹਿੰਦੀ ਬੈਠ ਜਾ, ਉਥੇ ਬੈਠ ਜਾਂਦਾ। ਜਿੱਥੇ ਕਹਿੰਦੀ ਖਲੋ ਜਾ ਉੱਥੇ ਖਲੋ ਜਾਂਦਾ। ਮਾਨੋ ਕਹੇ, “ਇਹ ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਕਰਾਮਾਤ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕੁੱਟ ਤੋਂ ਬਚਾ ਕੇ ਮੇਰੀ ਸੇਵਾ 'ਤੇ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਕੋਟਨ-ਕੋਟ ਪੰਨਵਾਦ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕਰਾਂ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੇਰੀ ਜੂਨ ਸਵਾਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।”

ਖੂਹ ਵਿਚੋਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਥਾਂ ਦੁੱਧ

ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਸਦੀ ਸਿੰਘਣੀ ਰਾਈਆਂ ਵਾਲੇ ਖੂਹ ਤੇ ਆ ਕੇ ਬਹਿ ਗਏ। ਮੌਜੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਵੀ ਉਸ ਪਾਸੇ ਆ ਗਏ। ਅੱਗੇ ਜੋੜੀ ਬੈਠੀ ਸੀ। ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉੱਠ ਕੇ ਚਰਨੀਂ ਹੱਥ ਲਾਇਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੇਵਕ ਦਾਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, “ਦਾਨ ਸਿੰਘ ਪਹਿਲਵਾਨ ਦੂਰੋਂ ਆਇਆ ਹੈ। ਲਿਆ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਦੁੱਧ।” ਪਹਿਲਵਾਨ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਦੁੱਧ ਪੀ ਕੇ ਨਾ ਰੱਜਾਂ, ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਰਜਾ ਲੈਣਗੇ? ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਪਹਿਲਵਾਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, “ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ ਤੂੰ ਉੱਠ ਤੇ ਦੁੱਧ ਆਉਣ ਤੱਕ ਪੰਜ ਇਸ਼ਨਾਨਾ ਕਰ ਲੈ।” ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਗੜਵਾ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਵਗਾਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਹੱਦ ਨਾ ਰਹੀ। ਗੜਵੇ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਦੁੱਧ ਸੀ। ਪਹਿਲਵਾਨ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਗੜਵਾ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਤੇ ਆਪ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਚਰਨੀਂ ਢਹਿ ਪਿਆ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਾਰੀ ਮੱਲ ਲੈਣ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ?
2. ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਹਨ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਭਜਾਇਆ ?
3. ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਪਹਿਲਵਾਨ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ?
4. ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਕੀ ਨਾਮ ਸੀ ?
5. ਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਔਰਤਾਂ ਬਾਬਤ ਕੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ?
6. ਖੂਹ ਵਿਚੋਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਥਾਂ ਦੁੱਧ' ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

Wrestler Fateh Singh

During the physical lifetime of Satguru Hari Singh Ji there used to be a wrestler Fateh Singh, who was a resident of Valtoha village. He had a very strong body. Once he went to the arena of Gama Pahelwan (Wrestler). He grabbed a 2.5 feet railroad track from both ends and bent it. He then challenged, "Is there anyone who can straighten it?" But no one could do it. Fateh Singh himself straightened it again. He was blessed with graciousness of Satguru Hari Singh Ji. In those days, people used to grind grains on *kharas* (a machine to grind grains). While waiting for turn, they would line up keeping their wheat barrels. One day someone took Fateh Singh's turn. Fateh Singh became angry. He removed one very heavy grinding stone and hung it on the branch of a banyan tree. The whole village was amazed. Later it was decided to let the grinding stone stay there forever as the symbol of Fateh Singh's strength for the coming generations. It is still hanging there.

Struggle with Ox : Fateh Singh himself was going to the *jungle* (open lavatory) one day. Suddenly a very strong ox came in front of him. Fateh Singh grabbed *Sahan* (Ox) by the horns very tightly. It is said that the struggle lasted for two hours and finally Ox pated out its tongue. Finally, Fateh Ox patted *Sahan* and said, "My son, you exerted a lot." After that no one saw the same Ox in Sri Bhaini Sahib.

Breaking Pride : One day Fateh Singh came with his wife to visit Sri Bhaini Sahib. His wife was wearing a lot of jewellery. The wrestler brought his wife on his shoulders. The onlookers said about them that he was very huge and carrying his wife who was very weak and small like a bird on his shoulders. When she got tired, she would order him to sit under a tree. Fateh Singh would follow instantly. When he reached Sri Bhaini Sahib, he was stopped by the police constable who would not let him in to have a holy glimpse of Satguru Hari Singh ji. Fateh Singh held the constable from his neck, took him to the pent house dragging him all the way. Satguru ji consoled the constable with milk for recovery and showered his love on the wrestler.

The wrestler's wife started thanking the Satguru again and again. Someone asked the reason from the wrestler's wife. She replied, "I was thin and weak. This man, about the size of a giant, used to beat me over and over again. I struggled between life and death for many days. One day I requested Guru Hari Singh Ji to save my life. I had been beaten and my bones had become numb. Satguru Ji said, "Fateh Singh, hitting a woman is not a religion." '*Maayian Rubb Rajaayian*' (Women have the blessings of God) are the words of Guru Tegh Bahadur Ji.

Guru Nanak Dev ji sermoned.

So kyo manda aakhiye, Jitt Jammeh Rajan.

Why call women inferior? From her kings are born.

The wife was beaten like a mound of clay. Fateh Singh was not affected. Instead, he had been struggling with me quite often. Guru Hari Singh Ji said, "Manno, (that woman's name) Climb on his shoulders, I will see how he takes you down."

"I climbed on his shoulders with one leap. From that time onwards my husband's mind changed. He started behaving like a goat. He carries me on his shoulders all the time, he sits when I tell him and stands when asked to do so." Manno further said, "This is the miracle of my Satguru ji who protected me from being beaten. Rather now, my husband is serving me. Why should I not thank Satguru ji limitlessly who improved my life."

Milk instead of water from the well

Fateh Singh and his wife came to village Rayian and both of them sat on a well. Meanwhile Guru Hari Singh ji also came to that side. Fateh Singh got up and touched the feet of Satguru ji. Guru ji told Daan Singh, "Daan Singh, Fateh Singh has come from distance. Go and get milk for him." Fateh Singh thought that he would not be satiated by drinking milk of the whole village, how could they satisfy him?

Omniscient Guru Ji told the wrestler, "Fateh Singh, till the milk comes, you refresh yourself." Fateh Singh hanged the pitcher in the well to take out water. Surprisingly, there was milk inside the pitcher and not the water. The pitcher fell from the wrestler's hands and he bestowed upon the feet of the Satguru Hari Singh ji.

Questions :-

1. What did Fateh Singh do when his turn was claimed by someone?
2. How did Fateh Singh chase *Sahan* (ox)?
3. How did Fateh Singh treat his wife and what did Guru Ji tell him?
4. What was the name of Fateh Singh's wife?
5. What did Guru Hari Singh Ji sermon Fateh Singh about women?
6. Write in your own words the incident of milk instead of water from the well.

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਮਈ ਜੀਵਨ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਸਨ । ਆਪਣੇ ਹਰ ਕੰਮ ਨੂੰ ਨੀਯਤ ਸਮੇਂ ਤੇ ਕਰਦੇ ਸੀ । ਸਵੇਰ ਦੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਬਿਰਾਜਣ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਤੱਕ ਹਰ ਕੰਮ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਨਾ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਆਦਤ ਸੀ ।

ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਬੱਧ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਜੀਵਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ । ਸਵੇਰੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਉੱਠ ਕੇ ਕਸਰਤ ਕਰਨਾ, ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਕੇ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਸੁਨਣਾ ਅਤੇ ਗਾਇਨ ਕਰਨਾ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ ਪਾਣੀ ਉਪਰੰਤ ਸਾਧ-ਸੰਗਤ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ਾਂ ਸੁਣਨਾ, ਬਿਰਧਸ਼ਾਲਾ ਜਾਣਾ, ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਆਏ ਪਤਵੰਤੇ ਸੱਜਣਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ, ਦੁਪਹਿਰ ਦਾ ਇਸ਼ਨਾਨ, ਨਿਤਨੇਮ ਅਤੇ ਕੀਰਤਨ ਉਪਰੰਤ ਸੰਗੀਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ, ਸਾਰੇ ਰੁਝੇਵੇਂ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰੇ ਕਰਦੇ ਸਨ ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਹੁਕਮ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ । ਜੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਉਸਨੂੰ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲਗਭਗ 53 ਵਰ੍ਹੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਪੰਥ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਕੀਤੀ । ਇਹ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਭਰਿਆ ਜੀਵਨ ਹੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਪੰਥ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਉੱਚੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲੈ ਆਂਦਾ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਨਾਮ-ਸਿਮਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇ, ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਰਚਨਾ, ਨਾਮਧਾਰੀ ਵਿਦਿਅਕ ਜੱਥੇ, ਸੰਗੀਤ ਜਾਂ ਖੇਡਾਂ, ਮੇਲਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਜਾਂ ਸ਼ਹੀਦਾ ਦੇ ਸਖੱਲਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ, ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਝੂਮਣ, ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਜਾਂ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ, ਅਖੰਡ ਵਰਨੀਆਂ ਜਾਂ ਆਦਿ ਸ੍ਰੀ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਠ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਵਿਕਾਸ ਕਰਕੇ ਵਿਖਾਇਆ । ਏਨਾ ਕੰਮ ਬਿਨਾਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ।

ਹਰ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਤੋਂ ਸੇਧ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਢਾਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਹਰ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਪਾਤਰ ਬਣ ਜਾਈਏ ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-

1. ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਆਦਤ ਕੀ ਸੀ ?
2. ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਸੀ ?
3. ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਦਿਨ ਚਰਿਆ ਕੀ ਸੀ ?
4. ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਵਰ੍ਹੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਪੰਥ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਕੀਤੀ ?
5. ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਕੀ ਹੁਕਮ ਕਰਦੇ ਸੀ ?
6. ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਪੰਥ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ?
7. ਸਾਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਕੀ ਸੇਧ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ?

Satguru Jagjit Singh Ji and Time Management

Satguru Jagjit Singh Ji preferred disciplined life. He was accustomed to do everything on time. It was his habit to do everything according to the time, from the morning bath till the time to sleep at night.

He practised a disciplined life from an early age, which inspired the Sikhs also to lead a disciplined life. Getting up in the morning at ambrosial hours, physical exercise, taking bath, listening and singing of *Asa-di-vaar*, after breakfast, listening to the petitions / solicitations of public, visiting the old age home and meeting eminent personalities from India and abroad, after taking bath in the afternoon, *Naam Simran* and *Gurbani Kirtan*, participation in Sports, practice of classical music and time for the service, all engagements were completed well in time according to his schedule without any failure or delay.

Satguru Ji used to say, "One should use time wisely. He who does not value time can't succeed in life."

Satguru Jagjit Singh Ji led the Namdhari community for about 53 years. This was his disciplined life, which was a why he brought the Namdhari community to a very high level in the world, whether it was a matter of *Naam Simran*, creation of literature, Namdhari Educational groups, music or sports, organizing fairs, the establishment of the Martyrs' places, the process of construction of Sri Bhaini Sahib, national and international tours, agriculture and the care of animals, non-stop *varnis* (non-stop naam simran), *Sawa lakh* (one lakh and a quarter) recitations of Adi Sri Granth Sahib or *Chandi di vaar* and *Hawan*. Such work could not be done without a disciplined life.

Every Sikh should take guidance from the time management of Satguru Jagjit Singh Ji and incorporate it in his life so that we all become the recipients of Satguru Ji's happiness by doing everything at the right time and in the right way.

Questions :-

1. What was the habit of Satguru Jagjit Singh ji?
2. How was the life of Satguru Jagjit Singh ji in his childhood?
3. What was the daily routine of Satguru Jagjit Singh ji?
4. For how many years did Satguru Jagjit Singh ji lead Namdhari Community?
5. What did Satguru Jagjit Singh ji say about Time Management?
6. What did Satguru Jagjit Singh ji do to raise the level of Namdhari Community?
7. What should we learn from the life of Satguru Jagjit Singh ji?

ਸ਼ਬਦ

ਕਲਿਆਣ ਮਹਲਾ ੫

ਮੇਰੇ ਲਾਲਨ ਕੀ ਸੋਭਾ ॥

ਸਦ ਨਵਤਨ ਮਨ ਰੰਗੀ ਸੋਭਾ ॥1॥ ਰਹਾਉ ॥

ਬ੍ਰਹਮ ਮਹੇਸ ਸਿਧ ਮੁਨਿ ਇੰਦ੍ਰ ਭਗਤਿ ਦਾਨੁ ਜਸੁ ਮੰਗੀ ॥1॥

ਜੋਗ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ਸੇਖਨਾਰੈ, ਸਗਲ ਜਪਹਿ ਤਰੰਗੀ ॥

ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸੰਤਨ ਬਲਿਹਾਰੈ, ਜੇ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਸਦ ਸੰਗੀ ॥2॥3॥

ਅਰਥ

ਮੇਰੇ ਸੋਹਣੇ ਪ੍ਰਭ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਅਦਭੁਤ ਹੈ ॥

ਉਸਦੀ ਕੀਰਤੀ ਸਦਾ ਹੀ ਨਵੀਂ ਅਤੇ ਮਨ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਬ੍ਰਹਮਾ, ਸ਼ਿਵ, ਸਿੱਧ, ਮੁਨੀ, ਇੰਦ੍ਰ ਆਦਿਕ ਸਾਰੇ ਦੇਵਤੇ ਪ੍ਰਭ ਦੇ ਦਰ ਤੋਂ ਉਸ ਦੀ ਭਗਤੀ ਦਾ ਦਾਨ ਮੰਗਦੇ ਹਨ ॥੧॥

ਜੋਗੀ, ਗਿਆਨੀ, ਧਿਆਨੀ, ਸ਼ੇਸ਼ਨਾਗ ਸਾਰੇ ਉਸ ਅਨੇਕਾਂ ਚੋਜਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ-ਪ੍ਰਭ ਦਾ ਨਾਮ ਜਪਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਸੰਤ ਜਨਾ ਤੋਂ ਕੁਰਬਾਨ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ,

ਜਿਹੜੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਸਦਾ ਸਾਥੀ ਬਣੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ॥੨॥੩॥

SHABAD

Kalyaan, Fifth Mehl:

O, the Wondrous Glory of my Beloved!

My mind is rejuvenated forever by His Wondrous Love. ||1||Pause||

Brahma, Shiva, the Siddhas, the silent sages and Indra

beg for the charity of His Praise and devotion to Him. ||1||

Yogis, spiritual teachers, meditators and the thousand-

headed serpent all meditate on the Waves of God.

Says Nanak, I am a sacrifice to the Saints, who are the

eternal companions of God. ||2||3||

ਸ਼ਬਦ

ਰਾਮਕਲੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦

ਰੇ ਮਨ ਐਸੇ ਕਰ ਸੰਨਿਆਸਾ ॥

ਬਨ ਸੇ ਸਦਨ ਸਭੈ ਕਰ ਸਮਝਹੁ, ਮਨ ਹੀ ਮਾਹਿ ਉਦਾਸਾ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਜਤ ਕੀ ਜਟਾ ਜੋਗ ਕੇ ਮੰਜਨੁ ਨੇਮ ਕੇ ਨਖਨ ਬਚਾਓ ॥

ਗਿਆਨ ਗੁਰੂ ਆਤਮ ਉਪਦੇਸਹੁ, ਨਾਮ ਬਿਭੂਤ ਲਗਾਓ ॥

ਅਲਪ ਅਹਾਰ ਸੁਲਘ ਸੀ ਨਿੰਦਾ, ਦਯਾ ਛਿਮਾ ਤਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ॥

ਸੀਲ ਸੰਤੋਖ ਸਦਾ ਨਿਰ ਬਾਹਿਬੇ, ਹ੍ਰੈਬੋ ਤ੍ਰਿਗੁਣ ਅਤੀਤਿ ॥੨॥

ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਹੰਕਾਰ ਲੋਭ ਹਠ, ਮੋਹ ਨ ਮਨ ਸਿਉ ਲਯਾਵੈ ॥

ਤਬ ਹੀ ਆਤਮ ਤਤ ਕੇ ਦਰਸੈ, ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਕਹਿ ਪਾਵੈ ॥੩॥੧॥

ਅਰਥ

ਹੇ ਮਨ! ਤੂੰ ਐਸਾ ਸੰਨਿਆਸ ਧਾਰਨ ਕਰ ॥

ਸਾਰੇ ਘਰ ਨੂੰ ਜੰਗਲ ਸਮਾਨ ਸਮਝ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਦਾਸ ਰਹਿ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਜਤ ਦੀਆਂ ਜਟਾਵਾਂ, ਜੋਗ ਦਾ ਇਸ਼ਨਾਨ ਅਤੇ ਨੇਮ ਦੇ ਨੌਹ ਵਧਾ ॥

ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਧਾਰਨ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਤਨ ਨੂੰ ਨਾਮ ਦੀ ਬਿਭੂਤੀ ਲਗਾ ॥੧॥

ਥੋੜ੍ਹਾ ਖਾਣਾ, ਥੋੜ੍ਹਾ ਸੌਣਾ ਅਤੇ ਦਇਆ ਤੇ ਖਿਮਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰ ॥

ਸੀਲ ਤੇ ਸੰਤੋਖ ਨੂੰ ਸਦਾ ਨਿਭਾ ਅਤੇ ਤਿੰਨਾਂ ਗੁਣਾਂ(ਰਜੋਗੁਣ, ਤਮੋਗੁਣ, ਸਤੋਗੁਣ) ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿ ॥੨॥

ਕਾਮ, ਕਰੋਧ, ਹੰਕਾਰ, ਲਾਲਚ, ਹਠ, ਮੋਹ ਨੂੰ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਨਾ ਲਿਆ ॥

ਤਦ ਹੀ ਆਤਮ ਤੱਤ ਨੂੰ ਵੇਖ ਸਕੇਂਗਾ ਅਤੇ ਪਰਮ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਪਾ ਸਕੇਂਗਾ ॥੩॥੧॥

SHABAD

Treat your home as a forest in your exile,
And remain there Unattached.

O Mind, Let you practice renunciation this way

Treat Your Continenence as your matted hair,
Treat Your Ablution (cleanliness) as your Yoga
Treat your Daily Observances as your long nails.

O Mind , Let you Practice Renunciation this way

Let your Knowledge be your Guide in your learning,
Let you Smear the ash of Naam Japaa
(recitation of the name of the Creator) on your Body.

O Mind, Let you Practice Renunciation this way

Eat less, Sleep less,
Fill Your Heart with Mercy, Forgiveness
Practice Silence and contentment and remain
free from Other three Varna Ashrams.
O Mind, Let you Practice Renunciation this way

Away be from lust. Anger, Greed, assertion and obsession

Alone then you may envisage supreme spirit
And move to become a supreme being.

O Mind, Let you Practice Renunciation this way

ਵੱਡਿਆਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਭਿਅਤਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਵੱਡਿਆਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ। ਇਹ ਅਭਿਆਸ ਕੇਵਲ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ, ਪਿਤਾ, ਦਾਦਾ, ਦਾਦੀ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਵੱਡਿਆਂ ਨੂੰ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਲੱਗਿਆਂ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦੇਂਦੇ ਹਨ। ਦਿਲ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਬਹੁਤ ਫਲੀਭੂਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਗਿਆਨ ਨੇ ਹੁਣ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਵੱਡਿਆਂ ਦੇ ਚਰਨ ਸਪਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਤੋਂ ਅਲਾਵਾ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤਰੰਗਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤਰੰਗਾਂ ਨਵਾ ਜੋਸ਼ ਭਰ ਦੇਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਜੋਸ਼ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਨਿਯਮ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵੱਡਿਆਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

Respect for elders

In ancient Indian civilization, respect for elders is a commandment. This practice is found only in India. Every day one should make a rule to greet one's mother, father, grandfather, grandmother and all the elders in the family. As we bow down to them we touch their feet and they bless us. Heartfelt blessings are very fruitful. We get achievements in life.

In addition, science has now accepted that when we touch the feet of those older than us, we get positive waves besides their blessings that enter our body from their feet. These waves fill our body with new vigor. This zeal is very important to work. So we must obey this law completely. Adults should be respected.

ਕਵਿਤਾ

ਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਮੀਤ ਦੇਵੋ ਪ੍ਰਤੀਤ ਮੈਨੂੰ
ਨਿਤ-ਨਿਤ ਗੁਣ ਗੀਤ ਆਪਦੇ ਦੇ ਹੀ ਗਾਵਾਂ ਮੈਂ।
ਹਰ ਦੇਵੋ ਦੋਖ ਮੇਰੇ ਹਰ ਵਿਚ ਹਰ ਵੇਖਾਂ,
ਹਰ ਘਰ ਆਪਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ਰਾਂ ਪੁਚਾਵਾਂ ਮੈਂ।
ਹੋਰ ਦਰ ਪਰ ਦਾਤਾ ਝੁਕੇ ਨਾਹੀ ਸਰ ਮੇਰਾ,
ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਸਰ ਵਿੱਚ ਟੁੱਭੀਆਂ ਲਗਾਵਾਂ ਮੈਂ।
ਲਬਾ-ਲਬ ਦਿਲ ਮੇਰਾ ਹੋਵੇ ਤੇਰੀ ਪ੍ਰੀਤ ਨਾਲ,
ਤੇਰੇ ਦਰੋਂ ਮੋਖ ਭੋਖ ਕਾਮਨਾ ਨੂੰ ਪਾਵਾਂ ਮੈਂ।

ਸੰਤ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ

POEM

Guru Jagjeet! please grant me faith
Every single day I sing the praise of Thy qualities
Take my sorrows, make me see you in everyone,
Let me deliver your message to every house.
I don't bow down my head at the door of others.
Let me dive in your blessings
Let my heart be full of your love
Let me receive salvation and wishes from your door step

Sant Nishan Singh

ਜੇ ਤੇਰੇ ਚਰਨਾਂ ਸੰਗ ਲਿਪਟਾਂ,
ਤਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਧਿਆਵਾਂ।
ਜੇ ਤੇਰੇ ਬਚਨਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲਾਂ,
ਤਾਂ ਸੁੱਖ ਸਦ ਹੀ ਪਾਵਾਂ।
ਜੇ ਤੇਰੇ ਨੈਣਾਂ ਵਿੱਚ ਆਵਾਂ,
ਜੀਵਨ-ਮੁਕਤ ਕਹਾਵਾਂ।
ਤੂੰ ਹੀ ਤੂੰ ਦਿਸੇਂ ਹਰ ਪਾਸੇ,
ਤਾਂ ਮੈਂ 'ਤੂੰ' ਹੋ ਜਾਵਾਂ।

If clunged to Thy feet,
then I shall meditate God.
If I follow Thy words,
then I will always be happy.
If I come into Thy eyes,
I will attain salvation.
If You are the one I see everywhere,
then I will become 'You'

ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਕਵੀ
Pritam Singh Poet

**ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਖਿਮਾ ਧੀਰਜ ਵਾਲਿਆਂ
ਦੇ ਸਦਾ ਅੰਗ ਸੰਗ ਹੈ ਜੀ।
ਗੁਰੂ ਜੀ ਲਿਖਾ ਹੈ-
ਹੋਹੁ ਸਭਨਾ ਕੀ ਰੇਣੁਕਾ
ਤਉ ਆਉ ਹਮਾਰੈ ਪਾਸਿ॥**

**God is always with
the forgiving and the patient.**

Guru Ji has written –

**After making up your mind
like the soil of footsteps of all,
come to me to achieve salvation.**

**ਹੁਕਮ- ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ
Sri Satguru Ram Singh Ji**